

vergadering **36**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 30 mei 2018

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Paul Cordy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de situatie van laaggeschoolde vrouwen met een migratieachtergrond	5
ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het nut van zittenblijven in het basisonderwijs	9
ACTUELE VRAAG van Wouter Vanbesien aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het centraal aanmeldingsregister in het secundair onderwijs	13
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Europese invoerheffingen op zonnepanelen	17
ACTUELE VRAAG van Ward Kennes aan mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opstart van een tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheid	19
ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over een sensibiliseringscampagne voor de registratie van niet-Belgische burgers om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen	21
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbuiting van Bulgaarse werknemers in de ouderenzorgsector	
ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over sociale dumping in de thuiszorg	24
ACTUELE VRAAG van Yasmine Kherbache aan de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de begeleiding en opvolging van gedetineerden	29
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het interfederaal plan tegen de krapte op de arbeidsmarkt	
ACTUELE VRAAG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Vlaamse inbreng in de interfederale arbeidsdeal tegen arbeidskrapte	
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de arbeidsdeal en de interfederale samenwerking in de strijd tegen arbeidskrapte	
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de arbeidsdeal van premier Charles Michel	33

ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijkheden voor meer waterinsijpeling in bebouwde gebieden, naar aanleiding van de recente wateroverlast	43
ACTUELE VRAAG van Bart Dochy aan de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de eventuele erkenning als ramp van het noodweer van de voorbije dagen	46
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	49
ONTWERP VAN DECREET houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)	
– 1556 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 5	
Algemene bespreking	49
Artikelsgewijze bespreking	59
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009	
– 1547 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud	
– 1557 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	62
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020	
– 1558 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	62
Artikelsgewijze bespreking	65
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden	
– 1579 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	66
BEZINNING	66
ROUWHULDE	66

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009	
– 1547 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	67
ONTWERP VAN DECREET houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)	
– 1556 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 5	67
Hoofdelijke stemming	70
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud	
– 1557 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	71
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020	
– 1558 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	71
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden	
– 1579 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	71
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	72
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	74
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	74

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Peter Persyn, Francesco Vanderjeugd: ambtsverplichtingen;

Annick De Ridder, Yamila Idrissi, Lies Jans, Christian Van Eyken, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken: gezondheidsredenen;

An Moerenhout: zwangerschapsverlof.

Minister Ben Weyts is eveneens verontschuldigd.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 60/30)

ACTUELE VRAAG van Paul Cordy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de situatie van laaggeschoolde vrouwen met een migratieachtergrond

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, we hebben het rapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) kunnen lezen waarin de situatie van laaggeschoolde vrouwen met een migratieachtergrond werd geschetst, en die situatie is niet zo fraai. Je ziet dat die heel moeilijk, of toch veel moeilijker dan andere categorieën in onze samenleving, de weg vinden naar de arbeidsmarkt. Je ziet ook een aantal elementen waarom dat zo is. Er is bijvoorbeeld een zeer grote uitstroom van jonge allochtone vrouwen uit het onderwijs zonder dat ze een diploma hebben behaald, en we weten allemaal dat, als je in onze samenleving zonder enige kwalificatie op de arbeidsmarkt komt, je dan een vogel voor de kat bent. In het SERV-rapport wordt er eigenlijk heel sterk gewezen op de mogelijke preventieve werking vanuit het onderwijs. Daar zou men dus eigenlijk een aantal zaken kunnen versterken, en een van de zaken die daarbij naar voren worden gebracht, is de leerkracht als rolmodel. Vooral merken we dat onze leraarskamers niet altijd even divers zijn, vaak minder divers dan onze steden dat zijn. Ik zie dat in Antwerpen ook. Dan is de vraag natuurlijk hoe we die jongeren met een allochtone achtergrond kunnen verleiden om te kiezen voor het mooie lerarenberoep.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Cordy, ik zag uw blik daarnet: u was goed bezig met het verleiden van uzelf tot het lerarenberoep. (*Opmerkingen van Paul Cordy*)

Zoals velen, denk ik, was ik ook niet positief verrast toen we het rapport en de cijfers van de SERV zagen. Het waren natuurlijk zaken die we al wisten. Eerst en vooral zetten we met deze Vlaamse Regering heel sterk in op het verwerven van een kwalificatie door iedereen, jongens en meisjes. Dat is voor beide even relevant en even belangrijk. Er is echter werk aan de winkel. De taal goed aanleren,

is dé hefboom om te integreren, maar ook om op school alles goed te kunnen begrijpen. Het is daarom dat we daarop inzetten.

Ten tweede, ik ben het volkomen eens met de leraar als rolmodel. Ik wil eerst nuanceren: of je nu een leraar met of een leraar zonder migratieroots bent, je kunt in elk geval een rolmodel zijn om jongens en meisjes te stimuleren voor die tocht naar die kwalificatie, om die toch te behalen. Ook ouders hebben daarin een verantwoordelijkheid. Zij moeten hun kinderen voldoende stimuleren en hen ook wijzen op het belang daarvan.

Om het dan specifiek over die leraarskamer te hebben, we zien inderdaad dat te weinig jongeren met migratieroots leraar worden, maar er zijn er ook nog veel te weinig die participeren aan het hoger onderwijs. Mijnheer Cordy, het wordt echter beter. We zijn op dit ogenblik een grote bevraging aan het doen in al onze hogescholen om eens te bekijken hoe het nu zit met de instroom in alle hogeschoolopleidingen en universitaire opleidingen van jongeren met migratieroots. Ik geef een voorbeeldje. We hebben nu de vraag gesteld aan de Karel de Grote Hogeschool. We zien daar dat het aantal jongeren met een migratieachtergrond die deelnemen, die zich dus inschrijven voor de opleidingen, op een paar jaar tijd met 17 procent is gestegen. Dat zijn goede cijfers. We zien ook dat het aantal eerstejaarsstudenten met 10 procent is gestegen, en we zien ook dat het aantal afstuderenden ook stijgt, met een derde. Dat betekent dus dat niet alleen meer jongeren de sprong maken, maar dat ze ook beter doorstromen en dat ze vaker hun diploma halen. Dat zijn goede zaken, maar dat vertaalt zich nog niet op dezelfde wijze naar de lerarenopleiding. Daar is dus werk aan de winkel. We gaan daar ook werk van maken, met een actieplan en een sensibiliseringsactie om jongens en meisjes te stimuleren om voor dat lerarenberoep te kiezen. Als ik echter de globale cijfers inzake participatie zie, dan denk ik dat we eigenlijk op de goede weg zijn om meer jongeren die sprong te laten maken.

Paul Cordy (N-VA): Het klopt dat er inderdaad wel een positieve evolutie is. U haalt onder meer het Nederlands aan. Dat wordt in die studie ook aangehaald als een van de redenen waarom er bijvoorbeeld een hoge ongekwalificeerde uitstroom is.

Maar daarnaast merken we toch nog altijd dat er, zeker bij jonge vrouwen, ook al behalen ze hun diploma secundair onderwijs, een doorstroomdiploma, verhoudingsgewijs toch nog altijd minder jongeren van doorstromen naar het onderwijs. Kunnen we de emancipatorische factor van het onderwijs op dat punt niet wat versterken? Vaak is de thuisachtergrond minder 'studie-minded'. Er is op dat vlak een cultureel verschil. En dat is natuurlijk wat het is. Hoe kunnen we die jongeren optrekken naar wat ik onze zeer brede middenklassemening zou noemen, waar ze aan sociale mobiliteit kunnen doen?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het is een ernstige problematiek. De studie van de SERV heeft op een aantal vlakken verdiensten. Een van de verdiensten van de studie is dat ze zowel naar het onderwijs als naar de arbeidsmarkt kijkt. Er zijn problemen en uitdagingen op beide niveaus. U had hier dus gerust met twee kunnen staan, minister, om hierover antwoorden te geven.

Zo wordt er voorgesteld om een monitoring op te zetten van deze problematiek, die zowel onderwijs als arbeidsmarkt omvat. VDAB zou daarin een centrale rol moeten krijgen. Er worden een aantal voorstellen gedaan om de brug te slaan tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Goed wetende dat bijna een derde van de werkzoekenden in Vlaanderen van allochtone origine is, denk ik dat een goede samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt hierover bijzonder belangrijk is. Hebt u hieromtrent acties op touw staan, samen met uw collega Muyters, om deze uitdaging aan te pakken?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, in dezelfde zin, maar met dit verschil: het gaat er niet alleen om dat je een opleiding kunt gaan volgen. We investeren veel in opleidingen. Dat is ook nodig. Het is ieders recht, voor alle vrouwen, zeker ook voor de vrouwen met een migratie-achtergrond, niet alleen om de weg te vinden naar de arbeidsmarkt, maar ook om je rechten te kennen als vrouw en zelfredzaam te kunnen zijn en je eigen keuzes te kunnen maken in het leven. Het maakt mij niet uit welke opleiding het is, als het maar een opleiding is waar je je goed bij voelt.

Maar ik denk dat er inderdaad meerdere mogelijkheden zijn om die specifieke doelgroep waarover de heer Cordy het heeft, toe te leiden naar opleidingen. Ik denk aan de brug die een school kan maken, waar de kinderen les volgen. Ik denk aan samenwerking met de centra voor volwassenenonderwijs, waarin wij ook heel veel investeren. En ik denk ook aan VDAB. Laten we de investeringen die we doen, voor elke burger laten renderen, dus ook voor die vrouwen met een migratie-achtergrond.

Ik pleit dus voor een samenwerking voor die specifieke doelgroep, met VDAB, en natuurlijk ook voor andere groepen die moeilijk te bereiken zijn. Bent u bereid om concrete stappen te zetten in die samenwerking met VDAB, om iedereen een duwtje in de rug te geven?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, het signaal is duidelijk. Dit is nu al het derde parlamentslid dat vraagt om hiervan samen met minister Muyters werk te maken. Ik heb er vorige week nog eens, voor de zoveelste keer, ook in de commissie op gewezen dat je uiteraard preventief moet werken via het onderwijs. Ik sluit mij op dat vlak volledig aan bij wat de heer Cordy heeft gezegd. Maar er zijn heel veel vrouwen met een migratie-achtergrond die op latere leeftijd in ons land komen. En er zijn gigantisch veel vrouwen met een migratie-achtergrond op de arbeidsmarkt die nog niet aan de bak geraken.

Vorige week gaf minister Muyters aan dat hij voldoende doet. Het rapport geeft echter aan dat we niet voldoende doen en dat we een tandje moeten bij steken. Ik hoop op uw voluntarisme ten aanzien van de collega om op dat vlak toch nog meer te doen dan vandaag.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Het is inderdaad een onderzoek dat zeer breed gaat, met vele facetten. Een van de zaken die aan bod komen, is het feit dat die achterstand en het gebrek aan kansen zich zeer vroeg manifesteert. We hebben een heel grote kleuterparticipatie. Maar je ziet dat die kleine groep die niet participeert, dan toch vaak meisjes zijn met een migratie-achtergrond, met als gevolg dat zij dan veel later starten in het secundair onderwijs en vaker in het beroepssecundair of technisch secundair onderwijs terechtkomen.

Uit het rapport blijkt dat we er alle belang bij hebben om te proberen de problemen zeer vroeg te detecteren en te bestrijden vanaf het kleuteronderwijs. Minister, plant u extra acties om die groep vroeger te betrekken?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de cijfers waaruit blijkt dat allochtonen hoog scoren in de werkloosheidscijfers, zijn inderdaad niet nieuw. Daaruit blijkt nogmaals dat riedeltjes als zou immigratie goed zijn voor de economie en dat immigranten onze pensioenen zullen betalen, weinig uitstaans hebben met de

realiteit. In plaats van dat men dan gaat kijken naar het immigratie- of het inburgeringsbeleid en of dat fout zit, legt men eens te meer de verantwoordelijkheid bij het onderwijs.

Ik verzet me daartegen. Ik verzet me ook tegen de uitspraken van mevrouw Meuleman als zouden allochtonen hier geen kansen krijgen. Ik denk dat allochtonen, zeker ook allochtone meisjes en vrouwen, zowel in ons onderwijs als op de arbeidsmarkt, absoluut kansen krijgen, misschien wel nergens zoveel als in Vlaanderen. Laten we dus stoppen met die slachtoffercultuur en laten we vooral werk maken van een responsabiliserend optreden tegenover een bepaalde allochtone bevolking voor wie de maatschappelijke en economische ontplooiing van meisjes of vrouwen blijkbaar van minder belang, of misschien zelfs ongewenst is.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil starten met iets wat de heer Cordy heeft gezegd, en waar ik het volkomen mee eens ben, namelijk dat onderwijs een enorme emanciperende factor is voor jongens en meisjes. Het verschil dat onderwijs al generaties lang maakt voor jongeren in het verschaffen van kansen, is spectaculair. Als ik zie dat m'n eigen mama niet mocht studeren, dat men haar ouders heeft moeten overtuigen om haar te laten studeren, en dan twee generaties verder is het heel normaal dat je naar de universiteit gaat. Die kracht van onderwijs is enorm. Daarop moeten we in de komende jaren volop inzetten.

Mevrouw Meuleman, u hebt gelijk dat je niet vroeg genoeg kunt beginnen. Dat is de reden waarom ik met minister Vandeuren de handen in elkaar sla, om te kijken hoe we die warme overdracht tussen kinderopvang en kleuteronderwijs kunnen doen. Dat is de reden waarom vrouwen die bevallen in het koffertje dat ze ontvangen een foldertje krijgen om het belang van het kleuteronderwijs en de kinderopvang te onderstrepen. Straks gaan we in de kinderbijslag ook een extra toeslag geven aan mensen die hun kinderen naar de kleuterschool laten gaan.

Het zijn allemaal maatregelen die we tot stand willen brengen zodat mensen hun kind zeker naar de kleuterklas, en graag ook naar de kinderopvang laten gaan. Kinderopvang is veel meer dan opvang. Ze leren daar ook sociaal zijn, ze leren een aantal vaardigheden. Daar ga ik zeker mee akkoord.

Collega Bothuyne en alle collega's die vragen stelden over werk – ik wil mij met plezier inleven in minister Muyters –, er zijn bruggen geslagen tussen Onderwijs en Werk. Ik geef een voorbeeld: net om de jongeren die ongekwalificeerd uitvalten, eindelijk te kunnen opsporen, hebben we de databanken van Werk en Onderwijs aan elkaar gekoppeld. Dat betekent dat als een jongere ongekwalificeerd uitvalt, zijn diploma niet haalt, men hem kan traceren bij VDAB. Dan kan de jongere een aanbod worden gedaan om ofwel de schoolcarrière af te maken, ofwel een kwalificerende cursus te volgen bij VDAB. Als men mij vraagt of ik bereid ben om samen te werken met VDAB, zeg ik: zeker.

Daar liggen enorme opportuniteiten, en niet alleen daar. Je kunt ook veel preventiever werken. Wat we doen met duaal leren kan een enorme bijdrage leveren om jongeren te stimuleren om toch de weg naar een diploma te nemen. Duaal leren is niet alleen voor de harde technische sectoren, maar ook voor de zachte sectoren. Daar zetten we voluit op in om jongens en meisjes kansen te geven.

Collega Kherbache, u hebt gelijk dat er op de arbeidsmarkt nog vrouwen zijn die geen kansen krijgen op latere leeftijd. Dit wil ik echter behouden als een ander element van het debat. Als onderwijsminister focus ik op de bruggen naar de ministers Vandeuren en Muyters, om zoveel mogelijk jongeren maximaal te kunnen laten genieten van de kansen die ons onderwijs biedt. Daar moeten we niet fatalistisch over doen. Er worden enorm veel kansen geboden. Soms worden

ze niet gegrepen, maar vaak is dat niet de schuld van de jongeren. We moeten echt kijken naar het netwerk rond die jongeren en wat we daaraan kunnen verbeteren om ervoor te zorgen dat, zeker voor die meisjes – want daarover ging de vraag – die kansen worden gegrepen.

Ook in het hoger onderwijs hebben we een weg te gaan. Ik heb net cijfers gegeven over de Karel de Grote Hogeschool. Waarom die school? Omdat ze in hartje Antwerpen ligt. Antwerpen heeft een enorm diverse populatie en we zien daar dat het beter wordt, dat er meer inschrijvingen zijn, en niet alleen inschrijvingen, maar dat ook de doorstroom en de weg naar een diploma beter worden. Er is wel nog veel werk aan de winkel.

Twee zaken kunnen daar nog soelaas brengen. Ten eerste: de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) maken nu een charter waarin ze inzetten op het registreren van al wie een kansengroep vormt, om dan een ondersteunend beleid te kunnen voeren. Ten tweede: sinds een paar jaar investeer ik enorm in rolmodellen, in verenigingen die rolmodellen op pad laten gaan. In Antwerpen heb je bijvoorbeeld PEP!. Dat zijn jonge allochtone vrouwen en mannen die gestudeerd hebben en een functie hebben in de samenleving en die naar ouders van jongeren met een migratie-achtergrond stappen en hun zeggen dat het belangrijk is dat je studeert omdat dat je veel extra kansen geeft. Ook daar is er nog werk aan de winkel, maar we nemen echt initiatieven om het beter te maken. Ik hoop dat de positieve cijfers die we nu langzaam maar zeker zien komen, een vertaling vinden naar ons onderwijs. Ik ben het er absoluut mee eens dat een meer gekleurde leraarskamer kan bijdragen tot nog meer 'goesting' bij meisjes met een migratie-achtergrond om te studeren. (*Applaus bij CD&V*)

Paul Cordy (N-VA): Minister, u verwijst terecht naar de inspanningen die u en minister Muyters leveren. De SERV-studie verwijst heel expliciet naar de rol die het onderwijs kan spelen. Dat is terecht. We moeten ons bewust zijn van de emancipatorische rol van het onderwijs. We hebben dat in het verleden zo gekend bij de grote democratiseringsgolf. We kunnen dit opnieuw herhalen. De cijfers die u aanhaalt, tonen inderdaad dat we niet fatalistisch moeten zijn, maar dat we wel verder moeten blijven werken op die weg, dat we die jongeren moeten versterken, dat we ze op die manier een integratietool in onze maatschappij en ook een heel wat mooiere toekomst kunnen geven. Onderwijs dient om mensen omhoog te tillen. Dat is de belangrijkste boodschap die we vandaag moeten brengen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het nut van zittenblijven in het basisonderwijs

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, we hebben al verschillende keren gesproken over zittenblijven. In de discussies hebt u aangegeven dat u dat minder efficiënt vindt. Onderzoeken spreken elkaar tegen: er zijn onderzoeken die beweren dat het wel kan dienen, andere niet. Dat komt omdat er nooit echt een goede vergelijkingsgroep kan worden gevonden om het ene tegenover het andere af te wegen. Onderzoeken maken ons dus niet zo veel wijzer.

We lezen in de krant dat Gent er een heel duidelijk standpunt op na wil houden. Sp.a-Gent en Groen zeggen dat ze het zittenblijven willen afschaffen in het basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs. Ik wil benadrukken dat zij het hier hebben over het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs, waar het een ander gegeven is dan in de hogere graden van

het secundair onderwijs. Als men besluit om kinderen te laten zittenblijven in het basisonderwijs, dan gaat dat niet, zoals in het secundair onderwijs, over één of twee vakken die de kinderen niet goed kunnen volgen. Dan gaat het over het kind in zijn geheel, over de leerjaarkennis in het geheel, waarbij men acht dat het kind onvoldoende basis heeft om verder te kunnen evolueren in de leerjaren die volgen. Dat is toch een heel belangrijke nuance.

Wij vragen ook aan het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), wanneer dat een beslissing neemt over het zittenblijven, dat die gemotiveerd moet zijn en dat een school een plan moet hebben om met die leerling aan de slag te gaan in het schooljaar dat volgt. Anders is dat geen goede beslissing en is het verloren tijd. Dat is een voorwaarde die men daaraan verbindt.

Minister, daarom wil ik u gewoon vragen: bent u het met mij eens dat wanneer een dergelijke beslissing goed onderbouwd en goed gemotiveerd is en wanneer de school een plan heeft om met het kind het volgende schooljaar aan de slag te gaan, dit wel een waardevol alternatief kan zijn om in de toekomst leerwinst te boeken en om het welbevinden van het kind op een goed peil te houden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zal het kortste antwoord ooit geven: ja.

Kathleen Krekels (N-VA): Oké, super. Dan ga ik meteen verder, of gaat u toch nog iets uitgebreider zijn?

Minister Hilde Crevits: Ik had niet gedacht dat u zo'n punctuele vraag zou stellen, maar ik zal heel kort aanvullen.

Collega Krekels, u moet zich niet zoveel zorgen maken. Er is regelgeving in Vlaanderen. De regelgeving is duidelijk: zittenblijven kan, ook in het lager onderwijs. We hebben wel een aantal zaken verscherpt namelijk dat het niet zomaar kan, dat het goed gemotiveerd moet zijn en goed onderbouwd moet zijn. Ik heb ook eventjes contact laten opnemen met hen die het voorstel hebben gedaan. Ik heb begrepen dat men niet zegt dat men nooit meer mag zittenblijven, maar dat men de strijd tegen het zittenblijven wil opvoeren. Ik ben het daarmee eigenlijk wel eens. We hebben samen met de administratie berekend dat leerlingen die blijven zitten, vier keer zoveel kans lopen om later in de schoolcarrière ook een schoolachterstand op te lopen. Wat de oorzaken daarvan zijn, laat ik in het midden. De strijd tegen het zittenblijven en het feit dat het goed is om zittenblijven te beperken als dat mogelijk is, is wat mij betreft, een zeer eerbare strijd. We zien ook dat de cijfers in Vlaanderen beter worden: van 2,3 procent naar 1,9 procent.

Als u mij vraagt of zittenblijven in sommige gevallen wel de juiste keuze kan zijn als het goed is gemotiveerd, dan ben ik het daar absoluut mee eens. Ik heb geen enkele intentie om een verbod tot zittenblijven op te leggen, maar ik wil wel dat alle andere maatregelen ook goed onderzocht zijn en dat men goed is nagegaan of er geen betere trajecten zijn voor het kind dan zittenblijven.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik volg uw visie dat het inderdaad heel overwogen moet gebeuren, dat het gemotiveerd moet gebeuren en dat men ook naar andere aspecten moet kijken. Daarom is het ook belangrijk dat het hier gaat over het basisonderwijs waar het gaat over het hele kind en waar men nagaat of er voldoende basis is verworven om verder te evolueren. Dan is het soms wel goed om de keuze van zittenblijven te maken.

Ik volg u dat er mogelijk wel gevolgen zijn voor kinderen die ooit zijn blijven zitten en dat ze soms in hun verdere schoolcarrière moeilijkheden ondervinden. Dat is natuurlijk eigen aan het gegeven dat er bepaalde redenen waren om te blijven

zitten. Het kan niet zijn dat het zittenblijven de oorzaak daarvan is en dan is het welbevinden van het kind heel belangrijk.

Ik ben er ook voorstander van – en ik denk dat het ook heel vaak gebeurt – dat men het kind betreft bij het proces. Je hoeft het niet over het hoofd van een kind te beslissen, ook niet als het nog maar in het eerste of tweede leerjaar zit. Een kind moet erbij worden betrokken en dan gaat het wel goed.

Ik vraag me toch wel af of een politieke partij die heel duidelijk in haar programma heeft staan dat ze het willen afschaffen, met zoiets naar voren kan komen. Dit behoort toch heel duidelijk dat de autonomie en de culturele visie van een school.

De voorzitter: De heer De Meyer het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik wil in de beperkte spreektijd toch een paar nuances aanbrengen. Ik zou erop willen wijzen dat in het basisonderwijs, in tegenstelling tot het secundair onderwijs waar de regelgeving wel in leerjaren voorziet, geen leerjaren zijn en dat scholen vrij zijn om hun leerlingen te groeperen.

Mevrouw Krekels heeft er terecht op gewezen dat de wetenschap het niet eens is over de vraag of zittenblijven al dan niet leidt tot een beter resultaat. Een terecht bemerking. Ik vind dat het een goede doelstelling zou kunnen zijn om alle betrokkenen – schoolteams en ouders – ervan te overtuigen dat zittenblijven niet de enige mogelijkheid is om te differentiëren en ook niet altijd de beste mogelijkheid om substantiële tekorten weg te werken. Hiermee heb ik uiteraard niet gezegd dat in sommige omstandigheden, na een weloverwogen beslissing van de klassenraad, zittenblijven per definitie moet worden uitgesloten.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, u zei daarnet dat de strijd tegen zittenblijven een permanente en zeer eerbare strijd is. Ik zie in mijn eigen stad de laatste vijf jaar een scherpe daling van meer dan 30 procent in het basisonderwijs over de netten heen, maar spijtig genoeg niet in het secundair onderwijs. Voor mij is dat, in alle slechte berichtgeving over onderwijs waar u zich soms terecht aan ergert, wel iets om mee te nemen. De warme en zorgzame omgeving, de professionalisering rond zorg in het basisonderwijs begint toch wel vruchten af te werpen.

De vraag is of dit een trend is die zich in heel Vlaanderen voordoet. Kan er misschien ook vanuit het ministerie worden ingezet om de goede voorbeelden en de dingen die werken om zittenblijven te vermijden, te veralgemenen en te verspreiden en weg te blijven van partijpolitieke standpunten die tussen nu en 14 oktober in alle gemeenten door alle partijen zullen worden ingenomen? Dat is goed, want men denkt na, maar laat ons zien wat in heel Vlaanderen kan werken en wat wij vanuit dit parlement kunnen ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Collega's, ik denk dat onderzoek over zittenblijven inderdaad niet unisono is, maar wat wel zeker is, is dat kinderen beter presteren als ze succeservaringen hebben. En zittenblijven is een faalervaring en dus vaak niet bevorderlijk voor schools succes. We zien ook dat bij jongeren die het onderwijs verlaten zonder diploma, een of twee keer zittenblijven vaak de beste voorspeller is. Ik denk dat we ook moeten luisteren naar de jongeren zelf, mevrouw Krekels heeft dat ook aangegeven. Ik vind dat de Vlaamse Scholierenkoepel hier eigenlijk een heel waardevol advies heeft gegeven. Zij pleiten eigenlijk voor flexibiliteit, zowel in de evaluatie als in de leerjaren. Dus laat jongeren niet per definitie als gevolg van één faalvak een heel jaar overzitten maar laat ze bijvoorbeeld remediëren

met een testsemester in het volgende schooljaar. Laat ze overgaan en toch remediëren. Ik denk dat dat de gulden middenweg is die ervoor moet zorgen dat effectief zo veel mogelijk jongeren de schoolbanken verlaten met kwalificaties en vooral met een diploma.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, 27 procent van de 15-jarigen heeft al een schooljaar overgedaan. Dat is bijna een derde van alle leerlingen. Dan denk ik dat we toch wel kunnen zeggen dat daar een structureel probleem zit en dat het eerbaar is om die strijd met zittenblijven te willen aangaan. En dat is exact wat Gent wil doen. Want het kan nooit zijn dat 27 procent van de leerlingen in geen enkel vak goed is. Dat betekent dat heel vaak leerlingen overzitten omdat ze in een aantal vakken niet goed zijn. Maar dan moeten ze alles opnieuw volgen, ook de vakken waar ze wel goed in waren. Dat betekent dat dit vaak tot gevolg heeft dat kinderen schoolmoe worden. Het zoeken naar oplossingen zoals maatwerk, veel meer gaan werken in niveaugroepen en flexibele leerwegen lijkt me een zeer eerbaar voorstel. Ik wil dan ook vragen dit verder te steunen, want dit kan alleen goed zijn, ook voor de rest van Vlaanderen.

Minister Hilde Crevits: Ik zal de cijfers nog eens geven want, mijnheer De Ro, ik had ze net gemeld.

Ik start in het schooljaar 2014-2015, dus bij de start van deze legislatuur. Toen bedroeg het aantal zittenblijvers 2,24 procent in het lager onderwijs in Vlaanderen. Dat cijfer is dit schooljaar gezakt tot 1,94 procent. Dus ja, mijnheer De Ro, wanneer we het Vlaanderenbreed bekijken, dan zakt het aantal. Van 2,24 procent naar 1,94 procent, dat is een serieuze daling.

In het secundair onderwijs zien wij Vlaanderenbreed ook een dergelijke daling. In het schooljaar 2014-2015 zaten we aan 4,43 procent. Dat aantal is gezakt naar 3,93 procent. Dat is ook 0,5 procent daling Vlaanderenbreed. Dit zijn cijfers die aantonen dat de strijd tegen het zittenblijven gevoerd wordt, niet alleen door de regering maar in de scholen. Scholen, schoolteams en klasteams zijn zich echt wel bewust van het feit dat er andere remedies bestaan dan gewoon leerlingen te laten zittenblijven. De indruk geven dat al die scholen daar onverantwoord mee omgaan, is niet juist.

Met het omgekeerde van het spectrum, dus zeggen dat zittenblijven nooit een oplossing is, ben ik het ook niet eens. Men kan niet de ultieme verantwoordelijkheid bij de klas en bij de school leggen. Er zijn situaties denkbaar waarin het beter is voor het kind om het jaar over te doen.

De cijfers liggen lager in het basisonderwijs omdat men daar vaker gaat differentiëren en kijken hoe het kind in een context kan worden gebracht dat het niet moet blijven zitten. Ik vind dit heel goede tendensen. Het is ook juist wat mevrouw Gennez zegt, dat een succeservaring op een kind altijd veel beter werkt dan een negatieve ervaring, maar soms kan het niet anders.

Mijnheer De Meyer, u hebt het ook genuanceerd gebracht. Er is inderdaad geen studiemateriaal dat absoluut eenduidig is, maar waar ik wel wil voor pleiten, is vertrouwen in de schoolteams. We hebben de regels al verscherpt, men moet het nu ook goed motiveren en er moet zeker een overleg zijn geweest met het CLB. We zien dat de resultaten Vlaanderenbreed voorzichtig positief zijn. Mijnheer De Ro, ik wil zeker goede voorbeelden zoeken en delen. Dat gebeurt trouwens door de mensen van Klasse. Die hebben zich, in tegenstelling tot wat sommigen vreesden, ongelooflijk goed herpakt en maken nu schitterende digitale reportages. We hebben dat deze week nog gemerkt en zij kunnen die succesfactoren in beeld brengen. Op die manier wordt dit gedeeld met heel Vlaanderen.

Ik ben daar zeker toe bereid en het gebeurt ook al gedeeltelijk. We moeten hieraan voortwerken, zonder absolute verboden op te leggen, maar door stimulerend te werken ten aanzien van de klassen en de scholen. Als we dat doen, ben ik ervan overtuigd dat die positieve tendens de komende jaren verder zichtbaar zal zijn.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, ik wil duidelijk stellen dat ik hier niet sta om de strijd tegen het zittenblijven te voeren. Ik vind die woorden verkeerd gekozen. Indien het op een weloverwogen manier gebeurt, vind ik nog altijd dat het zittenblijven een waardevolle manier kan zijn om kinderen terug op het juiste spoor te zetten. Dat is belangrijk voor de kinderen.

Mevrouw Gennez, u hebt de voorstellen van de Vlaamse Scholierenkoepel aangehaald. Die voorstellen kunnen veeleer werken in het hogere traject van het secundair onderwijs, maar niet in een lagere school. Als we in een lagere school flexibel met bepaalde vakken willen omgaan, is de vraag hoe we dat dan moeten organiseren. Als iemand van het derde leerjaar naar het vierde leerjaar gaat en daar een 'probeertrimester' volgt, is de vraag wat hij moet doen als dat mislukt. Moet hij dan na dat mislukt trimester terug naar het derde leerjaar? Dat werkt niet, dat gaat niet. In het lager onderwijs is het belangrijk dat met het kind wordt gewerkt om na te gaan wat de beste beslissing is. Soms is de goede beslissing dat iemand blijft zitten.

Minister, we stellen een aantal eisen in ons onderwijs. We kunnen niet iedereen zo maar laten doorstromen zonder bepaalde eisen te stellen. We mogen die eisen stellen. U hebt verklaard dat de eindtermen of de eisen soms te laag liggen. Die eisen liggen hoog en we moeten daar ook voor ijveren. Soms is het zittenblijven op dat vlak een goed alternatief. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Wouter Vanbesien van Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het centraal aanmeldingsregister in het secundair onderwijs

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Voorzitter, ik stel deze actuele vraag naar aanleiding van de inschrijvingen voor het middelbaar onderwijs in Antwerpen. Die inschrijvingen gaan nu de laatste fase in en voor ongeveer een honderdtal kinderen en jongeren is nog geen school naar keuze gevonden. Er wordt hard gewerkt om voor hen een plaats te zoeken, maar dit is een goed moment om het systeem eens te evalueren.

In Antwerpen hebben we een mossel-noch-vissysteem. Er is een algemeen aanmeldingsregister, maar tegelijkertijd zijn er scholen die hier niet aan participeren. Die scholen worden in de volksmond de 'kampeerscholen' genoemd. Er is een evaluatie gebeurd en we zien dat die eigenlijk barslecht is. Omdat we een dubbel systeem hebben, is alles organisatorisch verdubbeld, maar ook de onzekerheid is verdubbeld, wat misschien nog erger is. Omdat ze natuurlijk niet wisten waar ze een school naar keuze zouden kunnen vinden, hebben veel ouders ervoor gekozen zich aan te melden en hebben ze ook nog gekampeerd. Van dat kamperen moeten we sowieso af. Dat is een serieuze last op de schouders van de gezinnen en dat heeft ook nog eens een sociale uitsluiting tot gevolg.

Minister, de evaluatie is slecht en de oplossing ligt voor de hand. In Antwerpen wordt die oplossing gevraagd door de ouders, door het lokaal overlegplatform en door de Antwerpse schepen. U moet er op basis van het decreet voor zorgen dat een centraal aanmeldingssysteem voor alle scholen verplicht wordt. Als alle scholen hieraan meewerken, krijgen we een vlot, eenvoudig en eerlijk inschrijvings-systeem. Bent u het ermee eens dat dit een serieuze stap voorwaarts zou zijn? Wanneer zult u die stap zetten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Vanbesien, ik dank u voor deze zeer interessante actuele vraag over het Antwerps systeem. Ik voel me een beetje de burgemeester van Antwerpen die hier mag antwoorden. *(Opmerkingen)*

U hebt het over het systeem in Antwerpen dat wordt geëvalueerd. Ik wil daar graag mijn licht over laten schijnen. Het biedt me op deze zonnige woensdagmiddag een interessante insteek.

We hebben hier in het Vlaams Parlement al een aantal keer over gedebatteerd. Ik denk dat er een algemene consensus is dat het een goede zaak zou zijn in heel Vlaanderen tot één enkele inschrijvingsdatum te komen. Volgens uw voorstel zouden alle scholen op het grondgebied van Antwerpen hieraan moeten deelnemen. Ik denk dat dit de scholen die nu niet meedoen, ook in de problemen zou brengen. Ik zal uitleggen waarom ik dat denk.

Het gaat om scholen met een grote aantrekkingskracht op leerlingen uit de rand. Als die scholen zouden moeten deelnemen, zou dat voor hen wat beperkend werken. Ze zouden dan geen leerlingen van buiten Antwerpen kunnen inschrijven op het ogenblik dat ze dat willen.

Daarom gaat mijn voorkeur naar één inschrijvingsdatum voor heel Vlaanderen en naar het werken in capaciteitsgebieden met centrale aanmelding, maar niet centraal-centraal Vlaams: het lokaal initiatief moet aan het stuur zitten om dit georganiseerd te krijgen.

Nu is dat in ons secundair onderwijs niet verplicht. Je kunt kiezen of je al of niet aanmeldt. Er wordt gedebatteerd tussen de parlementsleden, nog altijd, om te kijken of we daar tot een consensus kunnen komen. Ik ben graag bereid om daar ondersteuning aan te bieden. Ik denk dat daar over een aantal zaken eensgezindheid bestaat. Maar alleen 'we gaan centraal aanmelden' lost niet alle problemen op: je moet nog kijken welke criteria je lokaal gaat hanteren. Ook daar moeten we het dan in dit parlement over eens geraken, over alle partijgrenzen heen.

Mijnheer Vanbesien, u vraagt naar mijn standpunt over de uitspraken van de schepen. Persoonlijk ben ik daar ook wel voorstander van, maar dit hangt samen met een aantal andere elementen die een nieuw Inschrijvingsdecreet zouden moeten kunnen worden. Ik hoop echt dat we daar in de komende periode eensgezindheid over zullen vinden.

Wouter Vanbesien (Groen): Ik vind dat goed nieuws. Ik ben inderdaad pleitbezorger voor een gezamenlijke startdatum voor inschrijvingen. Ik ben een pleitbezorger voor de deelname van alle scholen aan zo'n systeem en dat we dat decretaal vastleggen. Daarom spreek ik u als minister erop aan.

Ik ben het er helemaal mee eens dat dat gebied zich niet moet beperken tot de stad Antwerpen. Men moet naar logisch samenhangende gebieden gaan waar leerlingen naar scholen gaan. Men moet ervoor zorgen dat alle scholen deelnemen aan dat lokale platform, dat is essentieel. Anders krijgen we de problemen die we nu zien in Antwerpen.

U bent voorstander, maar er is nog geen consensus, zegt u. Daaruit begrijp ik dat er meerderheidspartijen zijn die dat niet willen. Ik doe een oproep. Als jullie als meerderheidspartijen ruzie willen maken, doe dat dan, maar doe dat niet op kap van de Antwerpse ouders die een eerlijk, fair en eenvoudig inschrijvingssysteem willen in de scholen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, het zal de vraagsteller niet verbazen, mijn fractie is al lang vragende partij voor één inschrijvingsdatum en voor de samenvoeging van de capaciteits- en randgebieden in eenzelfde groep. Daardoor bestaan er geen concurrentie of verschillen meer.

Aanmelden mag voor mij verder gaan dan alleen maar de heel precare capaciteitssteden, ook daarbuiten, omdat we anders daar weer met concurrerende gegevens zitten en het ouders moeilijk maken. Op de ene plaats is het met de computer, op de andere plaats is het aanmelden op de dag zelf.

Hulde aan deze Vlaamse Regering en aan de schepen van Onderwijs van Antwerpen. Capaciteit, daar hebt u het voorlopig nog niet over gehad, collega Vanbesien, maar ik denk dat net dat het verschil maakt. Dat op dit moment – en elk kind dat niet naar een school van zijn keuze kan gaan, is er één te veel – dat aantal beperkter is dan wanneer iedereen het op zijn beloop had gelaten, is te danken aan de schepen en deze Vlaamse Regering. Ze hebben de afgelopen jaren meer dan 250 miljoen euro in capaciteit gepompt. Dat is een veelvoud van wat de vorige regering deed.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, ik heb een beetje een déjà vu. Op 28 februari voerden wij in dit parlement exact dezelfde discussie. Ook toen gaf de minister aan dat ze voor centraal aanmelden was. Iedereen is voor één tijdlijn. Ik hoor dat van collega De Ro namens Open Vld.

Wel, ik zal het parlement verblijden: sp.a heeft een voorstel van decreet met één uniforme inschrijvingsdatum, met centraal aanmelden, breder dan in capaciteitsgebieden. Ook de collega's van Groen zijn voorstander. Dus het goede nieuws is voor de Antwerpse ouders dat er een parlementaire meerderheid bestaat om dat zomaar even vandaag nog goed te keuren. Ik roep iedereen op om constructief te zijn, kamperen naar het verleden te verwijzen en het inschrijvingssysteem te vereenvoudigen. We kunnen het. 'Plus est en vous', vrienden van de Vlaamse Regering. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Eerste element: ouders willen om allerlei redenen naar één bepaalde school. Als je pas de tweede of de derde keuze krijgt, ben je dus eigenlijk al niet tevreden.

Een tweede overweging is dat het over secundair onderwijs gaat, waar niet alle scholen dezelfde richtingen aanbieden. Dat maakt het toch al iets complexer.

Vanuit de N-VA-fractie willen wij een nieuw en eenvoudig Inschrijvingsdecreet. Mijnheer Vanbesien, daarover hebben u en uw collega's het bewust niet gehad. Eén centraal aanmeldregister en één centrale datum zijn geen probleem, maar wel zonder de complexe dubbele contingentering. Als u het daarmee eens bent, dan zijn we eruit. Dan is het eenvoudig en duidelijk en wordt aan ouders de maximale keuzevrijheid gegeven. Uiteraard moeten we dan verder investeren in de capaciteit van ons onderwijs. Dat is volgens mij het voornaamste om overcapaciteit tegen te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik ben het eens met de verschillende elementen die u naar voren bracht met betrekking tot het Inschrijvingsdecreet en de belangrijke stappen die moeten gezet worden om de problemen die vandaag op het terrein rijzen, op te lossen.

Ik wil daar nog één element aan toevoegen. De heer Vanbesien heeft er niet op gewezen, maar we worden allemaal geïnformeerd over de situatie in Antwerpen en de knelpunten daar. Vandaag zijn er nog steeds scholen die zeggen dat het voor hen onmogelijk is om de verwachte basiszorg toe te kennen. Dat is vaak een reden waarom ouders niet de school van hun eerste keuze krijgen. Met het decreet Leerlingenbegeleiding hebben we beslist dat scholen een basiszorg moeten uitbouwen en dat dit een voorwaarde is om in de toekomst erkend te blijven. Ik vind het belangrijk dat u als minister de scholen ervan op de hoogte brengt dat wij als overheid van hen verwachten dat zij die zorg toekennen aan alle kinderen en dat dit geen weigeringsgrond kan zijn om kinderen in te schrijven.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Door de beperktheid van de vraag was ik niet ingegaan op het bouwen en op de voorkeuren. Ik onderstreep nogmaals wat de heer De Ro daarnet gezegd heeft. Deze week heeft de schepen van Antwerpen cijfers bekendgemaakt over hoeveel er gebouwd is. Hij stak de pluim op zijn eigen hoed. We hebben dat enigszins gecorrigeerd omdat er veel miljoenen van de Vlaamse Regering naar Antwerpen zijn gegaan om in extra capaciteit te voorzien. Er wordt enorm gebouwd in Antwerpen, maar het is nog niet voldoende. Er zullen de komende jaren nog vele miljoenen nodig zijn om, zeker in het secundair onderwijs, in extra plaatsen te voorzien.

Het klopt, zoals de heer Daniëls zei, dat ouders soms een grotere voorkeur hebben voor een bepaalde school. Ook al heb je theoretisch voldoende plaatsen, je kunt dus toch wachtrijen hebben bij sommige scholen. Dan kom ik bij wat mevrouw Helsen zei: scholen mogen nooit leerlingen weigeren omdat een bepaalde leerling iets meer zorg nodig heeft. Daar kunnen we binnen onze regelgeving nu al heel sterk op toezien. Zelfs als dat allemaal in orde is, krijg je toch nog ouders die voorkeuren hebben. Die voorkeuren fluctueren doorheen de tijd. In een bepaalde periode is school A heel populair en dan wordt het plots school B. Die capaciteit kun je niet op wieltjes zomaar verhuizen van de ene school naar de andere. We zullen altijd een systeem moeten bedenken om, als er meer vraag is voor één bepaalde school, voorkeuren te geven.

Ik heb alle tussenkomsten gehoord en ik denk dat we het er kamerbreed over eens zijn dat kamperen niet de ideale oplossing is. Mevrouw Gennez, één datum vind ik goed, maar overal aanmelden, daar ben ik het fundamenteel mee oneens. Aanmelden kan wat mij betreft enkel in gebieden waar dat nodig is. Ik heb geen zin om dat in te voeren in regio's waar er helemaal geen probleem is. Ik ben ook niet getrouwd met de dubbele contingentering. Het is voor mij geen enkele probleem om daarover lokaal de vrijheid te laten. Op 13 juni ontmoet ik opnieuw de schepenen van Onderwijs van Gent en van Antwerpen en ik zal het daar met hen over hebben. Ik had begrepen, wat Gent betreft, dat men er geen probleem mee heeft om de criteria om leerlingen te selecteren, vrij te laten. Dat kan dus, op voorwaarde dat men het daar lokaal over eens is. Binnen die contouren kunnen we het eens geraken. Als iedereen zich daarachter schaart, kan het parlement zeer snel tot een goede oplossing komen. (*Applaus bij CD&V*)

Wouter Vanbesien (Groen): Ik wou even reageren op de heer Daniëls en de minister, die erover beginnen dat we de voorkeuren van de ouders toch zoveel mogelijk moeten respecteren, en die dat als argument inbrengen in een debat over een centraal aanmeldingssysteem. Als we de cijfers vergelijken van Gent, waar alle scholen meededen, met die van Antwerpen, waar een deel van de scholen niet meededen en er vrijheid was voor de scholen om al dan niet mee te doen, dan zien we dat in Gent 95 procent van de ouders en leerlingen hun eerste keuze hebben gehaald. Als we voor Antwerpen de eerste, de tweede en de derde keuze samentellen, komen we nog altijd niet aan 95 procent. In die zin kan dat

geen argument zijn tegen een centraal aanmeldingssysteem. Er is inderdaad een grote bereidheid in het parlement om hiermee aan de slag te gaan. Laat het ons dan snel doen. Eigenlijk zou dit geen politiek-ideologisch debat mogen zijn. Het is een debat van goed fatsoen dat we er als gemeenschap voor zorgen dat ouders op een eenvoudige en eerlijke manier hun kinderen kunnen inschrijven voor het middelbaar onderwijs. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de Europese invoerheffingen op zonnepanelen

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, we weten dat u een sterk voorstander bent van ontwikkelingen van zonne-energie in Vlaanderen. U vindt in onze fractie daarin zeker een medestander. We willen uiteraard dat de zonnepanelen en de zonne-energie zo goedkoop mogelijk en zo toegankelijk mogelijk zijn voor de Vlaamse gezinnen en bedrijven. Daarvoor zijn niet alleen een aantal ontwikkelingen in Vlaanderen, maar ook een aantal ontwikkelingen op Europees en wereldniveau belangrijk. Vandaag werd een open brief gepubliceerd van meer dan 250 bedrijven, grote en kleine organisaties, aan de Europese Commissie, met de vraag om de importrestricties op Chinese zonnepanelen op te heffen. Wat blijkt? Vijf jaar geleden heeft de Europese Commissie onder toenmalig commissaris Karel De Gucht importrestricties ingevoerd die ervoor zorgen dat de Chinese zonnepanelen 20 tot 30 procent duurder zijn vandaag dan de prijs waaraan ze vandaag op de wereldmarkt worden verkocht. Dat was met de goede bedoeling om de Europese zonnepanelenindustrie te ondersteunen. Alleen is dat faliekant afgelopen. De Europese zonnepanelenindustrie is er niet bovenop gekomen. Tegelijk is het voor de Europeanen, en dus ook voor de Vlamingen, een stuk duurder geworden om te investeren in zonnepanelen. Uiteraard willen wij die prijs naar beneden krijgen. Dat is niet alleen belangrijk om zonne-energie te ondersteunen, maar het is ook heel belangrijk in functie van de werkgelegenheid die we daarmee kunnen creëren. Het grootste potentieel aan werkgelegenheid in deze sector zit niet in het produceren van de panelen, maar in het installeren ervan. Vandaar dat het belangrijk is om ze op een zo goedkoop mogelijke manier te kunnen aankopen en invoeren.

Wat kan en zal de Vlaamse Regering doen om dit probleem aan te pakken? Kunt u bij Europa pleiten om de importheffingen op te heffen en op die manier zonne-energie voor iedereen betaalbaar te maken?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Uiteraard zouden we best eens een handboek Europees recht in de hand nemen, want artikel 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zegt heel duidelijk dat de douane-unie en de gemeenschappelijke handelspolitiek de exclusieve bevoegdheid zijn van de Europese Commissie. U kunt mij dus de vraag stellen, maar de brief is natuurlijk niet aan mij geschreven, de brief is, terecht, aan de Europese Commissie gestuurd. U kunt nu natuurlijk de vraag stellen dat de Vlaamse Regering zich uitspreekt over een brief die gestuurd is aan de Europese Commissie. Wat wel kan, is dat de Vlaamse Regering gehoord wordt via de lidstaat, België dus, via de Federale Openbare Dienst (FOD) Economie, waar er voor gewestelijke dossiers, dus met andere woorden, voor zonne-energie, wel gewestelijke ambtenaren aanwezig zijn. Lidstaten van de Europese Unie worden echter enkel gehoord en geïnformeerd. De verlenging van de vrijwaringsmaatregelen wordt door de Europese Commissie beslist. Ik ga me niet uitspreken over het goede of het slechte van deze maatregel. In die omstandigheden, in die periode, was het de goede bedoeling van de Europese Commissie

om ervoor te zorgen dat de Europese zonnepanelenproductie effectief kon overleven. Dat is niet gelukt.

Mijnheer Bothuyne, u zegt dat de zonnepanelen duurder zijn geworden, maar dat klopt niet. Ik vermoed dat dit een lapsus was, een verspreking, want ik heb de cijfers bij me over de kostprijs van zonnepanelen. U ziet die lijn naar beneden gaan. Het is heel toevallig een blauwe lijn natuurlijk. (*Rumoer*)

De kosten voor zonnepanelen bedragen in vergelijking met tien jaar geleden een vijfde. Dat betekent dat vandaag zonnepanelen nog altijd rendabel zijn. Een gemiddelde installatie kost 5500 euro, maar dit wordt terugverdiend op minder dan tien jaar. Dit kan dus een serieuze som opbrengen. Voor alle duidelijkheid, als dat nog goedkoper kan en nog rendabeler kan zijn, wie ben ik dan om daar tegen te zijn. Hoe meer drempels er weggewerkt kunnen worden voor zonnepanelen, hoe beter. Er is een voorwaarde, namelijk de kwaliteitseis is ook belangrijk. Ik probeer al jaren een kwaliteitscharter op te stellen met zonnepanelenproducenten. Ik vind dat de klant kwaliteit moet krijgen, en die moet worden gevrijwaard.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Kwaliteit is bijzonder belangrijk. Ook daar kunnen een aantal afspraken over worden gemaakt tussen Europa en China. Inderdaad, de prijzen van zonnepanelen zijn, gelukkig maar, de voorbije jaren gedaald. Het is een rendabele investering, maar het kan nog een stuk rendabeler, nog een stuk goedkoper voor onze Vlaamse gezinnen en bedrijven als die laatste restrictie ook wordt weggenomen op Europees niveau.

U verwijst terecht naar de bevoegdheid van de Europese Commissie. Vlaanderen en België als lidstaat van Europa kan zijn stem in dezen laten horen in het belang van de ontwikkeling van zonne-energie, in het belang van ons klimaatbeleid en de doelstellingen die we willen halen. Als we de prijs nog eens met 20 procent kunnen laten zakken, dan kunt u nog een extra papiertje aan uw grafiek hangen om nog dieper de dieperik in te gaan met de prijzen van zonnepanelen. U moet alles op alles zetten om dit te verwezenlijken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): De bedoelingen van de maatregel waren allicht heel goed, namelijk de Europese zonnepanelenindustrie beschermen, maar de effecten waren wat minder omdat de industrie niet werd beschermd en de prijzen hoger zijn dan ze zouden kunnen zijn.

Minister, u hebt gezegd op welke vragen u wel of niet kunt antwoorden en wie bevoegd is waarvoor. Maar u bent een man die heel vaak zijn mening en zijn visie geeft op de zaken. Ik vraag aan u heel duidelijk of u er voorstander van bent om de importheffingen af te schaffen.

Minister Bart Tommelein: Als ik de heffingen kan laten dalen, zal ik mij daar zeker niet tegen verzetten. Dat betekent dat uiteraard het dossier eerst in zijn totaliteit moet worden bekeken. Het is de bevoegdheid van de Europese Commissie. Als we de zonnepaneleninstallaties nog rendabeler kunnen maken dan vandaag, dan zal dat uiteraard een verbetering zijn. Als de importheffingen vandaag geen impact meer hebben en duidelijk hun doel voorbij zijn geschoten, dan zie ik niet in waarom men die importheffingen overeind zou laten.

Belangrijk voor mij is dat de benuttingsgraad van onze daken omhoog gaat en dat Vlaanderen doet wat Limburg doet, namelijk 6,6 procent van de daken benutten op een goede manier. Als iedereen dat zou doen, alle provincies en alle steden en gemeenten zoals u dit doet in uw provincie, dan halen wij onze doelstellingen op ons dooie gemak en dan krijgen de Limburgers en de Vlamingen een flink rendement op hun investering in zonnepanelen.

Mijnheer Bothuyne, dank u voor de boodschap die ik hier opnieuw mag brengen voor alle Vlamingen. (*Applaus bij Open Vld*)

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, u kunt meer doen dan alleen een boodschap brengen. U kunt een historische fout rechtzetten van die andere ultraliberaal, namelijk Karel De Gucht, die de prijs van zonnepanelen kunstmatig 20 procent hoger heeft gemaakt dan eigenlijk strikt nodig is. Ik hoop dat u een initiatief neemt om ten aanzien van de Europese Commissie een duidelijk Vlaams en Belgisch standpunt te laten weerklinken, om op die manier de heffingen effectief weg te halen en de prijzen voor de Vlamingen te laten dalen. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ward Kennes aan mevrouw Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opstart van een tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheid

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, in de begroting voor 2018 is 22 miljoen euro opgenomen voor de ontwikkeling van een tweede pensioenpijler voor 8500 contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheid. Goed nieuws, en dat is ook meer concreet gemaakt in een conceptnota van de Vlaamse Regering van 23 februari van dit jaar, met twee grote uitgangspunten: men kiest voor een fonds, niet voor een verzekering, en het zullen enkel werkgeversbijdragen zijn die dat fonds zullen stijven. Dan moeten er natuurlijk allerlei dingen gebeuren. Dat fonds moet decretaal worden opgericht, het Vlaams Personeelsstatuut (VPS) moet worden aangepast met een aantal bijkomende voorwaarden, zodat dat deel is van de arbeidsvoorwaarden, er moet in sectorcomité 18 over worden onderhandeld met de vakbonden, en er moet vervolgens ook nog een fondsbeheerder worden aangesteld.

Minister, daarom hebt u in de commissievergadering van 20 maart verklaard dat zoiets oprichten niet zo eenvoudig is, dat u daarvoor uw tijd zou nemen en dat u zich niet wilde laten vastpinnen op een startdatum. De zomer komt nu echter in zicht, we zijn een half jaar verder, en ik begrijp toch dat er enige ongerustheid is over de vorderingen. Er is in 21 miljoen euro voorzien om het fonds zelf te spijzen, en in 1 miljoen euro voor de werking in 2018 en 2019. Mijn vraag is dus heel eenvoudig. We kennen die gegevens. Wat is de stand van zaken, en wanneer zal dit dan daadwerkelijk van start kunnen gaan?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijnheer Kennes, u herinnert zich misschien ook nog wel de uithaal van de vakorganisaties in de zomer van 2017. Het kwam, denk ik, door het warme weer dat ze zeiden dat er nooit een tweede pensioenpijler zou komen binnen de Vlaamse overheid. U weet ook dat ik bij de opmaak van de begroting voor 2018, dus in september 2017, dan ook die 22 miljoen euro in mijn budget heb vrijgemaakt voor die tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden.

De conceptnota waarnaar u hebt verwezen, is inderdaad op 23 februari goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Daarna is er in de commissie ook nog een en ander over gezegd, maar die conceptnota bevatte natuurlijk ook wel een aantal principes, en ook termijnen, die er al vanaf 23 februari in stonden. Zo is er bijvoorbeeld de principiële keuze voor een fonds. De rechten worden opgebouwd vanaf 1 januari 2018, dus dat is met terugwerkende kracht. De daadwerkelijke start van het pensioenfonds zal ten laatste op 1 juli 2019 gebeuren. De timing

blijft dus absoluut overeind. Mijnheer Kennes, er is dus geen reden tot ongerustheid en ik hoop andere leden hier ook te kunnen geruststellen.

Wat is er ondertussen gebeurd? We moeten immers inderdaad nog wel wat doen, maar we hebben uiteraard ook niet stilgezeten. In sectorcomité 18 is op 9 april 2018 een informatie- en consultatieronde gehouden met de vakbonden. Ondertussen is er ook een ontwerp van decreet uitgeschreven, waarin het pensioenfonds als rechtspersoon wordt opgericht. Ondertussen is ook het VPS aangepast, zodat in de rechtspositieregeling van de contractuele personeelsleden ook het principe van die tweede pensioenpijler is ingeschreven.

Ik kan u ook meedelen – en dat zal u hopelijk ook verheugen – dat ik zeer binnenkort, bij wijze van spreken binnen de komende twee weken, en als het sneller kan, nog liever, naar de Vlaamse Regering zal gaan met zowel de aanpassing van het VPS als het ontwerp van decreet. Ondertussen wordt er ook nog werk gemaakt van allerlei uitbestedingen van dingen die we als Vlaamse overheid natuurlijk niet zelf zullen doen. Dat gaat dan bijvoorbeeld over het administratief beheer, de boekhouding, het financieel beheer en dergelijke meer. De timing en de principes die in de conceptnota zijn afgesproken, staan echter absoluut niet op de helling. Als ik u dan zeg dat dit met terugwerkende kracht op 1 januari 2018 in werking treedt, dan denk ik dat we alle beloften die we hebben gedaan aan onze contractuele personeelsleden, wel degelijk zullen kunnen nakomen.

Ward Kennes (CD&V): Dat is goed nieuws. Als we dan binnen de twee weken die documenten, de aanpassing aan het VPS en het voorontwerp van decreet, bij de Vlaamse Regering zullen zien passeren, dan zullen we inderdaad een belangrijke stap vooruit hebben gezet. Als dan ook al wordt gewerkt aan de stappen voor het fondsbeheer, de uitbetalingsmodaliteiten enzovoort, dan heb ik er inderdaad wel vertrouwen in dat het tegen 1 juli van volgend jaar in orde zal komen. Dit is ook met terugwerkende kracht. Dat lijkt me ook de belangrijkste boodschap voor de betrokkenen.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Minister, het is hoopgevend van u te horen dat er terdege werk wordt gemaakt van de invoering van deze tweede pensioenpijler, die nodig en noodzakelijk is.

Open Vld is voor het eenheidsstatuut voor statutairen en contractuelen. Op dit ogenblik zijn er veel contractuelen die een permanente job doen. Dat onderscheid tussen statutairen en contractuelen heeft niet veel zin meer. Het wordt dan ook tijd dat de Vlaamse Regering werk maakt van deze tweede pensioenpijler.

Het budget is inderdaad uitgetrokken. Er is 21 miljoen euro uitgetrokken in de begroting van 2018. Het is dus tijd om de nodige maatregelen te nemen om deze onrechtvaardigheid uit de wereld te helpen.

We hopen dan ook, minister, dat we binnen twee weken, zoals u daarnet zei, in de commissie uitgebreid kunnen debatteren over deze toch wel zeer belangrijke beslissing en het belangrijke voorstel dat u zelf doet om deze tweede pensioenpijler waar te maken. We zitten er al een tijdje op te wachten. Dat eenheidsstatuut tussen contractuelen en vastbenoemden is echt noodzakelijk.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Voorzitter, minister, er is inderdaad al heel veel tijd overheen gaan sinds er gesproken is over de tweede pensioenpijler.

Het budget vrijmaken is één ding. We hopen nu ook dat het echt wel concreet wordt. We hopen dat het niet naar de Griekse kalenden wordt verwezen, maar dat er

daadwerkelijk werk wordt gemaakt van die tweede pensioenpijler. We kijken dan ook uit naar de concrete resultaten waarop de contractuele medewerkers recht hebben.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, in de conceptnota daarover stond dat er aansluitingsmogelijkheden zijn voor de lokale besturen. In de laatste commissie waarin we het daarover hadden, in maart, hebt u daar ook naar verwezen. Lokale besturen kunnen vrijblijvend aansluiten. Ze mogen, maar ze moeten niet.

Minister, in welke mate houdt uw timing rekening met de gemeenteraadsverkiezingen die eraan komen, met de vorming van nieuwe besturen en het opstellen van bestuursprogramma's, zodat men daar op lokaal vlak rekening mee kan houden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: We hebben inderdaad de mogelijkheid ingeschreven dat lokale besturen het kunnen. Ze zijn natuurlijk niet verplicht, maar ze kunnen het te allen tijde. Het Pensioenfonds zal pas ten laatste 1 juli 2019 operationeel zijn. Dat houdt in dat nieuwe bestuursploegen alsnog kunnen beslissen om aan te sluiten, en daarna eventueel ook, dat is absoluut geen probleem.

Collega's, ik wil een woord van dank uitspreken aan het Agentschap Overheidspersoneel en aan een aantal mensen van mijn eigen kabinet, die hier heel snel werk van hebben gemaakt. De conceptnota werd op 23 februari van dit jaar goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Momenteel is er al een ontwerp van decreet. Het VPS is al aangepast. In sectorcomité XVIII is er al onderhandeld en gesproken met de vakbonden. Noch op mijn kabinet, noch op mijn administratie hebben ze dus stilgezeten om de timing, die wij inderdaad ambitieus hebben vooropgesteld, toch te kunnen halen.

Deze Vlaamse Regering is de eerste overheid of entiteit in deze federale landsconstructie die haar belofte waarmaakt. Ik heb hiervoor 22 miljoen euro vrijgemaakt. Ik denk dat we met z'n allen van oordeel zijn dat ook de contractuele personeelsleden van de Vlaamse administratie daar recht op hebben. Ze zullen dan ook krijgen waar ze recht op hebben.

Ward Kennes (CD&V): De pensioenen staan weer volop in de belangstelling. Dat is natuurlijk vooral door de zware beroepen en wat in dat verband gaande is. De Federale Regering heeft daarin de lead.

Maar het is belangrijk dat we zelf werk maken van datgene waarvoor wij bevoegd zijn, namelijk die 8500 Vlaamse contractuele personeelsleden. Het is belangrijk dat we doen wat we kunnen doen en moeten doen.

Ik sluit me graag aan bij de woorden van waardering voor de mensen van de administratie en het kabinet die aan dit dossier hebben doorgewerkt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over een sensibiliseringscampagne voor de registratie van niet-Belgische burgers om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Minister, vorig jaar hebt u op een vraag van collega De Loor geantwoord dat u van mening bent dat de gemeentelijke overheden het best geplaatst zijn om niet-Belgische inwoners te motiveren om deel te nemen aan

lokale verkiezingen. Mijn vraag komt voort uit een bezorgdheid om Vlaanderen internationaal goed te positioneren. Ik ben het met die stelling eigenlijk niet eens.

Het is een beleidsvraag voor de Vlaamse Regering om Vlaanderen internationaal te positioneren, dat ze zelf best initiatieven neemt om niet-Belgische burgers fatsoenlijk te informeren en te motiveren om deel te nemen. Daarbij heb je bovendien nog twee soorten: de niet-Europese burgers die gewoon mogen stemmen – in Leuven gaat het over 80 mensen op 2500 ingeschrevenen –, maar meer nog de EU-burgers die kandidaat kunnen zijn. Ook daar zijn de cijfers bedroevend.

Ik denk dus dat dit wel degelijk een beleidsvraag is. Als je wilt dat Vlaanderen internationaal is, moet je als Vlaamse Regering de verantwoordelijkheid nemen om mensen te motiveren om wel degelijk deel te nemen aan de democratie. Zoals we allemaal weten, is democratie altijd lokaal. Minister, acht u het, in tegenstelling tot vorig jaar, niet nuttig dat de Vlaamse Regering hierin alsnog het initiatief zou nemen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Daems, uw vraag was kort, mijn antwoord zal ook kort zijn: neen. Ik heb in de commissie niet alleen geantwoord op de vraag van collega De Loor, maar ook op een soortgelijke vraag van collega Pira. In 2012 is er wel nog een sensibiliseringscampagne vanuit Vlaanderen gebeurd, maar dat was natuurlijk omdat het allemaal redelijk nieuw was.

We zien nu op het veld dat heel veel lokale besturen dit zelf doen en dat ze zelf ook aangeven dat het beter is dat zij het doen omdat zij het dichtste bij de burger staan en tegelijk ook het meeste afweten van hun bevolking, hoe die in elkaar zit, wie waar woont enzovoort.

Dus neen, ik ga dat zelf niet doen. Ik ga natuurlijk lokale besturen niet tegenhouden om het wel te doen. Meer nog, in mijn eerste onderrichtingen in het kader van de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober heb ik op 9 maart een brief geschreven aan alle lokale besturen waarin ik op een en ander hebt gewezen.

Recentelijk heb ik ook nog een nieuwe brief verstuurd waarin dit aspect naar voren komt. Het zou niet nuttig zijn om na zoveel jaren dat men het eigenlijk al gewoon is, nogmaals vanuit de Vlaamse overheid een sensibiliseringscampagne op te starten. Het is aan de lokale besturen om zelf te beslissen om dat al of niet te doen.

Rik Daems (Open Vld): Minister, ik ben het weer niet eens met u – dat mag al eens – en ik zal u zeggen waarom: omdat u de vraag om niet-Belgen te motiveren om deel te nemen aan de verkiezingen afhankelijk maakt van een meerderheid in een gemeente, die een verschillende gevoeligheid kan hebben ten aanzien van niet-Belgen. In een aantal gemeenten zal men daar wel motiverend in optreden, omdat men denkt daar gewin aan te hebben. In andere gemeenten zal men dat uitdrukkelijk niet doen omdat men denkt daar verlies aan te hebben.

Mijn punt is gewoon: iedereen gelijk voor de wet. Ik wil dat Vlaanderen meer internationaal wordt dan vandaag. Ik vind dus niet dat je dat alleen van een willekeur kunt laten afhangen – waarmee ik niet wil zeggen dat alle gemeentebesturen dat doen. Ik neem alleen het voorbeeld van Leuven. Die stad heeft wel een brief gestuurd, zeggende dat men moet inschrijven voor 15 juli, terwijl het tot 31 juli is. Men maakt ook geen onderscheid tussen EU-burgers en niet-EU-burgers, dus weet men niet of men mag opkomen of niet. Als men vraagt of men zelf iets mag doen, zegt men: neen, je zult de lijst krijgen per 1 augustus. Alleen is het dan te laat, en dan kun je de mensen niet meer motiveren.

Minister, ik ben het weer met u niet eens, en ik zal u alsnog met aandrang vragen om uw mening te herzien.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, het is vanuit democratisch oogpunt een heel belangrijke doelstelling om iedereen die stemgerechtigd is, ook niet-Belgen die aan de voorwaarden voldoen, te betrekken bij de verkiezingen. U hebt gelijk dat het de lokale besturen, maar ook de lokale politici zijn die niet-Belgen daarop moeten wijzen en moeten betrekken.

Als we kijken naar de cijfers van 2012, dan zien we dat bij de laatste lokale verkiezingen volgens een ruwe schatting slechts 12 procent van die mensen effectief heeft gestemd. Dat lage percentage is toch een heel spijtige vaststelling.

Inwoners van een gemeente, ongeacht hun nationaliteit, zijn heel direct betrokken bij het bestuur van een stad of gemeente. We moeten dus aanmoedigen dat zij zo veel mogelijk participeren aan verkiezingen. Daarom wil ik de vraag van collega Daems bijtreden. Mijn oproep aan u, minister, is dat de Vlaamse overheid meer specifieke inspanningen zal doen en campagnes zal voeren om de participatie van niet-Belgen aan de lokale verkiezingen op te drijven.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Ik ben het niet eens met collega Daems. Volgens mij zijn lokale overheden het best geplaatst om de eigen inwoners te motiveren en te betrekken bij lokale bestuursverkiezingen. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft trouwens op 3 mei een persbericht uitgestuurd met een echte oproep om de niet-Belgen actief op te sporen. Ik denk dat we in dezen weinig meer kunnen doen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Wij kunnen de motiveringen van collega Daems alleen maar volmondig bijtreden. We vinden het ook noodzakelijk om de participatiemogelijkheden voor niet-Belgen aan het lokale democratische leven zo veel mogelijk onder de aandacht te brengen en te stimuleren. Minister, daarom dringen wij er ook op aan dat u actie zou ondernemen in dezen.

– Peter Van Rompuy, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Wij zijn het ook eens met collega Daems. Hij krijgt vandaag veel bijval. Minister, in de commissie hebben wij er ook op aangedrongen dat de Vlaamse overheid een handje zou toesteken. Natuurlijk is het lokaal bestuur het best geplaatst om dergelijke campagnes op te zetten en mensen te motiveren om te komen stemmen. Maar als we zien dat het percentage laag blijft, wat is er dan mis mee dat de Vlaamse overheid de lokale overheid een handje toesteeft, zoals uw voorganger minister-president Bourgeois, indertijd minister van Binnenlands Bestuur, wel heeft gedaan. Hij heeft veel materiaal ter beschikking gesteld waarop de lokale besturen konden intekenen. Wij dringen er zoals collega Daems op aan dat de Vlaamse overheid de lokale besturen alsnog een handje zal helpen.

Minister Liesbeth Homans: Collega Daems, u weet dat u mij soms kunt overtuigen en dat we het soms ook eens zijn, maar vandaag helaas niet. U kunt nog veel zaken proberen boven te halen, maar u zult mij vandaag op dit thema niet kunnen overtuigen. Als u zegt dat het afhankelijk is van de meerderheid die aan het roer staat van een bepaalde gemeente of stad, dan ben ik het daar niet volledig mee eens. Waarom? Collega Van de Wauwer, die u weliswaar bijtreedt, heeft het aspect aangeraakt dat je heel veel lokale politici hebt maar ook politieke

partijen die daar zelfstandig iets aan willen doen, los van de meerderheid, los van het schepencollege in een gemeente of een stad.

Collega Pira, ik had al gezegd dat in 2012 dat inderdaad is gebeurd door minister-president Bourgeois, maar dat had alles te maken met het feit dat het toen nog redelijk nieuw was. We zijn nu al aan de derde verkiezingen toe waar mensen dat recht hebben. Ik leg hier expliciet de nadruk op het woord 'recht'. Men heeft dat recht. Dan vind ik dat de lokale besturen die mensen mogen wijzen op dat recht, maar wanneer men aan de derde verkiezing toe is, zou men toch ook wel een klein beetje op de hoogte moeten zijn van dat recht en niet alle andere rechten, collega Daems.

Rik Daems (Open Vld): Ik ga het niet opgeven, hoe dan ook niet. Ik vind niet dat men democratie afhankelijk maakt van de appreciatie van een lokaal bestuur om een bepaald type van initiatief te nemen om mensen te overtuigen om aan een democratisch proces deel te nemen. Mij gaat het in hoofdzaak over alle niet-Belgische burgers maar vooral ook over de Europese die ook kandidaat kunnen zijn.

U zegt dat politieke formaties dat ook kunnen doen. Ik zou dat graag doen, maar ik weet bij god niet waar ze zitten want ik kan de informatie niet krijgen van het stadsbestuur. Als ik die informatie krijg, dan is het na 1 augustus. Dan is het te laat. Dat is mijn punt. Misschien zou u aan de gemeentebesturen kunnen zeggen dat ze kunnen meewerken. Ik heb dat gevraagd in Leuven, maar dat ging natuurlijk niet. Maar in Leuven gaat er niets, behalve als het voor sommigen is. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Ah, ja, voor sommigen wel, hé. Ik heb niemand genoemd. Ik heb wel gekeken, Bruno, dat is waar.

Maar als je dan een voorstel doet en zegt dat we de informatie zullen geven die we kwijt willen, op onze kosten, dan gaat het nog niet.

Ik vind dit een essentieel onderdeel van de democratie. Je wil een internationaal stuk van de wereld zijn, je wil een Europese regio zijn, maar je doet geen inspanningen om die Europese burger op de lijst te krijgen en mee te laten participeren. Nogmaals, in Leuven zijn er 350 op 7500 mensen. En ik heb niet de kans om de mensen te overtuigen.

Ik besluit: u wilt het niet doen, maar ik zal nog blijven aandringen de komende weken want er zijn nog maar zes weken. Maar als u het niet doet, kom ik met een initiatief naar het Bureau van het Vlaams Parlement, want dat is de bewaker van de democratie. Ik zal dan vragen dat het Vlaams Parlement een initiatief neemt om de democratie te bewaken die u, met alle respect dat ik voor u heb, net niet genoeg aan het bewaken bent. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbuiting van Bulgaarse werknemers in de ouderenzorgsector

ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over sociale dumping in de thuiszorg

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Collega's, in Bulgarije worden vrouwen gerekruteerd met de vraag om een zorgtaak op te nemen in het buitenland. De taak

die ze moeten opnemen, wordt redelijk vaag gehouden. Er wordt soms gezegd dat het als gezelschapsdame is of om een aantal huishoudelijke taken op te nemen. In de praktijk komen ze voor zes maanden naar België om inwonend te zorgen voor mensen met een zware zorgnood, oudere mensen en mensen met een handicap. Ze moeten daar 24 uur op 24 beschikbaar zijn, zeven dagen op zeven. Ze krijgen een loon dat varieert tussen 350 en 700 euro.

Collega's, dit is uitbuiting. Uitbuiting van kwetsbare mensen. Uitbuiting op kap van onze ouderen, want die ouderen – en vandaag staat er een getuigenis in Knack – zien geen oplossing. Ze willen niet naar het rusthuis en willen heel graag thuis blijven, samen, en zo kunnen ze hun zorgnood lenigen. Enkel op die manier is in hun ogen hun zware zorgnood op te vangen.

Die zorgnood is reëel. Als je kijkt naar het aanbod van bijvoorbeeld thuiszorg, zie je dat we gemiddeld aan 2,5 uur per week zitten. Daar moet je geen tekening bij maken, daarmee kun je geen zorg dag en nacht inkopen.

Minister, wat me nog het meeste stoort, is dat dit eigenlijk niet nieuw is. Knack doet prachtig onderzoekswerk vandaag, maar dit is niet nieuw. Uw eigen Zorginspectie heeft in 2011 dit bedrijf reeds veroordeeld en een boete opgelegd omdat ze niet in orde zijn. Uw eigen Zorginspectie heeft in 2013 opnieuw hetzelfde bedrijf veroordeeld. Het bedrijf is intussen van eigenaar veranderd en er wordt mee geïmagineerd. Intussen heeft ook de federale Sociale Inspectie een miljoenenboete opgelegd aan dit bedrijf met een gevangenisstraf van 15 maanden. Deze corrupte, frauduleuze speler is niet nieuw.

Minister, hoelang gaan we dit nog tolereren? Wat gaat u doen om hieraan een einde te maken?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, onderzoeksjournalisten hebben ons vanmorgen nog maar eens met de neus op de feiten gedrukt. Weeral een symptoom van de zorgcrisis die in Vlaanderen woedt.

We werden geconfronteerd met duidelijke voorbeelden van sociale dumping in de ouderensector, wat ons niet onberoerd kan laten. Het gaat hier om moderne slavernij. Minister, de ouderenzorg als lucratieve speeltuin voor arbeidsmarktfraude. Voor sp.a is het heel duidelijk: dat kan gewoon niet. Bulgaarse vrouwen worden, zonder voorkennis, onwetend, zonder diploma's, naar België gestuurd voor een beperkte termijn om Vlaamse zorgbehoevenden via een contract met schimmige Bulgaarse firma's, zorg te bieden.

Minister, ik geef twee voorbeelden die aantonen waarover het gaat. Er is het voorbeeld van Willy en Chris en hun dochter, die Bulgaarse vrouwen inhuren uit noodzaak, uit de grote vrees dat, als zij naar een woon- en zorgcentrum zouden moeten gaan, ze daar zouden worden gescheiden. Ook al voelen ze heel goed aan dat er iets mis omdat elke zes maanden iemand anders hen komt helpen, ze blijven het toch doen, uit schrik om gescheiden te worden.

Ik geef een tweede voorbeeld: Pavlina, die ook geciteerd wordt, wordt eensklaps naar België gestuurd en ontdekt daar dat ze de zorg moet opnemen, onwetend, onvoorbereid en zonder competentie, voor een immobiele oude bejaarde vrouw. Minister, dat is onverantwoord. En ik hoop dat u, net als wij, daarover verontwaardigd bent en dat die verontwaardiging wordt aangegrepen om iets ten goede te veranderen. De kwaliteit van de zorg is hier in gevaar. Mijn vraag is dan ook heel simpel: wat zult u nu eindelijk concreet doen om die kwaliteit te blijven garanderen?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Die praktijken zijn onaanvaardbaar, en het gaat wat mij betreft over een organisatie met duidelijk malafide intenties. Het is natuurlijk ook een verhaal dat men op twee niveaus moet zien. Langs de ene kant is de Vlaamse overheid bevoegd en moeten wij de toepassing van het decreet Zorg en Bijstand en dus ook de kwaliteitscriteria handhaven die we opleggen aan professionals die zorg verstrekken. Dat is onze opdracht, en daar moeten wij onze inspectie voor mobiliseren.

De activiteiten die dat bedrijf uitoefent, vallen nergens onder een specifieke regelgeving in Vlaanderen, maar de activiteiten van de betrokkenen zelf zijn onderworpen aan het decreet Zorg en Bijstand. Vanuit dat perspectief kunnen wij wel degelijk optreden. En het is inderdaad juist dat onze Zorginspectie in april heeft beslist om een gerechtelijke procedure in te spannen om een aanzienlijke boete die intussen opnieuw is opgelegd, in te vorderen.

Het tweede aspect is dat we te maken hebben met een bedrijf dat in Europa via een aantal constructies mensen naar hier laat komen. Wij hebben heel veel vragen over de arbeidsvoorwaarden waarin dat gebeurt. Dat is ook een aangelegenheid die de federale bevoegde instanties moeten bekijken.

Ik kan u verzekeren dat Zorginspectie en de federale inspectiediensten in het verleden al voldoende regelmatig met elkaar hebben afgestemd omdat zij beseffen dat dit moet worden gecoördineerd. Ik heb vandaag opnieuw federaal minister van Werk Kris Peeters gecontacteerd en ook bekeken of minister Muyters eventueel bevoegd is wanneer het gaat over private arbeidsbemiddeling. We zijn het er ook over eens dat we onze acties om een eind te maken aan die activiteiten moeten opdrijven. Het probleem is echter dat het bedrijf regelmatig van naam en identiteit verandert en dat het dus moeilijk grijpbaar is. Minister Peeters heeft intussen aangekondigd dat hij contact zal opnemen met de Bulgaarse overheid. Er zal ten gronde moeten worden gezocht naar een methode om paal en perk te stellen aan deze activiteiten die een oorsprong vinden in Bulgarije.

Ik maak een voetnoot wanneer u het hebt over het feit dat het zorgaanbod in Vlaanderen niet toereikend is. U weet natuurlijk dat we de laatste jaren serieuze inspanningen doen, ik zal dat hier vandaag niet allemaal herhalen. Maar ik moet er ook eerlijk bij zeggen dat als wij ervan zouden uitgaan dat wij vanuit de overheid een een-op-eenondersteuning in een thuissituatie moeten kunnen realiseren met publieke middelen, dat wel een zeer ambitieuze opdracht is. Dat is geen evidente zaak binnen alles wat we organiseren. We moeten ons ook maatschappelijk de vraag stellen op welk moment we in alle eerlijkheid moeten zeggen dat dit niet meer organiseerbaar is. Vandaar dat we ook inzetten, niet alleen op de professionele diensten maar binnen de eigenheid van het vrijwilligerswerk en misschien later ook andere vormen van activiteiten in het kader van de federale wetgeving, op activiteiten die we kunnen omkaderen, waarvan we de kwaliteit kunnen borgen en waarvan we kunnen garanderen dat zij niet in de plaats komen van andere zorg. We moeten kijken naar een pallet van mogelijkheden om op dat vlak die vragen naar ondersteuning die zeer terecht zijn en die eigenlijk uitgaan van mensen die zo lang mogelijk in een thuissituatie ondersteund willen worden, waar te maken.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u zegt dat u een een-op-eenrelatie niet kunt waarmaken.

De realiteit is dat het nu om gemiddeld 2,5 uur per week gaat. Tussen een een-op-eenrelatie en 2,5 uur per week hebt u echt nog een groeimarge. U kunt meer doen.

De ouderenzorg is een kerntaak van de overheid. Het is uw verantwoordelijkheid te zorgen voor voldoende kwaliteitsvol en betaalbaar aanbod. U moet die sector aanpakken. Het is aan u om te bepalen welke spelers op de markt komen. Er zijn momenteel geen regels die bepalen dat mensen geen woekerwinsten in de zorg mogen

maken. Het bedrijf vraagt 2500 euro aan de ouderen en geeft 500 euro aan de betrokkene. Er wordt per maand 2000 euro winst gemaakt op kosten van onze ouderen. U kunt dit binnen uw bevoegdheden reglementair beperken. U kunt paal en perk aan die winsten stellen en dit niet langer toelaten. U kunt Zorginspectie de macht geven hiertegen op te treden en veel harder en adequater te zijn.

Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. U hebt verklaard dat u, samen met minister Muyters en minister Peeters, de acties zult opdrijven. Hoe zult u dit concreet doen? Wat zijn die acties? Wat zult u opdrijven?

Jan Bertels (sp.a): Minister, u weet dat we voor zorgzekerheid zijn. De publieke overheid heeft daar een rol in te spelen. Er zijn grenzen aan de vermaatschappelijking van de zorg. U hebt een punt wanneer u stelt dat we met een palet aan maatregelen voor de zorgzekerheid moeten zorgen. De publieke sector heeft hier echt een heel belangrijke rol in te spelen en moet zich niet terugtrekken.

U hebt net verklaard dat u vandaag nog met minister Peeters voor afstemming hebt gezorgd. Dat is voor mij onbegrijpelijk. Die Bulgaarse firma's genieten al sinds 2011 van een lucratieve speeltuin in de ouderenzorgsector. Sinds 2011 is Zorginspectie ervan op de hoogte dat er zaken gebeuren die niet kunnen. In 2013 is dat nog eens herhaald en is vastgesteld dat dit niet kan. Dit jaar is een gerechtelijke procedure ingesteld. Waarom moet het zeven jaar duren voor u die zaken daadwerkelijk ter harte neemt en u vanuit uw eigen bevoegdheid controle op de kwaliteit van de zorg uitoefent? Waarom hebt u die carrousel van Bulgaarse firma's, waarvan we allemaal weten dat ze met elkaar zijn verbonden, niet eerder gestopt en waarom moet u nog met andere ministers voor afstemming zorgen? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Voorzitter, praktijken als fraude en uitbuiting moeten worden aangepakt en bovenal tegengegaan. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat dit op de kap van kwetsbaren en ouderen echt schrijnend is en niet kan. We streven al langer naar een voldoende groot en kwalitatief aanbod in de thuiszorg. Daarbij is flexibiliteit een aandachtspunt. We onderschrijven dit omdat de zorgnoden in huis de tijdsvork tussen 9 en 17 uur overschrijden. Dit laat mensen echter toe in de eigen vertrouwde sfeer samen te blijven en om thuis te blijven wonen.

Minister, ik heb enkele bijkomende vragen. Wat zijn de bevindingen van Zorginspectie met betrekking tot de diploma's? Wanneer zijn die bevindingen gedaan? Hebben u of uw administratie klachten gekregen van de gebruikers van die senior 24-diensten?

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Voorzitter, ik denk dat het heel duidelijk is dat sociale dumping voor mijn fractie niet kan en zeker niet in een zorgcontext. Het kan in geen enkele sector, maar zeker niet in een zorgcontext, want daar wordt gewerkt met mensen die toch brozer zijn dan in andere sectoren.

Minister, hierover is reeds gediscussieerd in 2011 en in 2012. Ik wil hierover een bijkomende vraag stellen. Tot nu toe doet Zorginspectie observaties. Hoe verloopt de communicatie met de andere inspectiediensten? Ik heb u horen zeggen dat u contact hebt gehad met minister Muyters en minister Peeters. Ik veronderstel dat de inspectiediensten zelf ook communiceren. Hopelijk communiceren ze goed, zodat dit snel kan worden opgevolgd.

Indien we de ouderenzorg in de toekomst anders willen organiseren en in een een-op-eenrelatie willen werken, zal het altijd moeilijk blijven dit in een thuissituatie te

inspecteren. Dit zal zeker nodig zijn en we moeten hier in de toekomst rekening mee houden. Hoe kunnen we naar een of andere vorm van terbeschikkingstelling kijken?

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Voorzitter, de problematiek is inderdaad duidelijk geschetst. De twee streefdoelen – betaalbare en kwaliteitsvolle zorg – zijn in dit specifieke geval alleszins niet aangetoond, integendeel. Ik verwijs in de marge naar het debat dat we in de commissie Welzijn hebben gevoerd in februari over de dagprijzen in de woonzorgcentra. Toen was een van de aanbevelingen om de financiële transparantie van de zorgsector onder de loep te nemen en daar werk van te maken.

Minister, u hebt toen verwezen naar een opdracht die u hebt gegeven aan de universiteit van Gent, die een en ander zou uitwerken in een voorstel. We mochten dat verwachten tegen eind juni. Wanneer kunnen we de resultaten hiervan verwachten?

Minister Jo Vandeuren: Collega's, de Europese realiteit en de globalisering hebben hun effect op onze zorgsector. We moeten ons daarvan bewust zijn. Dit is helaas een ongewenst effect. Als Europa nieuwe richtlijnen uitvaardigt rond detachering kunnen en moeten die implicaties hebben op de manier waarop in deze sector mensen uit andere landen naar hier kunnen komen om hier taken op te nemen in de thuiszorg.

Wij zijn ervan overtuigd dat de samenwerking met de federale sociale inspectie in dezen cruciaal is. Uiteraard is het bewaken van de vereiste kwalificaties één zaak, maar je moet ook de sociale dumping kunnen aanpakken. De moeilijkheid in deze case of situatie is dat dit bedrijf al heel wat keren van identiteit is veranderd. Uiteraard hebben onze diensten in het verleden een aantal keren afgestemd met andere inspectiediensten. We beseffen natuurlijk goed dat we die informatie moeten doorgeven aan elkaar. Uiteraard is het zo – dat heb ik vandaag nog eens bevestigd gekregen – dat er een federaal auditoraat specifiek met dit bedrijf bezig is en met de opvolging van de pv's.

Er zijn een aantal acties bezig. Het feit dat ons agentschap een tijdje geleden beslist heeft om effectief tot invordering over te gaan van een openstaande boete, bewijst dat onze administratie zich bewust is van de nood aan handhaving. Natuurlijk, als je een decreet moet toepassen dat overal toepassing kan vinden, dan ben je vaak afhankelijk van informatie en klachten die worden geformuleerd. Dat is belangrijk als input als we wat dit betreft in specifieke situaties buiten ons erkenningenapparaat en onze erkende diensten die vaststellingen moeten doen.

We moeten die inspanningen absoluut volhouden. De reportage is natuurlijk een aanleiding om nog eens heel scherp te kijken of we tegenover Bulgarije initiatieven kunnen nemen. Ik heb begrepen dat minister Peeters daarvoor alvast een aantal dingen zal opnemen, al was het maar omdat hij in de marge van een Europese top de kans krijgt om de Bulgaarse overheid daarover aan te spreken.

Toegankelijke en betaalbare zorg is cruciaal. We moeten de kwaliteit bewaken, dat betekent ook: dit decreet bewaken en toepassen. Zoals gezegd, heb ik geen aanleiding om te zeggen dat onze Zorginspectie, wanneer zij daarop wordt geattendeerd, daar niet op reageert. Zoals gezegd, gaat ze over tot de gerechtelijke invordering van de boete.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u zegt dat Zorginspectie nu aan de slag gaat. Er wordt nu een boete van 2013 geïnd. Ik vrees dat dit bedrijf, of dit kluwen van bedrijven, daar niet van onder de indruk zal zijn. Ik vrees dat er veel meer, een veel slagkrachtiger beleid nodig is.

Dit is er nodig. Op korte termijn moet u samen met uw collega's zorgen dat deze zwendel stopt. U moet kijken wat het probleem is, want misschien is het niet enkel Bulgarije, misschien is het ruimer. U moet dat goed in kaart brengen. Dan moet u maatregelen op lange termijn treffen. Dat betekent dat u een verbod legt op die ongebreidelde winsten in de zorg, dat u daar limieten op zet, dat u zorgt dat men geen woekerwinsten kan maken op de rug van onze ouderen die zorg nodig hebben. U moet de inspectie de slagkracht geven zodat ze niet enkel afhankelijk zijn van klachten of informatie die eraan komt, zodat ze zelf op zoek kunnen gaan. U moet ervoor zorgen dat de 82 mensen die nu al door Knack gedetecteerd zijn, effectief in het vizier kunnen komen.

Ten derde moet u alternatieven voor dat rusthuis uitwerken. De vraag die vandaag op tafel ligt, is hoe we onze ouders en grootouders een goede oude dag willen geven, op welke manier we kwaliteit van leven en vrije keuze een plaats geven en hoe we onze ouderenzorg gaan organiseren. Dat doe je niet, zoals de laatste jaren is gebeurd, door te besparen op thuiszorg en door het aantal uren thuiszorg per oudere te laten afnemen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Minister, u zei dat u zou kijken of u initiatieven kunt nemen ten aanzien van Bulgarije. Ik hoop dat dat een lapsus was en dat u bedoelde dat u initiatieven zult nemen ten aanzien van Bulgarije. We moeten initiatieven nemen ten aanzien van Bulgarije. U hebt terecht verwezen naar de detacheringsrichtlijn. Dit zijn geen correcte detacheringen, dit is uitbuiting van werknemers uit Bulgarije op kap van zorgbehoevenden.

Dit is voor ons een zoveelste symptoom van de zorgcisis in Vlaanderen. Ze leidt tot uitwassen, die u moet aanpakken. De tekorten inzake betaalbare en kwalitatieve zorg die we nu kennen leiden ertoe dat mensen, zoals Willy en Chris die ik daarnet noemde, terechtkomen bij schimmige, malafide firma's. Die moderne slavernij op kap van zorgbehoevenden en arme werknemers kunnen we niet dulden. Daarom moeten we zelf voldoende betaalbare en kwalitatieve zorg organiseren. U weet dat we als sp.a altijd hebben gezegd dat zorgzekerheid belangrijk is, ook in de thuiszorg.

Minister, we hebben u al meermaals de hand gereikt om die zorgzekerheid uit te werken. We zullen dat opnieuw doen tijdens de begrotingscontrole. Ik hoop dat u ze eindelijk zult aannemen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Yasmine Kherbache aan de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de begeleiding en opvolging van gedetineerden

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Ook vandaag gaan ons hart en onze gedachten in de eerste plaats naar de familie, de naasten en de collega's van de slachtoffers die gisteren zijn gevallen bij de moorddadige raid in Luik. Er zijn geen woorden voor het verdriet en het verlies dat zij moeten dragen.

Dankzij de interventie van de politiediensten kon de aanslagpleger worden uitgeschakeld en zijn er zo meer dodelijke slachtoffers vermeden. Nogmaals hebben de politiediensten aangetoond hoe zij in zulke verschrikkelijk moeilijke omstandigheden, met risico voor eigen leven, voor onze veiligheid zorgen. Ze verdienen al ons respect en al onze steun.

Zo'n verschrikkelijke aanslag roept ook vragen op. Gisteren kwam de nationale Veiligheidsraad al bijeen. Vandaag hebben de politievakbonden ook gereageerd. Ze wezen op de risico's van het penitentiair verlot. Ze benadrukten hoe belangrijk het is om gedetineerden te begeleiden en op te volgen in de gevangenis en ook na een tijdelijke of definitieve vrijlating. Ze erkennen terecht dat je de risico's niet voor 100 procent kunt uitsluiten, maar dat begeleiding en opvolging de risico's wel aanzienlijk kunnen verminderen.

Als het gaat over de begeleiding van gedetineerden, moeten we ons aangesproken voelen, omdat dit ook een bevoegdheid is van Vlaanderen. Er zijn al veel alarmsignalen geweest op dat vlak. Gevangenissen zijn een broeihaard voor druggebruik en radicalisering. Procureurs, gevangenisdirecteuren, advocaten en deradicaliseringsexperts benadrukken allemaal dat we moeten zorgen voor een intensieve begeleiding en opvolging om ongelukken te vermijden.

Minister, we hebben daar al vaak over gedebatteerd, en ik heb u daar al vaak over ondervraagd. In februari dit jaar wees ik u nog op de dramatische onderbezetting bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg).

Op basis van uw cijfers bleek dat er voor de meer dan zesduizend gedetineerden in onze gevangenissen amper negentien voltijdse medewerkers zijn om begeleiding te bieden aan de gedetineerden, waarvan minstens de helft psychologische begeleiding nodig heeft. Voor de zwaardere gevallen, de geradicaliseerden, zijn er twee consulenten. Dat is allemaal een druppel op een hete plaat.

Zijn er sinds februari extra inspanningen gedaan, zijn er extra middelen en extra mensen ingezet om de opvolging in de gevangenis afdoende te kunnen doen?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Vlaanderen beschikt over een strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dat is per jaar recurrent goed voor 18 miljoen euro aan middelen die we inzetten; 14 miljoen euro daarvan wordt door Welzijn gemobiliseerd. We zetten dus alleen voor de specifieke dienstverlening aan gedetineerden 183 voltijdequivalenten in in Vlaanderen. Dan spreek ik nog niet over de inspanningen die de reguliere diensten doen als het gaat over de aanwezigheid in de gevangenissen en de begeleiding van gedetineerden. Daarmee doen we een echte inspanning. Het feit dat we recent het project Toeleiding en Aanmelding na Detentie en Meer (TANDEM) hebben geïnstalleerd, waarbij we voor heel Vlaanderen in alle gevangenissen de screening helpen doen van gedetineerden die nood hebben aan begeleiding omdat ze leven met een verslavingsrisico, en ook proberen duidelijk het traject voor te bereiden van de betrokken gedetineerden naar buiten, is een teken dat we echt wel bereid zijn als gemeenschap daar een rol in te spelen en een verantwoordelijkheid in te nemen.

De Vlaamse Gemeenschap is echter niet bevoegd voor het leven en het samenleven in de gevangenissen. Er zijn diensten die daarvoor een bevoegdheid hebben. Nog niet zo lang geleden trouwens hebben we ons op de interministeriële conferentie als gemeenschappen in dit land geëngageerd om met de federale collega's van Volksgezondheid en Justitie mee te werken wanneer ze de omslag gaan doen van het gezondheidsbeleid in de gevangenissen van Justitie naar het federale niveau van Volksgezondheid, want daar liggen natuurlijk de basisbevoegdheden als het over deze zaken gaat. Het is belangrijk om dat nog eens te beklemtonen.

We doen inderdaad extra inspanningen als het gaat over trajecten voor mensen in de delen van de gevangenissen waar sprake is van mensen met een radicaliseringsrisico. We doen nu al in een aantal gevangenissen specifiek met die expertise daarover het casusoverleg. Dat is in een vijftal gevangenissen in Vlaanderen al operationeel. In de andere gevangenissen doen we dat ondertussen via de

structureel beschikbare middelen. Al onze mensen zijn ondertussen gevormd en de Justitiehuisen zijn versterkt met veertig justitieassistenten, precies om de opdrachten die we krijgen – want dat zijn opdrachten die ons moeten worden gegeven – uit te voeren. We proberen echt wel, ook in uitvoering van aanbevelingen van het parlement, inspanningen op dat vlak te doen. Ik heb natuurlijk grote hoop dat met de fundamentele hervorming – want dat is wat de federale overheid heeft aangekondigd wanneer voor het gezondheidsbeleid in de gevangenissen de omslag van Justitie naar Volksgezondheid zal worden gemaakt – we wat dat betreft en met name ook wat de geestelijke gezondheidszorg betreft, een heel belangrijke stap kunnen zetten. We kunnen daar met onze centra voor geestelijke gezondheidszorg uiteraard een rol in spelen, maar we moeten dat wel doen binnen een kader dat heel duidelijk een aantal federale bevoegdheden omvat.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik had een heel concrete vraag gesteld. u hebt in algemene zin geantwoord. Een van de grote pijnpunten, vandaag nog in de krant, is dat er te weinig intensieve begeleiding is van de gedetineerden. Daarom verwees ik naar de onderbezetting in de centra voor geestelijke gezondheidszorg, naar de negentien consultants die er nu zijn. Mijn vraag is gewoon: zijn dat er nu meer sinds februari? Immers, de helft van de meer dan zesduizend gedetineerden is vragende partij voor psychologische zorg. Daarnaast is een intensieve begeleiding nodig, zeker bij de gevaarlijke groep van geradicaliseerden. Als we vanop het terrein te horen krijgen dat de wachtlijsten voor psychologische zorg soms langer zijn dan de straf die men nog moet uitzitten, dan is daar een groot probleem. Dus, zijn er sinds februari meer dan die negentien consultants?

De voorzitter: Mevrouw Vera Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om mij bij de vraag van mevrouw Kherbache aan te sluiten. De begeleiding van gedetineerden is in onze commissie al bijzonder lang een thema waarop u, minister, uitvoerig antwoordt, zo ook op de schriftelijke vraag waarin heel wat informatie terug te vinden is. Het is niet altijd een even hip thema en niet altijd een even evident thema. Soms is het goed om bepaalde gelegenheden aan te wenden om te beklemtonen waarom we blijvend inzetten op onze gevangenissen, niet alleen vanuit de Vlaamse overheid met die 183 voltijdsequivalenten, maar ook vanuit alle belendende organisaties, van VDAB over Wonen tot de cgg.

Mevrouw Kherbache, ik vind het jammer dat u de cgg eruit haalt. U weet dat we daar met wachtlijsten worden geconfronteerd en dat men daar moet kiezen welke cliënten men zal helpen. Ik ben ervan overtuigd dat de extra inspanningen in onze justitiehuisen meer zijn dan een druppel op een hete plaat. Het nieuwe decreet Gezondheidszorg zal meer ruimte geven aan de cgg en aan de sector om daarop in te spelen. Voorts wil ik enkel beklemtonen dat datgene wat we doen vanuit Vlaanderen niet evident is in die sector en met die sectoren, maar ik vind het uitermate belangrijk om de extra inspanningen die zijn opgedreven, te blijven voortzetten. Dat betoog ondersteun ik.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): In de eerste plaats sluit ik mij aan bij mevrouw Kherbache, die stelt dat onze gedachten inderdaad bij de slachtoffers zijn. Als ik me niet vergis, houden we daar straks nog een minuut stilte voor.

Het is altijd belangrijk om te blijven streven naar een risicoloze maatschappij waarin dergelijke zaken niet kunnen voorvallen. We moeten daarnaar blijven streven, maar we beseffen ook dat dit zeer moeilijk te bereiken is.

Daar zijn twee onderdelen aan. Eerst en vooral hebben we een strafsysteem. Gevangenissen dienen ook om te straffen. We willen daarmee duidelijk maken

dat we bepaalde zaken niet aanvaarden, dat ze niet kunnen. Anderzijds moet er ook ruimte zijn voor begeleiding en moeten we zorgen voor een terugkeer naar de maatschappij, maar op de juiste voorwaarden en op de juiste manier.

Voor Vlaanderen zit dit nog in een beginstadium. We zijn hier nog maar net voor bevoegd. We hebben daar nog een heel leertraject in te lopen. Hier zit nog een heel grote uitdaging voor Vlaanderen, zowel met betrekking tot geestelijke gezondheidszorg in de ruime betekenis – u hebt het over verslavingsproblematieken gehad – als met betrekking tot radicalisering. Daar is nog heel wat te doen.

Ik hoop dat de aangekondigde federale hervormingen die in de steigers staan, ook rekening houden met de inbreng vanuit Vlaanderen, vanuit de deelstaten, en dat we die heel goed op elkaar kunnen afstemmen. Het zal zaak zijn om ervoor te zorgen dat de strafmaatregel die het op zich altijd moet zijn, op een correcte manier kan worden gecombineerd met de juiste begeleiding voor gedetineerden.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik wil me eerst ook aansluiten bij de opmerkingen van de collega's dat we als parlementsleden allemaal met onze gedachten bij de naasten en de familieleden van de slachtoffers zijn die gisteren zijn gevallen tijdens de dramatische gebeurtenissen in Luik.

Minister, er zijn heel wat vragen die gesteld moeten worden over de begeleiding van gedetineerden om ze te helpen deradicaliseren of om er op zijn minst voor te zorgen dat ze niet geradicaliseerd geraken in onze gevangenissen. We zullen daar nog heel veel vragen over stellen. Er zijn dingen die beantwoord moeten worden en die we verder op punt moeten zetten. Dat is een 'ongoing process'.

Ik heb nog een extra vraag aan u als minister met Vlaamse bevoegdheid. De verdeling tussen het federale en Vlaamse niveau met betrekking tot de begeleiding in de gevangenissen is duidelijk. Als gedetineerden uit de gevangenis komen bij ons in Vlaanderen, dan hebt u ooit op een vraag die ik stelde, geantwoord dat we zelf ook bepaalde projecten zouden oprichten om gedetineerden die geradicaliseerd zijn of in contact zijn gekomen met terreurorganisaties, verder te begeleiden. Is daar verder gevolg aan gegeven? Zijn er projecten die nu verder zullen worden uitgerold? Er is de fase in de gevangenissen, maar er is ook de fase vlak na gedetineerden eruit komen. Hebt u daar vooruitgang geboekt? Hebt u daar meer zicht op? Ja of neen?

Minister Jo Vandeuren: We zullen, neem ik aan, binnenkort opnieuw in de commissie Radicalisering verwacht worden. Ik zal daar uiteraard aangeven wat er ondertussen allemaal nog is gebeurd. Er zijn afspraken gemaakt met de islamexperten. Ook dat netwerk is operationeel. We hebben ook referentieassistenten, justitieassistenten kunnen opleiden die specifiek gevormd zijn en die erbij kunnen worden geroepen indien er zich echt een issue stelt. Er zijn dus inderdaad een aantal zaken die we ondertussen op ons nemen.

Voor de goede orde moet ik u wel zeggen dat men een beetje vanuit twee redeneringen moet kijken naar wat Vlaanderen op zich neemt voor mensen die de gevangenis verlaten. Ofwel is dat in een systeem of kader waarbij er voorwaarden kunnen worden opgelegd, in welke procedure dan ook – ik bespaar u de juridisch-technische begrippen en manieren – ofwel zitten die op het eind van de straf. Dat zijn dus toch andere situaties. In de eerste situatie hebben wij vaak een mandaat, of heeft een justitieassistent een mandaat, en kan dat worden opgevolgd. Als het gaat over mensen die de gevangenis verlaten, dan is het een kwestie van een aantal initiatieven die door het Openbaar Ministerie en door het directoraat-generaal Penitentiare Inrichtingen (EPI) worden genomen, bijvoorbeeld ten overstaan van lokale overheden, en waarbij welzijnsdiensten uiteraard opnieuw kunnen worden betrokken.

Als je het hebt over die benadering, dan hebben we op dit moment daadwerkelijk een manier van werken operationeel als het gaat over minderjarigen en een manier van werken als het gaat over meerderjarigen, want in de beide situaties beschikken wij over andere juridische instrumenten.

Zoals gezegd, de jongste investering in de geestelijke gezondheidszorg in de gevangenis is het TANDEM-project geweest. We proberen nu toch ten minste voor heel Vlaanderen te regelen dat er ter zake een consistent beleid is, en dat de mensen die een nood hebben op het vlak van geestelijke gezondheid, in het bijzonder qua verslavingszorg, voldoende worden geleid naar wat beschikbaar is als ze de gevangenis gaan verlaten. Als u spreekt over een concrete investering, dat is zo'n investering. Die hebben we ondertussen voor een stukje overgenomen van de federale overheid en geïntegreerd in ons Vlaams beleid met betrekking tot de geestelijke gezondheidszorg.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik ben ontgoocheld over uw antwoord. Ik had gehoopt dat u toch meer had kunnen inzetten voor die psychologische begeleiding, die opvolging ook, van gedetineerden. De alarmsignalen op het terrein zijn immers duidelijk, en we weten ook allemaal dat de gevangenen een broeihaard van problemen zijn, van radicalisering. Gedetineerden komen als draaideurcriminelen in de gevangenis en komen er geradicaliseerd en veel gevaarlijker terug uit. Daarom moeten we er alles aan doen om die risico's te vermijden.

Ik stelde u niet de vraag of er dingen gebeuren: ik vroeg of Vlaanderen wel voldoende doet om de risico's te beperken, en het antwoord is helaas neen. Minister, ik vind dat we de verplichting hebben, ten aanzien van de politiediensten, die alle risico's nemen om ons te beschermen, en ook ten aanzien van de samenleving, die meer veiligheid vraagt, om er alles aan te doen om ervoor te zorgen dat we die begeleiding, die broodnodig is voor die veiligheid, daadwerkelijk garanderen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het interfederaal plan tegen de krapte op de arbeidsmarkt

ACTUELE VRAAG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Vlaamse inbreng in de interfederale arbeidsdeal tegen arbeidskrapte

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de arbeidsdeal en de interfederale samenwerking in de strijd tegen arbeidskrapte

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de arbeidsdeal van premier Charles Michel

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, de arbeidsmarkt staat in brand. Dat zeg ik niet alleen. Dat heeft Fons Leroy, de VDAB-baas gezegd. Dat zeggen Voka en UNIZO. Dat zegt Stijn Baert, arbeidsmarkteconoom aan de UGent. Het gaat nu niet meer om jobs, jobs, jobs, maar om volk, volk, volk. Op dagen zoals vandaag moeten we allemaal bezig zijn met dat vraagstuk: hoe krijgen we die vacatures ingevuld? Hoe zorgen we ervoor dat iedereen in dit land zijn talent kan ontplooien?

Ieder doet dat op zijn manier. Het ABVV in Ronse – Ronse dan nog – publiceert een affiche met 'Hoe behoud ik mijn werkloosheidsuitkering?', maar gelukkig zijn

er ook nog mensen, organisaties en politici die het op een andere manier doen. De premier heeft een initiatief genomen om een arbeidsdeal te sluiten en heeft een nota gelanceerd. Van die nota zou je verwachten dat die echt ingaat op de uitdagingen waar we voor staan, op de vraag waarom we nog altijd duizenden mensen met brugpensioen sturen – al heet dat het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) – op de vraag waarom bijvoorbeeld mensen die hier een opleiding volgen om opnieuw aan werk geraken, daarvoor federaal worden belast, op de vraag waarom hier nog mensen van een uitkering kunnen genieten die onbeperkt is in de tijd, als enige land in de wereld.

Die zaken stonden niet in de nota. Er stonden gelukkig wel andere zaken in, zaken waarover u deze ochtend een overleg hebt gehad, samen met een aantal andere excellenties.

Minister, wat is er daar overlegd? Wat hebt u daar ingebracht? En hoe ziet u dat verder verlopen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het gaat goed met onze economie. De motor draait op volle toeren. Maar, minister, de motor draait zo hard of zo goed dat we stilaan brandstof dreigen te verliezen. Ik verwijs dan naar de 80.000 vacatures die openstaan. Dat zijn ook 80.000 kansen die onbenut zijn, voor bedrijven om te groeien, maar ook voor onze werkzoekenden om aan de slag te gaan. Het blijft een bevreemdende vaststelling dat we in Vlaanderen, ondanks de constante daling van de werkloosheid, toch zo'n 200.000 werkzoekenden hebben, en nog meer in Brussel en Wallonië. Er is ook de werkzaamheidsgraad, waarbij we de doelstelling van 76 procent vandaag nog niet halen.

Premier Michel heeft dat goed begrepen. Hij vraagt om, samen met de federale overheid en de gewesten, tot een arbeidsplan te komen. Dat initiatief moeten we constructief benaderen. We mogen geen rondje zwartepieten.

Het moet mij van het hart dat ik het onbehoorlijk vind dat er daarover deze morgen een communautair sausje werd gegoten. Want daarmee helpen we de noch de werkzoekenden, noch de bedrijven en daarmee zullen we de arbeidskrapte zeker niet oplossen.

Ik hoop dat u zo meteen ook de titel 'Vlaamse boycot' stellig zult weerleggen. Ik denk dat Vlaanderen absoluut nog een tandje moet bij steken.

Maar het mag ook gezegd: Vlaanderen doet het beter dan Brussel en Wallonië. Dat betekent niet dat we op onze lauweren mogen rusten en dat we geen ambitie moeten tonen. Er zijn namelijk echt meer mensen nodig om die vele vacatures in te vullen, zowel uit onze eigen arbeidsreserve van werkzoekenden, als uit de stille arbeidsreserve, die vandaag nog te groot is. En dan zijn er ook nog de mensen uit andere regio's.

Het probleem is er. Het staat recht voor onze neus. We horen het ook elke dag. We mogen ons nog niet op de borst kloppen. We moeten het probleem oplossen.

Minister, hoe plant u met Vlaanderen, in het kader van dit plan, extra maatregelen te nemen om de krapte op de arbeidsmarkt te bezweren? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, de arbeidsmarkt doet het inderdaad goed. Ze draait op volle toeren. Toen u deze legislatuur begon als minister van Werk, hadden we tien werkzoekenden per vacature, vandaag zijn dat

er nauwelijks vijf per vacature. En het wordt steeds moeilijker om geschikte mensen te vinden om die jobs in te vullen. Het is een uitdaging waar we allemaal voor staan. U hebt als minister van Werk heel wat nuttige stappen gezet. Maar ook de Federale Regering heeft daarin al heel wat nuttige stappen gezet, collega's. Ik denk dat we op die weg willen doorgaan.

Dat is ook wat de premier wil. Charles Michel heeft zijn aanbod gedaan. Hij heeft de hand uitgestoken om een arbeidsdeal te maken. Een deal wil zeggen dat we allemaal samen een aantal zaken willen inbrengen om stappen vooruit te zetten, om de weg vooruit te kiezen.

Het zou op dat vlak gepast zijn dat Vlaanderen die hand aanneemt en niet afketst, zoals u en de minister-president blijkbaar hebben gedaan door een lange opsomming te doen van wat we nu al doen en hoe goed we wel bezig zijn, maar in tegenstelling daarmee ook nog eens een lange lijst van eisen op tafel te leggen ten aanzien van het federale niveau. Het moet iets meer zijn, het moet ook een eigen inbreng zijn.

Ik verwacht van u, als minister van Werk, om tot een goede arbeidsdeal te komen met het federale niveau, met Wallonië en Brussel: eigen inbreng, eigen nieuwe initiatieven die u op tafel legt. Want we hebben heel wat achterstand op een aantal doelgroepen op onze arbeidsmarkt. Het gaat over 55-plussers, over mensen van allochtone origine, over mensen die nu als niet-toeleidbaar worden gekwalificeerd door VDAB, over de hele grote groep inactieven die zich nog op of over de rand van onze arbeidsmarkt bevinden.

Er is dus nog heel wat werk aan de winkel. Ik hoop dat u met uw eigen initiatieven, samen met de premier, tot een goede arbeidsdeal komt. Ik ben benieuwd welke initiatieven u wilt nemen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de drie voorgaande sprekers vormen langs Vlaamse zijde de Federale Regering. Als je ze bezig hoort en als je de verklaringen in de media gisteren en vandaag hebt gehoord en gelezen, is dat misschien niet altijd even duidelijk.

Als het gaat over het plan van de Federale Regering, van de federale premier, dan zegt de ene: dat is een geweldig plan, en zegt de andere: er staat helemaal niets in, we kunnen helemaal niks met dat plan. Je vraagt je dan toch af: wat doen die Vlaamse partijen daar in de Federale Regering? Worden ze volledig weggeblazen door de Waalse premier, waar ze nu eenmaal voor hebben gekozen? Wordt het niet besproken op een kernkabinet? Wordt zo'n plan niet besproken binnen de Federale Regering, waar de grootste regeringspartij een Vlaamse is, waar de CD&V-minister van Werk van een Vlaamse partij is? Dan komt men uiteindelijk toch met een plan dat helemaal op maat is geschreven van Wallonië.

Geheel terzijde, wat de Franstaligen betreft en van hun 'eigen volk eerst'-beleid, daar kent men wel wat van in Wallonië. Helaas is dat aan Vlaamse zijde veel minder het geval. In elk geval toont dit gekrakeel binnen de federale meerderheidspartijen dat er binnen het Belgische kader helemaal geen coherent tewerkstellingsbeleid meer mogelijk is, dat er inderdaad nog altijd cruciale hefbomen op het federale niveau zitten. Erger nog, minister, ook uw partij heeft ervoor gekozen om die hefbomen federaal te laten.

Minister, dan kun je alleen maar concluderen dat dit schouwspel, dit spelletje zwartepieten van de voorbije dagen, de bedrijven waarvan de vacatures niet ingevuld geraken, niet vooruithelpt. Wat is dat nu met die arbeidsdeal van de federale premier? Is dat nu een plan? Is dat een goed plan of staat er helemaal

niks in, zoals minister-president Bourgeois heeft gezegd? Wat is de houding die u ten aanzien van dit plan zult aannemen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik ben blij dat ik vier vragen krijg, dan heb ik wat tijd om een antwoord te geven. Net zoals jullie het eens zijn over één ding, met name de analyse dat er krapte is, waren we het deze morgen ook eens over één ding, met name dat er krapte is en dat we daar best iets aan kunnen doen.

Zowel minister Crevits, als minister-president Bourgeois, als ikzelf hebben onze verwondering geuit over de nota, omdat daar heel wat maatregelen en voorstellen en uitdagingen in staan waarover we in Vlaanderen al maatregelen hebben genomen, in Onderwijs en op Werk. Die verwondering hebben we naar buiten gebracht door een aantal van de maatregelen, die u waarschijnlijk niet kent omdat ze recent genomen zijn, toe te lichten.

Eén maatregel is al negen jaar geleden genomen, en dat is het matchen op basis van competenties. Degenen die mee op bezoek zijn geweest naar VDAB, weten dat er een tool wordt ontwikkeld om vacatures vrij automatisch om te zetten in competenties en niet meer op basis van diploma's enzovoort. Dat vond ik al heel belangrijk om toe te lichten. Voor de rest heb ik mij gehouden aan de maatregelen – collega Bothuyne, u vraagt bijna elke week welke nieuwe maatregelen ik heb en welke nieuwe maatregelen ik dit jaar in gang heb gezet, welke nieuwe maatregelen dit jaar zijn gerealiseerd en gestart of beslist en nog moeten worden uitgevoerd.

Die maatregelen heb ik naar voren gebracht, maar zelfs niet allemaal. Ik zal er u enkele opsommen. Een: het wijk-werken. Van de werkloosheidsval die duidelijk was bij PWA, zijn we overgestapt naar het wijk-werken. Twee: een standje bij steken – ook een term die hier vaak wordt gebruikt – bij knelpuntopleidingen. We hebben er niet alleen voor gezorgd dat er meer online knelpuntopleidingen komen, we hebben er ook voor gezorgd dat er ondertussen een derde-betalerssysteem is. Drie: als VDAB zelf geen opleiding kan geven, kan de werkzoekende naar een derde gaan, die betaald wordt door VDAB, om die opleiding te volgen. Vier: we zijn ook aan het uitzoeken hoe we de mobiele opleidingen dichter bij de werkzoekende kunnen brengen.

Wat we ook hebben gedaan, is een overeenkomst sluiten met de werkgeversorganisaties met vier punten: het screenen van langdurig werklozen – ik ga daar nu niet dieper op in, maar in september wordt daar nog een externe mankracht voor ingewonnen –, meer competentiegericht matchen bij de werkgevers promoten, afspraken over de sollicitatiefeedback en ten slotte het vereenvoudigen van de wetgeving op de individuele beroepsopleidingen, de opleidingen op de werkvloer en naar meer stages en plaatsen op de werkvloer gaan. Het is een van de voorbeelden die in de nota stond en wat onmiddellijk moest gebeuren, maar waarvoor de actie dus al genomen is.

Ik heb ook heel ons nieuw dienstverleningsmodel naar voren gebracht, waar VDAB aan werkt. Dat hebben jullie ook gezien bij jullie bezoek aan VDAB. Hiermee gaan we veel meer op maat en veel nauwgezetter volgen wat de werkzoekende doet. Daarbij zal ook artificiële intelligentie worden gebruikt om een nog betere match te verkrijgen tussen de werkzoekenden en de werklozen.

Ik wilde vanmorgen de collega's niet te veel het woord ontnemen en te lang aan het woord zijn – ik moest daar iets meer uitleg geven dan bij jullie, want jullie kennen al die maatregelen – anders had ik er nog aan kunnen toevoegen dat ik net een akkoord heb met de sociale partners over de automatische matching voor 55-plussers. Ik had eraan kunnen toevoegen dat er een nieuw samenwerkingsakkoord is met Forem en dat we over een nieuw samenwerkingsakkoord

met Actiris aan het onderhandelen zijn. Ik had eraan kunnen toevoegen dat we ten aanzien van de digitale skills van jongeren een aantal maatregelen hebben genomen en een aantal acties ondersteunen zoals CoderDojo, zoals CodeFever of CodesCool, waar we ondertussen al meer dan 10.000 jongeren mee bereiken. Ik had er ook aan kunnen toevoegen dat we op basis van een advies van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) economische migratie aan het vereenvoudigen zijn. Dat zijn allemaal zaken die ik niet heb kunnen toelichten omdat het wat veel zou zijn geworden.

Als u me vraagt welke nieuwe ik ga doen, collega Bothuyne: dit zijn er allemaal die dit jaar gestart zijn, zoals het wijk-werken, of dit jaar nog moeten worden uitgevoerd. Ben ik dan niet bereid om te zien of er nog iets is? Als iemand met een aantal goede voorstellen komt op die werkgroepen die er gaan komen, dan ben ik altijd bereid om te zien wat we daar nog mee kunnen doen. Maar ik heb vandaag niets meer in de schuif. Wij hebben geprobeerd om te realiseren wat we dachten dat nodig was en wat heel vaak door de parlementsleden ondersteund en naar voren gebracht is en wat ondersteund wordt door de hele Vlaamse Regering.

Ik wil daar nog verder op ingaan door te zeggen wat we ook nog op tafel hebben gebracht. We hadden ook nog wel wat vragen en problemen met de nota die voorlag vanwege het feit dat er eindelijk voor de Federale Regering maar twee acties in stonden, en dat waren twee dingen die men ging onderzoeken. En dat terwijl wij als Vlaamse Regering een aantal punten, een aantal maatregelen die in Vlaanderen bestaan, hadden waar we echt van denken vanuit de filosofie van een copernicaanse revolutie, dat de federale overheid die goed zou kunnen ondersteunen. Zowel minister Crevits, minister Vandeurzen als ikzelf hadden zo een aantal maatregelen die we naar voren konden brengen.

Collega Crevits, die aanwezig was, en ikzelf hebben die ook naar voren gebracht. Ik kan er snel twaalf naar voren brengen zonder in detail te treden, die wij op de tafel leggen van de besprekingen die komen. Ten eerste: de beroepsinlevingspremie compatibel maken met de werkloosheidsuitkering, iets dat vorige week in de commissie nog werd gevraagd. Ten tweede: laat ons de bovengrens voor het wijk-werken dat vandaag in aantal beperkt is, schrappen. Ten derde: laat ons iemand die werkloos wordt, die ontslagen wordt, sneller activeren, sneller inschrijven bij VDAB, niet op het einde van zijn opzegtermijn maar onmiddellijk, en laat ons daarvoor de wet-Renault wijzigen. Dat was de vierde maatregel. Ten vijfde: zouden we niet kunnen komen naar meer verloning op basis van competenties? Ten zesde: kunnen we een opleidingskrediet voor een langere opleiding niet langer maken? Vandaag is het opleidingskrediet beperkt tot drie jaar, maar bijvoorbeeld een bachelor verpleegkunde is vier jaar. Waarom zouden we dat niet met een jaar kunnen verlengen? Ten zevende: het verhogen van de toegelaten arbeid voor mensen met een handicap. Ten achtste, ook een vraag uit het parlement: indien je meedoet aan een welzijnswerktraject, kan dan de degressiviteit van de werkloosheidsuitkering gestopt worden? Dat is een vraag waarvan jullie mij vragen om aan de federale collega te stellen. Ten negende: de transitiepremie die we in Vlaanderen hebben voor 45-plussers wanneer die ondernemer worden, vrijstellen van belasting. Anders geven wij een premie die terugvloeit naar de federale middelen. Ten tiende: fiscale drempels wegwerken bij duaal leren. Ten elfde: een voorstel om fiscale maatregelen te onderzoeken voor investeringen die bedrijven doen in scholen rond ICT en technische infrastructuur. Ten slotte – er zijn er nog meer maar ik heb me beperkt tot twaalf, de twaalf werken van de Vlaamse Regering: als iemand zijn diploma in de zorg heeft gehaald en dan vacatures heeft, geen extra drempels daarbij opwerpen.

Dat zijn twaalf maatregelen die wij op tafel willen leggen bij de Federale Regering om samen te zien hoe het beleid dat we in Vlaanderen voeren, versterkt kan worden. Ik noem dat geen rondje zwartepieten. Ik denk open om nieuwe voorstellen

te doen. Langs de andere kant hebben we wel wat vragen. De elementen die ik naar voren heb gebracht, staan soms gewoon in het federale regeerakkoord, maar die zouden ons helpen om ons beleid in Vlaanderen voor welzijn, voor onderwijs of voor werk te verbeteren.

Wat is er uiteindelijk beslist? Dat we gewoon akte nemen van de nota, dat er werkgroepen starten waar zeker federale maar ook regionale maatregelen kunnen worden bediscussieerd. Er zijn misschien 'good practices'. U hebt gelijk, collega Talpe, de resultaten in Vlaanderen zijn een stuk beter dan in Wallonië. Niet zo lang geleden heeft Waals minister-president Borsus in het Waals Parlement gezegd dat hij denkt dat Wallonië veertien jaar achterloopt op Vlaanderen.

Wij zijn niet klaar, ik ben het met u eens. Wij moeten ook verder werken en hard werken, maar met alle maatregelen die ik heb opgesomd, denk ik dat we continu het werk aan het verbeteren zijn. We hebben net de afspraak gemaakt dat we dat in die werkgroepen brengen, samen zullen onderzoeken, proberen van elkaar te leren en daar sta ik helemaal voor open, en dat we op zeer korte termijn terug naar het overleg zullen gaan met een aantal conclusies. (*Applaus bij de N-VA*)

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik ben heel blij dat u, de minister-president en minister Crevits duidelijk op tafel hebben geklopt en hebben gesteld dat het voor Vlaanderen belangrijk is dat er in de nota dingen komen die er toe doen en die onze arbeidsmarkt effectief vooruithelpen. U hebt er twaalf opgesomd. U hebt ook opgesomd waar we nu mee bezig zijn en waar er nog groeimarge is. Dat is de lijn die we moeten volgen. Ik snap niet goed waarom men daar kritiek op zou hebben of dat men dat zwartepieten kan noemen. Ik denk dat dit gewoon een minister en een regio zijn die hun verantwoordelijkheid nemen en gewoon zeggen waar het op staat. U hebt dat ook op een constructieve manier gedaan en dat heeft geleid tot een concreet afsprakenkader: werkgroepen opstarten en dingen doen.

Voka heeft een 27-tal maatregelen opgelijst die ze uitgevoerd willen zien. Ik heb ze allemaal onderzocht. Het zijn bijna allemaal federale maatregelen, maar er zijn er toch nog twee voor u die onder gerichte arbeidsmigratie vallen. Men vraagt om veel meer in te spelen op actieve arbeidsmigratie, talent van elders aan te trekken, een soort van snelwegprocedure voor arbeidskaarten B en een dynamische knelpuntberoepenlijst te creëren.

Minister, zijn dat dingen waarmee u in dit huis zult afkomen en waaraan u zult werken?

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik had uiteraard verwacht dat u een opsomming zou geven van hervormingen en van inspanningen die al geleverd zijn, maar we mogen absoluut niet op onze lauweren rusten. Ik hoor van uw kant toch voluntarisme om de vinger aan de pols te houden, want de krapte op de arbeidsmarkt wordt alsmaar nijpender. Ik hoor elke dag over vacatures die niet worden ingevuld. Er zijn extra maatregelen nodig. Ik weet dat u focust op vorming en opleiding en maximaliseren van talenten, maar ik heb vorige week ook gezegd dat het een en-enverhaal moet zijn en dat we de financiële ondersteuning voor de werkgevers ook heel belangrijk vinden. Daarom stellen we voor om toch na te denken over een extra korting voor bedrijven, een loonkostenverlaging, en om dat ook zeker mee te nemen naar de onderhandelingstafel en de werkgroepen die zijn gepland.

Minister, ik wil graag nog eens van u formeel horen of u dit zeker zult meenemen, want ik denk dat het heel belangrijk is dat we onze werkgevers ook een financiële stimulans geven.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik heb gezegd dat zowel de Vlaamse als de Federale Regering, als het gaat over arbeidsmarktbeleid, belangrijke stappen

vooruit hebben gezet. We steunen uw beleid op dat vlak ten volle, en zowel op Vlaams als federaal niveau zijn er belangrijke hervormingen ingezet en die hebben ook nu al resultaat.

Alleen mogen we inderdaad niet op onze lauweren rusten en mogen we ons op dat vlak niet vergelijken met prestaties van Wallonië of van Brussel of met het Europese gemiddelde. Neen, we moeten zoals in de tijd van Kris Peeters, kijken naar de Europese topregio's. We moeten ons meten met de Europese top. Als het gaat over die Europese top en de arbeidsmarkt, dan kunnen we wel degelijk zelf nog stappen vooruitzetten. U zegt dat u niets meer in de schuif hebt – het is 'het' schuif, minister – maar ik denk dat er zeker nog zaken zijn die u kunt doen.

Een goede deal tussen het federale niveau en de deelstaten zal inbreng vergen van zowel de deelstaten als het federale niveau. Ik hoop dus dat u werk maakt van bijvoorbeeld het wegwerken van de taalachterstand van 35.000 werkzoekenden die het Nederlands niet of nauwelijks machtig zijn. Ik hoop dat u werk maakt van de versterking van de bestaande loonlastenverlaging voor ouderen, voor mensen met een handicap en voor jongeren, maar ook van een uitbreiding van de loonlastenverlaging naar langdurig werkzoekenden zoals we al een tijdje vragen. Ik hoop dat u werk maakt van een versterking van de interregionale mobiliteit. Met Wallonië is er al een akkoord, met Brussel moet er nog een komen. Ook inzake economische migratie kunnen we stappen vooruitzetten.

Hetzelfde geldt voor de werking van VDAB wanneer het gaat over het betrekken van leefloners, RIZIV-cliënten en andere mensen die momenteel niet actief zijn op onze arbeidsmarkt. We kunnen dus wel degelijk stappen vooruit zetten. (*Opmerkingen*)

In het schuif of de schuif, of laten we het op de lade houden: in uw lade zitten wel degelijk nog dingen om te realiseren en om voorstellen te doen. Ik hoop dat u die ook doet en constructief meewerkt aan de deal die vandaag op tafel ligt. (*Applaus bij CD&V*)

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, misschien eerst een dienstmededeling voor de mensen van het verslag. Toen u het had over 'een standje bij steken', bedoelde u ongetwijfeld 'een tandje bij steken', hoewel ik moet toegeven dat ik die van u ook wel een originele beeldspraak vind.

Minister Philippe Muyters: Dat is activerend. (*Gelach*)

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voor sommige mensen kan dat inderdaad activerend zijn. Ik weet niet of u dat wilt stimuleren op onze arbeidsmarkt, maar desalniettemin.

Minister, even ter zake. We willen inderdaad onze werklozen activeren en de vele openstaande vacatures invullen. U hebt twaalf punten opgesomd die u wilt meenemen naar het Overlegcomité, ik geef er u graag nog twee meer mee.

We hebben het in de eerste actuele vraag gehad over de allochtone werkloosheidscijfers. Twee op drie allochtone vrouwen zijn volgens recente cijfers van de SERV niet aan de slag. Koppel daaraan dat 70 procent van de OCMW-steuntrekkers niet van Belgische oorsprong is. Ik wil u de suggestie geven om te kijken naar de Oostenrijkse regering en het voorstel in overweging te nemen om steun aan migranten te verminderen wanneer zij onvoldoende inspanningen doen om zich te integreren, om aan werk te geraken. Focus daarnaast, als men kijkt naar de vele vacatures en de vele knelpuntberoepen die er zijn, ook op een deel van de werkloosheidsuitkering in functie van de heroriëntering naar knelpuntberoepen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, enerzijds had ik het gevoel dat ik naar een herhaling aan het kijken was van FC de kibbelkampioenen. De ene week is het gekibbel binnen de Vlaamse Regering, de andere week binnen de Federale Regering, deze week is het tussen de Vlaamse en de Federale Regering. Ik moet zeggen dat de werkzoekende, de werkgever en de werknemers daar allemaal niets aan hebben. Stop daar dus mee! U mag van mij zoveel kibbelen als u wilt maar dat zal een oplossing niet dichterbij brengen.

Anderzijds zie ik hier nu een minister, in tegenstelling tot gisteren en vanmorgen, die heel duidelijk zegt dat hij niet op zijn lauweren zal rusten maar de zaken verder wil aanpakken. Over tal van de zaken die u hebt opgesomd, verschillen wij van mening, daar hebben wij ideologisch een andere insteek, maar op zijn minst zegt u dat u niet zult rusten en dat u voortgaat.

Vanmorgen las ik in De Tijd dat u aangeeft dat het doelgroepenbeleid, waarvan Groen altijd heeft gezegd dat het onvoldoende is zoals u dat nu uitrolt, de mensen die de grootste afstand hebben tot de arbeidsmarkt, niet bereikt. Vanmorgen hebt u gezegd dat u bereid bent om dat indien nodig verder uit te breiden. Is dat zo? Hebt u concrete plannen? Zult u daar werk van maken? Hebt u het licht gezien, minister?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, u hebt een hele opsomming gegeven van wat u allemaal doet om onze arbeidsmarkt beter te doen werken en de mismatch op te lossen, die inderdaad zeer groot is. De alarmsignalen van de werkgevers en de vraag van werknemers en werkzoekenden om meer kansen te krijgen, zijn er al een tijd. U zegt dat u van alles doet en dat men u onterecht met de vinger wijst. Het gaat hier niet over zwartepieten, ik treed de heer Annouri bij wanneer hij het heeft over dat gekibbel: daar zit niemand op te wachten.

Ik heb eens gekeken naar de voorgaande economische periode van heropleving, 2007-2008. Toen daalden de algemene werkloosheidscijfers gemiddeld met 7,5 procent en de langdurige werkloosheid met 17,5 procent. Vandaag, in eigenlijk betere omstandigheden en met een grotere krapte op de arbeidsmarkt, zien we dat de algemene werkloosheid daalt met 7,8 procent en de langdurige werkloosheid met 5,5 procent. Dat zegt alles, minister. U moet een tandje bij steken, te beginnen met het afschaffen van de loonkostverhoging die u hebt doorgevoerd door de doelgroepmaatregelen voor langdurig werkzoekenden af te schaffen. Dat was een kapitale vergissing.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Kherbache, het zou u sieren als u zou zeggen dat er verschillende cijfers zijn. Wie als oudere beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt, was toen compleet anders dan nu het geval is. U vergelijkt dus appels met peren.

Verskillende vraagstellers hebben het over het doelgroepenbeleid gehad. Ik zal herhalen wat de Vlaamse Regering heeft afgesproken. Het doelgroepenbeleid is enerzijds een voortzetting van de doelgroepen uit het verleden, wat we uitdovend maken, en anderzijds, conform het Vlaams regeerakkoord, de start van een doelgroepenbeleid ten aanzien van drie doelgroepen.

Het is mogelijk dat er tijdens die oefening marge komt en centen vrijkomen. Als er voor de ene doelgroep een snelle daling is en er voor de andere doelgroep geen snelle start is, komt er marge vrij. We zullen dan zien op welke manier we de doelgroepenmaatregelen, conform het Vlaams regeerakkoord, verder voor de drie doelgroepen kunnen inzetten.

Ik zal heel eerlijk zijn. De langdurig werklozen zijn daar niet bij. Er zijn natuurlijk veel langdurig werklozen die ook oudere werklozen zijn of die in een andere

groep zitten, maar ze vormen hier geen extra groep. Ik neem heel veel maatregelen en het aantal langdurig werklozen zakt ook. De essentie is dat we hen werkervaring geven. Het hele traject start met het wijk-werken en dan volgt nog een traject van twee jaar. Dat is wat die mensen nodig hebben en wat de arbeidsmarkt vraagt dat ze kunnen om de stap te zetten.

Het is een oefening om te zien hoe het staat met de uitdoving van de maatregelen uit het verleden en met de start. De vraag is of er een marge is. Indien we zien dat er recurrent extra middelen zijn, zullen we dat geld uiteraard inzetten om het doelgroepenbeleid nog te versterken. Op een bepaald ogenblik zal ik dan met een aantal voorstellen naar de Vlaamse Regering stappen.

Mijnheer Bothuyne, u hebt een vraag over de taalachterstand gesteld. Ik wil nog eens herhalen dat er in verband met de taalopleidingen geen enkele wachtlijst is. U komt hier vaak op terug, maar ik wil het nog eens herhalen. Het gaat niet enkel om opleidingen in de klas, maar ook om taalopleidingen op de werkvloer, terwijl iemand een vak leert. Hierdoor ontstaat misschien de indruk dat we minder doen, maar dat is niet het geval. Ik herhaal dat er misschien mensen zijn die nog altijd een taalachterstand hebben, maar we werken eraan en we hebben geen wachtlijsten.

Mijnheer Janssens, ik stap enkel naar de Federale Regering met voorstellen waarover er in de Vlaamse Regering een consensus is. Ik denk dat dit de werkwijze is die in een regering werkt. We hebben voorstellen, waarvan ik er twaalf heb vernoemd, waarover we het in de Vlaamse Regering eens zijn.

U hebt nog een suggestie gedaan, namelijk de werkloosheidsuitkering te laten afhangen van de keuze voor een knelpuntopleiding of een knelpuntberoep. Voor ons is het eigenlijk nog eenvoudiger. We maken een afspraak met de werkzoekende op maat van zijn competenties en mogelijkheden. We zullen dat ook doen met alle langdurig werklozen. We maken afspraken met de werkzoekende en hij moet dat pad dan verder volgen. We moeten voor hem en voor ons hopen dat dit uiteindelijk tot een job in het economisch circuit leidt. Dat kan een knelpuntberoep of een andere job zijn, maar het zal een job zijn in functie van wat die persoon kent en kan. U wilt dit koppelen aan knelpuntopleidingen, maar die persoon is misschien niet geschikt voor een knelpuntopleiding. We zouden hem dan belonen omdat hij de opleiding volgt of straffen omdat hij de opleiding niet volgt. Dit lijkt me geen goede werkwijze. We doen beter aan maatwerk. We leiden absoluut maximaal naar de knelpuntopleidingen, maar iemand moet de talenten en de competenties hebben om die opleidingen te kunnen volgen.

Mijnheer Ronse, ik heb dat ook gezien. Ik heb direct uitgezocht welke maatregelen ik nog moet nemen. Met betrekking tot economische migratie zijn de snelweg en de dynamische knelpuntenlijst elementen die ook in het advies van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) staan. We kijken na hoe we dit kunnen omzetten. Beide elementen zitten in de pijplijn om tot een hervorming te komen.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik wil besluiten met drie opmerkingen.

In de eerste plaats is er de discussie over de uitbreiding van de doelgroepenkorting. We moeten de zaken juist stellen. Als ik met werkgevers spreek, hoor ik dat ze een lineaire loonlastenverlaging willen. Alle loonlasten moeten lager, eender wie ze tewerkstellen, en alle mensen die ze tewerkstellen, moeten netto meer overhouden van wat ze verdienen. Dat is voor hen belangrijk. De doelgroepenkorting is een tegemoetkoming of compensatie voor de iets verminderde productiviteit van werknemers. Indien we dit debat voeren, moeten we het zo zuiver voeren als het is.

Twee, uw twaalf werken, ik hoop echt dat u, de minister-president en minister Crevits erin slagen om de Federale Regering en de andere regio's te overtuigen

om die twaalf werken erdoor te krijgen. Dat is de essentie. Dat zijn dingen die we op korte termijn kunnen realiseren.

Drie, ik ben een jong parlements lid, ik droom er wel eens van om premier Michel te zijn. Als ik dan die nota zou mogen maken, zou daar toch in staan: alsjeblieft, laat ons mensen niet meer afschrijven in brugpensioenen. Mensen met talent van 56 of 60 jaar, laat ons die niet meer verstoppen in die stelsels. Er zou in staan: laat ons ervoor zorgen dat mensen een loonvorming krijgen op basis van wat ze kunnen, en niet op basis van hun leeftijd of diploma. Er zou in staan: laat ons ervoor zorgen dat mensen die langdurig ziek zijn en die nog willen terugkeren naar de arbeidsmarkt, niet onmiddellijk al hun rechten kwijt zijn en bang zijn om iets te doen. Ja, er is op federaal niveau nog bergen werk te verzetten. Ja, laat ons ons verenigen om die bergen te verzetten en die arbeidsdeal echt een arbeidsdeal te maken.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het staat buiten kijf dat we voluntaristisch moeten meewerken aan dit overkoepelende arbeidsplan. Dat is wat onze bedrijven en onze werkzoekenden van ons verwachten. Daar moeten we alles voor geven.

We hebben u steeds gesteund bij de vele hervormingen en inspanningen die u in het verleden al hebt geleverd. We mogen de focus niet verliezen.

Het federale pingpongspel komt de bedrijven en de arbeidsmarktkrapte natuurlijk niet ten goede. U kunt dat ontkennen, maar dat vond ik toch bijzonder onaangenaam om te horen. De boodschap aan de Vlaming, de bedrijven, de werkzoekenden is met ruis belast.

Heel wat sleutels liggen op het federale niveau, maar Vlaanderen mag niet in een hoekje staan kniezen. We moeten doen wat we zelf kunnen en onze hefboomen maximaliseren. Ik ben blij dat u zegt dat u een bijsturing van de doelgroep zult bekijken. Dat is een belangrijke sleutel om onze werkgevers een financiële stimulans te geven. Minister, smeed de ijzers die in het vuur liggen. Grijp de uitgestoken hand van de premier. Laat ons samen en het liefst zo snel mogelijk de krapte op de arbeidsmarkt bezweren.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Minister, ik ben blij. Ik ben blij met de minister van Werk die ik hier vandaag zie staan en de voluntaristische manier waarop u antwoordt en voorstellen doet. Dat is een andere minister van Werk dan deze die vanochtend in de krant stond. Hij reageerde wat gecrispeerd op het initiatief van de federale premier. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters en minister-president Geert Bourgeois)*

Ik vind dat u de juiste houding aanneemt en werk gaat maken van die arbeidsduur in het belang van onze arbeidsmarkt, onze bedrijven en onze werkzoekenden, die allemaal nood hebben aan extra ondersteuning.

Er gebeurt heel wat, mijnheer Ronse. Een lineaire loonlastverlaging van 8 miljard euro werd gerealiseerd door de Federale Regering, door minister Peeters, door minister Van Overtveldt. Op basis van dat beleid kunnen wij verder werken en stappen zetten, zowel op het federale als het Vlaamse niveau. Werk samen en boek resultaten.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, die hele arbeidsdeal van de Federale Regering van premier Michel was mijns inziens een schoneschijnplan om zichzelf en zijn regering nog enig belang aan te meten. Ik denk dat we daar niet te veel rekening mee moeten houden, en dat we vooral moeten focussen op ons beleid hier in Vlaanderen. Er zijn nog heel wat uitdagingen en er is nog heel wat werk op de plank. De werkzaamheidsgraad moet absoluut nog naar omhoog. We moeten niet kijken naar Brussel en Wallonië, maar naar regio's en omliggende landen die het beter doen: Nederland en Duitsland.

De knelpuntvacatures moeten absoluut beter worden ingevuld. Voor de knelpuntberoepen moeten ook nog bijkomende inspanningen worden gedaan. Laten we dus geen tijd verliezen aan allerlei federale deals, maar gewoon focussen op een beleid op maat van onze Vlaamse bedrijven.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijkheden voor meer waterinsijpeling in bebouwde gebieden, naar aanleiding van de recente wateroverlast

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, het is weer zover; wateroverlast alom. In de vorige legislatuur hadden we hier een bijzondere commissie ingesteld om die problematiek te bekijken. Er zijn resoluties goedgekeurd, in juli 2011, denk ik. Nadien kregen we rapportage van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, een laatste keer in het begin van deze legislatuur. Misschien is het geen slecht idee, maar dat is niet uw verantwoordelijkheid, dat we daar nog eens een rapport over krijgen.

Twee jaar geleden vroeg ik hier of er wel genoeg gebeurt om op perceelsniveau, op wijkniveau, creatieve, kleinschalige ingrepen te doen om het waterbergend vermogen te verhogen op plaatsen waar niet altijd de ruimte is om grote infrastructuurwerken neer te zetten of grote ingrepen te doen. U verwees toen naar de hemelwaterplannen die sommige gemeenten kunnen opmaken. Dat is geen verplichting. U zou nagaan of we die gemeenten extra kunnen stimuleren. Ik ben benieuwd naar de stand van zaken in dit verband.

Hevige stortbuien zijn een geval van overmacht. Zelfs ik zal niet zeggen dat de wateroverlast ten gevolge daarvan uw schuld is. De kans op overstromingen neemt toe door de opwarming van de aarde. Het beleid kan dus niet alle overstromingen voorkomen, dat zal ook in de toekomst zo zijn. Niettemin weten we dat met name de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) gegevens verzamelt en in kaart brengt en ook heel wat zwakke punten kent.

Kwam de wateroverlast van de voorbije dagen voor op plaatsen waar uw diensten dat verwachtten? Of is de evolutie in de voorbije jaren zo dat er nieuwe probleemgebieden zichtbaar worden, wat de potentiële wateroverlast betreft? Er zouden nieuwe probleemgebieden kunnen ontstaan omdat er toch nog gebouwd of verhard wordt, zonder de richtlijnen correct op te volgen of omdat er te weinig kleinschalige ingrepen gebeuren om juist dat waterbergend vermogen te verhogen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Als de commissie in het Vlaams Parlement in al haar wijsheid beslist om die wateropvolging voort te zetten, zal ik daarbij met enthousiasme aanwezig zijn, net als de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) en de VMM.

De hevige stortbuien van de voorbije dagen hebben er niet toe geleid dat beken en rivieren buiten hun oevers treden. Dat is een andere problematiek. Wanneer een stortbui lokaal naar beneden plent, kan het water daar niet snel genoeg afgeleid worden. Daarom is het van belang om voldoende waterdoorsijpeling te hebben. De initiatieven die op tafel liggen met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zijn initiatieven die daar in de toekomst ook een oplossing kunnen aan geven.

Ik kom tot uw concrete vraag. Het klopt dat de VMM kaarten heeft en weet waar er knelpunten zijn als er grote stortbuien zijn en het water niet snel genoeg weg

kan. Ze hebben die de voorbije dagen opnieuw in kaart gebracht door met drones de gebieden te overvliegen en in realtime de overstromingen te registreren. Ze leggen dat nu bovenop de kaarten die bekend waren. We stellen vast dat het ongeveer dezelfde plaatsen blijven. Nu zijn er wel een aantal bijkomende plekken heel uitzonderlijk getroffen. Ze zijn ook volop bezig een loket op te richten waar de kaarten kunnen worden geraadpleegd, zodat de lokale besturen, maar ook alle verantwoordelijken goed kunnen zien waar de knelpunten zitten en waar ze maatregelen kunnen nemen.

Er zijn 15 hemelwaterplannen volledig afgerond, maar het goede nieuws is dat er volop gewerkt wordt aan 35 andere. Daar is het initiatief genomen om na te denken welke concrete maatregelen gericht kunnen worden genomen door de stad of gemeente om een oplossing te bieden voor die hevige stortbuien.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): We hebben inderdaad al flink wat ingrepen gedaan op de verschillende niveaus. We hebben geïnvesteerd en we hebben regelgeving, zowel decretale bepalingen als codes met goede praktijken, enzovoort. Ik vrees dat er in de praktijk bij bebouwing en verharding toch nog steeds zaken gebeuren die niet helemaal volgens het boekje worden uitgevoerd. Dan kan er natuurlijk wateroverlast optreden op plaatsen die volgens de inventarissen van uw diensten eigenlijk geen problemen zouden mogen geven. In dat verband blijven de hemelwaterplannen zeer belangrijk. Ik ben blij dat er nog 35 in de pijplijn zitten. Tot nu toe zijn er 15 afgewerkt en dat is niet zo veel, als je kijkt naar het aantal gemeenten. Zelfs met die 35 erbij, is dat nog maar een druppel op een hete plaat, al is dat hier misschien een verkeerde beeldspraak.

U moet die nog extra aanmoedigen en ook de kleinschalige ingrepen op perceel-niveau, op wijkniveau, extra beklemtonen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Mijnheer Vandaele, ik was een beetje in verwarring door uw vraag, want ik had me aan iets anders verwacht. Niet dat u de verkeerde vraag hebt gesteld, maar het is misschien wel nuttig om eens na te gaan in hoeverre de plannen ondertussen al tot resultaten hebben geleid. We praten al jaren over ontharding, over doorlaatbare oppervlakken, over parkeerterreinen waar insijpeling mogelijk zou zijn en dergelijke meer. Daarvoor bestaan richtlijnen en handboeken. Bij mijn weten bestaat er echter geen overzicht van in hoeverre die richtlijnen en handboeken vandaag worden nageleefd, van hoeveel grootschalige parkeerterreinen ondertussen waterdoorlaatbaar zijn gemaakt en van in hoeverre er voldoende verplichtingen zijn om dat te doen. We praten over ontharden van de bodem, maar in de praktijk creëren we heel vaak nog altijd bijkomende harde stenen waar de druppels op vallen in plaats van de grond in te trekken. Minister, ik ben geïnteresseerd in een stand van zaken en in de evolutie van wat er nu aan doordringbaarheid van de bodem wordt gerealiseerd aan de hand van al die bestaande plannen. Want een plan is geduldig, het is de bodem die doorlaatbaar moet worden.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): In aansluiting van wat de heer Tobback stelt, heeft de heer Vandaele natuurlijk gelijk: er zijn al bij al weinig hemelwaterplannen goedgekeurd, ongeveer vijftien, en er zijn er nog een aantal in opmaak. Wat mij vooral interesseert, is wat er nu in de praktijk gebeurt. Wat houden die hemelwaterplannen in? Worden ze effectief uitgevoerd? Wat wordt daar precies in voorzien?

Mijnheer Vandaele, u sprak wel een beetje in raadsels. U zei dat, waar de zomer-onweders en de stortbuien hebben plaatsgevonden, er waarschijnlijk een en ander niet pluis is. Zo stelde u het bijna. Wat bedoelt u precies? Denkt u dat daar daadwerkelijk zaken zijn misgelopen? Kunt u dat toch iets nader verklaren? Want dat is natuurlijk wel interessant in dit debat.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Vandaele, u geeft natuurlijk terecht het belang van de hemelwaterplannen en het belang van infiltratie aan, maar de minister heeft ook een punt wanneer gezegd wordt dat dergelijke weersomstandigheden, dergelijke grote hoeveelheden regen, nooit zullen kunnen worden opgelost door in extra infiltratie te voorzien. Infiltratie is ook afhankelijk van de plaats, de bodemgesteldheid en dergelijke meer. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft trouwens een zeer goede website, waar heel wat tips dienaangaande worden gegeven. Dat is positief. Misschien moet daar nog wat meer publiciteit over gemaakt worden.

Als ik kijk naar wat er allemaal wordt gezegd over de recente wateroverlast, dan lees ik toch op minstens één plaats een zekere insinuatie naar een collector van Aquafin die al dan niet onvoldoende zou gedimensioneerd zijn. Mijn vraag is, wanneer de VMM dergelijke scope maakt en kijkt waar wat gebeurd is, om ook even in ogenschouw te nemen of er geen relatie zou zijn met de grootte, met de dimensionering van bepaalde collectoren.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): We weten allemaal, gezien de hoorzittingen en de bijzondere commissie die we daaraan hebben gewijd in het verleden, dat we zulke hevige regenbuien als in de voorbije dagen, in de toekomst, gezien de klimaatverandering en de bijkomende verharding, meer zullen ervaren. Het is daarom inderdaad heel belangrijk dat er hemelwaterplannen zijn, die tenslotte ook veiligheidsplannen zijn, om te kijken op welke manier gemeenten de wateroverlastproblematiek moeten aanpakken. Ik hoor dat er 15 plannen zijn en er nog 35 in de maak zijn. Dat zijn 50 van de bijna 308 Vlaamse gemeenten. Er is wat dat betreft inderdaad nog werk aan de winkel. Ik ben er dus benieuwd naar op welke manier u de gemeenten evalueert die een hemelwaterplan hebben, en de hoe u andere gemeenten wilt stimuleren om alsnog een veiligheidsplan, een hemelwaterplan, op te maken.

Minister Joke Schauvliege: Inzake de hemelwaterplannen, de effecten op het terrein en wat daar precies in staat, stel ik voor dat we daar in de commissie – uiteraard als de commissie daartoe beslist, want ik heb daar niets over te zeggen – eens heel grondig over doorgaan. We kunnen aan de VMM vragen om daarover een ruime toelichting te geven.

Het klopt natuurlijk dat het te traag gaat, maar anderzijds is het de eerste keer dat die plannen worden opgemaakt. Je ziet wel dat eenmaal er een aantal plannen zijn, andere gemeenten meer gemotiveerd zijn om daarmee aan de slag te gaan. Ik ga ervan uit dat gemeenten die plannen opmaken om een goed zicht te hebben op welke investeringen ze moeten doen. Het gaat inderdaad over ontharding, maar ook over het aanpakken van rioleringen, erosie en dergelijke meer.

Hoe zit het nu met het al of niet naleven op het terrein? U weet allemaal dat er een stedenbouwkundige verordening is die moet worden nageleefd en dat er uiteraard voldoende controle op moet worden uitgeoefend. Dat betekent dat als er vergunningen worden afgeleverd, de lokale besturen voldoende moeten nagaan of die worden nageleefd. Ik ga ervan uit dat dit ook gebeurt en dat daartegen wordt opgetreden.

Ontharding is belangrijk. Ik zou willen vermelden dat er in het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen – hopelijk binnenkort het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen – in

een effectieve ontharding is voorzien. Het gaat niet alleen over het niet extra verhardten van de open ruimte, maar ook over een effectieve ontharding. Dat is belangrijk om het water veel beter te laten doorsijpelen. Hoe sneller we dit kunnen uitvoeren in de praktijk, hoe beter om de wateroverlast te kunnen tegengaan.

Hoe zit het met de collectoren van Aquafin en de investeringen in rioleringen? We hebben daar een code 'goede praktijk', mijnheer Dochy, waarin we rekening houden met de wijzigende omstandigheden van het klimaat en een aantal nieuwe elementen inzake dimensionering. Die code past zich dus ook aan aan de nieuwe omstandigheden. Bij nieuwe investeringen wordt daar ook rekening mee gehouden. Dat sluit natuurlijk niet uit dat als er in het verleden een aantal investeringen zijn gebeurd, ze op dit moment misschien al niet meer voldoen aan de nieuwe goede praktijk zoals we die hebben uitgerold. Ook dat is iets dat wordt opgenomen in de hemelwaterplannen en dat op bovenlokaal niveau kan worden afgesproken.

Het is een complexe problematiek. Het zijn ook heel uitzonderlijke hoeveelheden water die op een kleine, beperkte ruimte vallen. We moeten heel gericht een aantal investeringen doen. Ik ben ervan overtuigd dat er nog meer hemelwaterplannen zullen volgen en dat we het op deze manier planmatig, samen met alle bevoegde niveaus, kunnen aanpakken.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Tobback, ik ben blij dat ik u nu ook in verwarring heb kunnen brengen. Gisteren was het omgekeerd. Dat is een binnenpretje. *(Gelach)*

Overmacht bij stortbuien is natuurlijk niet uit te sluiten, maar we moeten erop toezien dat de richtlijnen die we opleggen, correct worden uitgevoerd.

Mijnheer Sanctorum, ik bedoel dat in een bouwvergunning, in een stedenbouwkundige vergunning, bepaalde dingen worden opgelegd, maar dat nadien niet altijd – ik druk het zacht uit – wordt nagegaan of ze effectief allemaal netjes zijn uitgevoerd. Dat is in de eerste plaats een taak van de lokale besturen. Ik heb soms het gevoel dat men dat te weinig checkt en dat het ophoudt bij het verlenen van de vergunning, terwijl het wel nuttig is om nadien eens te gaan kijken. Als dat allemaal niet gebeurt, minister, is handhaving de enige oplossing. We hebben straks nog een soortgelijk thema tijdens deze zitting.

De heer Dochy had het over Aquafin. Ik wil daarbij nog opmerken dat als je de afkoppeling perfect doet, het minder belang heeft wat de collector dan nog uitvoert.

De hemelwaterplannen zijn het meest concrete dat we nu op de tafel hebben liggen. Als we daar nog een tandje bij kunnen steken en gemeenten kunnen bewegen om er werk van te maken en stil te staan bij dit thema, dan kunnen we een stap vooruitzetten. Ze moeten er uiteindelijk over nadenken hoe ze dit beter kunnen aanpakken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Dochy aan de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de eventuele erkenning als ramp van het noodweer van de voorbije dagen

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, beste collega's, minister-president, we blijven een beetje in dezelfde sfeer. We lijken vandaag wel in woelige wateren en tijden te zijn terechtgekomen. Recent zijn er heel wat uitzonderlijke hoeveelheden neerslag geweest op bepaalde plaatsen, onder meer in West-Vlaanderen, in de omgeving van

Oostende en Bredene, in Jabbeke, Zedelgem. Ook in Limburg zijn er een aantal calamiteiten geweest. Lanaken is aan bod geweest, een deel en een deelgemeente van Tongeren, Maasmechelen. Ook in Vlaams-Brabant zijn er calamiteiten geweest, en gisteren ook in Brecht en het noorden van Antwerpen, in Kapellen en omgeving.

Het is namelijk zo dat de mensen hetgeen is gebeurd als zeer uitzonderlijk aanzien. Dat is op zijn minst de perceptie. Minister-president, u hebt sinds 1 maart 2017 het nieuwe decreet ingevoerd met betrekking tot het al dan niet erkennen als algemene ramp en de voorwaarden daarvoor. Er zijn een aantal wijzigingen gekomen in de procedure. Er zijn ook een aantal normen gewijzigd. Het is nu 30 liter neerslag per uur, 65 liter op 24 uur om als uitzonderlijk te worden beschouwd. Er is echter ook een nieuw element in de procedure, namelijk het feit dat de gemeente de aanvraag binnen de zestig dagen moet doen om in aanmerking te komen, in elk geval voor een onderzoek met betrekking tot de vraag of het al dan niet een uitzonderlijke weersomstandigheid kende.

Minister-president, komt hetgeen de jongste dagen en weken is voorgevallen, in aanmerking voor een erkenning als algemene ramp?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Dochy, u hebt zelf de procedure geschetst, en u kunt dus vermoeden dat het antwoord op uw vraag neen is. Het is nog te vroeg om te beslissen, want er is een hele procedure die wordt vereist. Het is inderdaad zo dat er heel hevige regenval is geweest. Ik heb proactief vorige maandag aan het Rampenfonds gevraagd om het advies in te winnen van het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), want er moet een advies zijn van het KMI en van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om te weten of aan de criteria is voldaan. Meer dan 30 liter regenval per vierkante meter gedurende 1 uur, meer dan 65 liter regenval op 1 vierkante meter gedurende 24 uur: dat zijn de criteria. Het KMI zal daar, zoals altijd, objectief advies over geven.

De steden en gemeenten hebben zestig dagen de tijd om een aanvraag in te dienen om te worden erkend. Als we die aanvragen hebben en de antwoorden hebben van het KMI, dan is het de Vlaamse Regering die beslist of aan de hand van die criteria de plotse regenval wordt erkend als een ramp, volgens de definitie die het Rampenfonds daaraan geeft. Dan hebben de mensen, maar dat is dan de verdere procedure, drie maanden de tijd om hun aanvraag in te dienen, en die zal nu dus inderdaad worden behandeld volgens de nieuwe procedure, die sneller zal gaan.

Deze Vlaamse Regering heeft al acht rampen erkend, maar dat was nog onder vigeur van de vroegere federale wetgeving. Nu zal er een behandeling zijn onder het nieuwe decreet. Ik heb dus echter niet gewacht. Ik heb het Rampenfonds gevraagd om nu al advies te vragen. Ik geloof dat we tot nu toe zeventien steden en gemeenten in kaart hebben gebracht die melding hebben gemaakt van zeer uitzonderlijke weeromstandigheden. De rest wordt nu geobjectiveerd, zoals altijd, met KMI en VMM, en dan kunnen we al dan niet tot erkenning overgaan.

Bart Dochy (CD&V): Ik denk dat dat heel positief is. Er wordt inderdaad ook duidelijk nog eens herhaald ten overstaan van de gemeenten dat het initiatiefrecht nu bij hen ligt. Vroeger deed de gouverneur eigenlijk spontaan een bevraging van de gemeenten in een provincie wanneer er een calamiteit was, maar nu moeten de gemeenten eigenlijk binnen die strikte periode van zestig dagen hun aanvraag indienen.

Minister-president, er is nog een element. Er moet een minimale schade zijn. Dan is de vraag natuurlijk hoe dat wordt berekend. Wordt wat we de jongste weken hebben meegemaakt als één ramp beschouwd, of wordt iedere dag waarop er een uitzonderlijke weersomstandigheid zou zijn geweest, afzonderlijk beschouwd? Dat kan immers toch wel een belangrijk verschil maken in het kader van het halen van de criteria.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, minister-president, ik ben gelukkig met uw antwoord, in die zin dat ik u enkele weken geleden een vraag had gesteld over oude dossiers en wij beterschap verwachten van de Vlaamse bevoegdheid ter zake.

Eén, het klopt dat je met objectieve criteria moet werken. Twee, er moet samenwerking zijn met de lokale besturen. Drie, er moet schade geweest zijn, binnen de vastgestelde normen.

Wat ik met aandacht zal volgen, met dank aan collega Dochy, is hoe wij, de Vlaamse Regering, in plenum bevoegd voor deze aangelegenheid van a tot z, dit in voorkomend geval zullen afhandelen. Ik zal dat met bijzondere aandacht volgen.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Zoals de minister-president terecht aanhaalde, werd de hele procedure vernieuwd en werkt ze ook. Dat bleek uit een schriftelijke vraag die onlangs daarover is gesteld. De procedure werkt en de dossiers worden op een normale manier en tijdig afgehandeld.

We moeten inderdaad afwachten wat de adviezen zijn om te kunnen beslissen. Want het is toch wel belangrijk dat men, als er criteria worden vooropgesteld, zich daaraan houdt en binnen de adviezen kijkt of het effectief over een te erkennen ramp gaat of niet.

We kijken dus uit naar wat die adviezen zullen brengen en wat dat zou betekenen voor een eventuele erkenning van deze ramp.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, de gemeenten moeten inderdaad alert zijn. Maar ik heb de indruk dat ze daarvan ook weet hebben. Een aantal gemeenten hebben nu al het Rampenfonds gecontacteerd. In tegenstelling tot vroeger is er nu inderdaad een termijn van zestig dagen. *Ius vigilantibus scriptum*. Er is een heel groot gebeuren. Iedereen weet dat. Je weet dat je niet een jaar moet wachten om een aanvraag in te dienen.

Zal dit geheel van diverse, zeer grote regenvallen in diverse gebieden als één ramp worden beschouwd? Het is nog te vroeg om dat te bekijken. U weet dat er in het verleden wel hele periodes tot een ramp werden uitgeroepen. Ik kan er nog niet op ingaan. Veel zal uiteraard afhangen van wat we binnenkrijgen. Een en ander wordt inderdaad geobjectiveerd.

Mijnheer De Croo, een aantal weken geleden hebben u en een aantal andere collega's inderdaad vragen gesteld. Maar dat betrof wel nog rampen die wij niet afhandelen. Het ging om rampen die niet alleen onder de federale wet vallen, maar ook onder de federale bevoegdheid en die moeten worden uitbetaald door de federale overheid.

Wij hebben zelf, onder vigeur van de federale wet, nu al acht rampen erkend. We hebben daarvan al meer dan 62 procent afgehandeld, voor ongeveer 72 miljoen euro. Dat tikt zeer, zeer zwaar aan. U weet ook – ik heb het al meegedeeld in de commissie – dat we in de regering hebben afgesproken – collega Schauvliege en ikzelf werken dat samen uit – dat we zullen werken aan een ander systeem, aan een algemene weersverzekering, ook voor de landbouw. We zullen de twee rampenfonds in elkaar schuiven. We zullen daarin ook een bijdrage leveren vanwege de Vlaamse overheid, om het systeem efficiënt en betaalbaar te maken.

Mijnheer Cordy, het valt nu inderdaad af te wachten. Ik kan alleen maar zeggen dat wij de zaken zeer goed opvolgen. Ik heb proactief gevraagd om advies in te

winnen bij het KMI. Maar we moeten de gemeenten en de steden de tijd geven om de aanvragen in te dienen. Ik hoop dat we tegen dan, als de aanvragen er zijn, voor al die steden en gemeenten het advies hebben van het KMI. Ik verwacht dat advies trouwens wellicht al eind volgende week. Maar ik heb wel nog geen zicht op de volledigheid van alle gemeenten of steden die daarop aanspraak zullen maken. We hebben er nu voorlopig zeventien in kaart gebracht. Dat kan nog aangroeien, het kan nog wijzigen.

Bart Dochy (CD&V): Minister-president, u hebt in het verleden al bewezen dat die afhandeling, of in elk geval die beoordeling van de rampen die door Vlaanderen al dan niet worden goedgekeurd, vrij snel kan. U hebt op dat vlak een voorbeeld ten aanzien van de vroegere langdurigheid bij de federale erkenningen. Ik heb u daarvoor in het verleden reeds bedankt. Ik hoop in ieder geval dat ook hier vrij snel duidelijkheid kan komen, om te zien in welke mate mensen desgevallend, eventueel aanvullend op de verzekering, de brandpolis, een vergoeding zouden kunnen krijgen in het kader van deze ramp. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.57 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.19 uur.*

ONTWERP VAN DECREET houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
– 1556 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Voorzitter, het ontwerp van decreet voorziet in de uitvoering van de AVG. Een juridische werkgroep, bestaande uit een jurist per beleidsdomein, onderzocht in welke mate het huidig regelgevend kader beantwoordt aan die verordening en lijstte alle decreten op die moeten worden gewijzigd. Het zijn er een tachtigtal, en ze bevinden zich in verschillende beleidsdomeinen. Op die manier passen we de Vlaamse decreetgeving in één beweging op een gecoördineerde manier aan de nieuwe AVG aan.

De juridische werkgroep screent ook alle besluiten van de Vlaamse Regering. De screening zal resulteren in één gecoördineerd besluit van de Vlaamse Regering waarbij alle besluiten van de Vlaamse Regering worden aangepast aan de AVG.

Daarnaast liggen er vandaag heel wat amendementen voor van de meerderheid. In 2008 werd de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer decretaal opgericht. De voornaamste bevoegdheid was het verlenen van machtigingen, voorafgaande toestemmingen aan Vlaamse instanties om persoonsgegevens onder bepaalde voorwaarden aan andere instanties of externe overheden te bezorgen.

In de loop der jaren zijn hieraan heel wat aanpassingen gebeurd. Ook vandaag gaan we in het kader van de nieuwe AVG een hervorming doorvoeren, een hervorming die noodzakelijk is.

De amendementen die vandaag voorliggen, maken van de Toezichtcommissie een volwaardige Vlaamse Toezichtcommissie. De huidige regeling inzake machtigingen verandert in een protocollenregeling. Doordat de verschuiving gebeurt naar een protocollenregeling, zal ervoor worden gezorgd dat er veel meer ruimte vrijkomt om de klemtoon te leggen op het ondersteunen en adviseren, en dat zal de implementatie van de AVG concreet maken.

De instanties zullen ook zelf verantwoordelijkheid moeten nemen. Dat is ook niet onbelangrijk. De nieuwe commissie zal uit drie leden bestaan in plaats van zes. Daarnaast zal een lid van de federale Gegevensbeschermingautoriteit de beraadslaging bijwonen met raadgevende stem. Daar zal uiteraard ook worden voorzien in een samenwerkingsakkoord met de federale overheid.

Vorige week, op 24 mei 2018, heeft de Kamer een wetsvoorstel aangenomen tot wijziging van artikel 114 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Daarom moet de door de commissie Bestuurszaken op 22 mei 2018 aangenomen tekst worden aangepast. Het gaat in het bijzonder over de amendementen 1,4 en 5. Amendement 2 bepaalt dat leden van een kabinet, van om het even welk beleidsniveau, geen lid kunnen zijn van de Vlaamse Toezichtcommissie. Door amendement 3 kan de Vlaamse Regering zich in de overgangsfase beraden over wie ze het best voorzitter acht om de continuïteit van de werkzaamheden van de Vlaamse Toezichtcommissie te garanderen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Collega's, sinds vorige week 25 mei zijn de nieuwe Europese privacyregels echt van kracht, de GDPR in het Engels, AVG in het Nederlands. We hebben daar vorige week in de plenaire vergadering over gediscussieerd met minister-president Bourgeois en minister Muyters.

Voor alle duidelijkheid, die nieuwe Europese privacyregels zijn een goede zaak, want ze beschermen de privacy van eenieder van ons in deze digitale tijden, waarin Mark Zuckerberg ons probeert wijs te maken dat privacy geen issue meer is.

Dat punt heeft hij vorige week nog maar eens gemaakt tijdens zijn passage in het Europees Parlement, zeer tot ontstemdheid van de leden van het Europees Parlement. Met de GDPR toont Europa zijn tanden ten overstaan van internetgiganten als Facebook en Google. De impact van de AVG is complex en enorm want ze heeft implicaties voor alle bedrijven, alle organisaties, tot zelfs elke lokale zelfstandige die gegevens van zijn klanten verzamelt. Wie de regels overtreedt, hangt een boete boven het hoofd tot 4 procent van de omzet, monsterboetes dus.

De impact strekt zich ook uit naar overheidsorganisaties. Er is een heel omvangrijke screening moeten gebeuren van de Vlaamse decreetgeving om die in overeenstemming te brengen met de AVG. Het is deze screening die aan de basis ligt van dit ontwerp van decreet. De screening is een huzarenstukje gebleken. Ik wil namens onze fractie de waardering uitdrukken voor het grondige werk dat de

betrokken juridische werkgroep en administratie daartoe verricht hebben, want ze verdienen daarvoor alle krediet.

Ondanks de grondige voorbereiding, is het voorliggende ontwerp van decreet volgens ons al te veel knip- en plakwerk, waar, hoewel het wordt voorgesteld als een technische materie, een aantal heel duidelijke beleidskeuzes aan de grond van liggen, keuzes die voor onze fractie onbegrijpelijk zijn.

Ten eerste is er veel te laat mee begonnen. De AVG is eigenlijk al twee jaar van kracht. We hebben twee jaar de tijd gehad en het ontwerp van decreet dat nu voorligt, had eigenlijk vorige week al van kracht moeten zijn. Ten tweede valt over de hele lijn te betreuren dat in dit proces nooit het advies werd ingewonnen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, kortweg de Privacycommissie. Het inwinnen van het advies is niet verplicht, dat klopt, maar ook de Raad van State heeft heel duidelijk benadrukt dat dat raadzaam was.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Segers, ik waardeer uw appreciatie voor de mensen van de administratie en alle diensten die eraan hebben meegewerkt. Twee weken geleden hebben we er uitgebreid over gediscussieerd en gedebatteerd in de commissie. Ik vind het wel een beetje bizar dat u zegt dat we op 25 mei eigenlijk klaar hadden moeten zijn, en daar hebt u wel een punt, maar we zijn wel de eerste entiteit die momenteel klaar is. Ik hoor hier dan allerlei zaken, maar we zullen straks wel zien wat daarvan aan is. We zijn klaar. Er is wel degelijk werk gebeurd.

Als het er dan over gaat waarom er geen advies is gevraagd, zegt u terecht dat de Raad van State in zijn advies zegt dat het inderdaad niet nodig was. Maar als ik mij niet vergis, heeft collega Joosen in haar uiteenzetting ook aangehaald dat het verplicht zou zijn geweest tijdens de beleidsvoorbereiding. Collega's, ik neem aan dat we het erover eens zijn dat we nu niet meer in de voorbereidende fase zijn. Het is een ontwerp van decreet, het is besproken in de commissie en het ligt vandaag definitief ter stemming voor in het parlement. Je kunt dus bezwaarlijk zeggen dat we nog in voorbereiding zijn.

Wat er ook is gebeurd, is dat er zeer recent, namelijk vorige week, in de federale Kamer een wetsvoorstel is aangenomen om de bestaande Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor een tussenperiode de taken toe te kennen van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). Dat is zeer recent gebeurd. Het wetsvoorstel daarover is pas eergisteren, namelijk op 28 mei, in het Staatsblad gepubliceerd.

Als u de Europese verordening zeer goed leest – en ik twijfel er niet aan dat u dat hebt gedaan –, dan kunt u zeer duidelijk zien dat overweging 96 van die verordening zegt dat het advies moet worden gevraagd tijdens de voorbereiding van een wetgevings- of regelgevingsmaatregel. Collega Segers, ik denk dat we het erover eens zijn dat we niet meer in de voorbereiding zijn, maar in de definitieve fase ter afronding.

Ik weet ook dat de voorzitter, de heer Debeuckelaere, een mail heeft gestuurd naar alle fractievoorzitters en ook naar de voorzitter van het parlement, om te zeggen dat het verplicht is om een advies te vragen. Er is ook een advies van het parlement gekomen waarin zij bevestigen wat ik hier net kort samengevat heb uitgelegd. Ook de Raad van State is zeer duidelijk geweest. Wij waren niet verplicht om advies te vragen. De vraag is ook nog of de heer Debeuckelaere spreekt in persoonlijke naam of in naam van de autoriteit, ja of neen.

Katia Segers (sp.a): Wat die laatste opmerking betreft, die laat ik aan mij voorbijgaan. Ik snap er ook de draagwijdte niet van. Ik herhaal mijn punt: we

hebben twee jaar de tijd gehad om die oefening te maken. Intussen heeft ook de Raad van State bij de beleidsvoorbereiding heel duidelijk aangegeven dat ze nadrukkelijk heeft gezegd dat het raadzaam zou zijn geweest om het advies van de Privacycommissie te vragen, vooral ook omdat in de memorie van toelichting wordt gesteld dat de wijzigingsartikelen in dit ontwerp van decreet vooral formele aanpassingen van de AVG betreffen zonder veel beleidsruimte. Inderdaad, in de oorspronkelijke tekst die werd ingediend in de commissie, was dat nog wel het geval, maar toen we, amper twee uur voor het begin van de commissie, een hele reeks amendementen kregen, bleek toch dat er heel wat beleidskeuzes wel worden gemaakt en dat het zeer zeker niet alleen over technische aanpassingen gaat.

De keuze om een Vlaamse Toezichtcommissie om te vormen – mevrouw Joosen heeft het herhaald – naar wat men bestempelt als een volwaardige toezichthoudende autoriteit, is wel degelijk een beleidskeuze. En vooral de keuze, collega's, en dat is het belangrijkste punt dat ik hier vandaag wil maken, om dat onafhankelijk orgaan niet langer in te bedden in het Vlaams Parlement, maar voortaan de facto te laten afhangen van de Vlaamse Regering, is wel degelijk een beleidskeuze. Eentje waarbij men in het licht van de AVG en de verscherpte vereiste naar onafhankelijkheid van toezichthoudende autoriteiten eigenlijk serieuze vragen kan stellen.

De keuze om te gaan voor een commissie van zes naar drie leden om alle aspecten van de gegevensbescherming – ethisch, juridisch, economisch, ICT-technisch – te coveren, is ook wel degelijk een beleidskeuze. Vandaar dat ik voor deze amendementen, collega's, een motie wil indienen die de raadpleging vraagt van het advies van de Raad van State. Minister, ik heb trouwens ook van mijn fractieleider vernomen dat de voorzitter van het parlement en de fractieleiders deze ochtend zo'n verzoek hebben ontvangen van de huidige voorzitter van de Vlaamse Toezichtcommissie om een advies in te winnen bij de Raad van State. Ik hoop dus dat de collega's mij hierin willen volgen, want ook al lijkt dit een technisch ontwerp van decreet, dat ver van de mensen ligt, toch is het dat in wezen niet. Onze privacy is een belangrijke zaak. Ik wil dat wij een ontwerp van decreet goedkeuren dat goed is en niet iets waar volgens mij heel wat haken en ogen aan zitten.

Sofie Joosen (N-VA): Ik wou even reageren op het waarom van die volwaardige Vlaamse Toezichtcommissie. Ik denk dat het een zeer logische keuze en een heel rationele keuze is. We doen wat Europa van ons vraagt, namelijk streng toezien op de gegevensbescherming en streng toezien binnen de Vlaamse entiteiten. We kunnen echt gericht gaan ondersteunen op maat van de Vlaamse entiteiten. Ik denk dat dit toch uw bekommernis was in uw actuele vraag van vorige week. Ik begrijp niet dat u dit geen logische en rationele keuze vindt.

Die onafhankelijkheid is ook net gegarandeerd in dit ontwerp van decreet. Het staat er uitdrukkelijk in. "De Vlaamse Regering noch enig ander instituut kan de VTC instructies geven of tussenkomen in bepaalde beslissingen." Het staat er heel uitdrukkelijk in.

Minister Liesbeth Homans: Collega Segers, het is een heel klein detail, maar u hebt zich daarnet wellicht versproken. U zei dat de heer Debeuckelaere de voorzitter van de VTC is, maar hij is voorzitter van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Dit gewoon even ter verduidelijking voor de collega's die misschien niet zo mee zijn in deze materie.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mevrouw Segers, er wordt hier een beetje een vreemd spelletje gespeeld, als u het mij vraagt.

Eerst en vooral, we zijn exact drie werkdagen te laat. Daarin hebt u gelijk. We hebben vorige week op het Uitgebreid Bureau gevraagd om het eventueel vroeger

te behandelen, maar er was toen een juridisch advies dat het niet nodig was en dat de bestaande situatie -- continuïteit van bestuur heet dat -- voldoende was om die drie dagen te overbruggen. Daar was dus geen probleem mee.

Ten tweede, u stelt de onafhankelijkheid in vraag als men afhangt van de regering. Audit Vlaanderen werkt ook onafhankelijk. Het kan best dat het advies helemaal overeind blijft en zijn waarde behoudt ook al hangt het af van de regering. Maar goed, u hebt blijkbaar een andere invulling van wat ambtenaren in hun rol precies moeten doen of zouden doen. Dat laat ik aan u over.

Het is zeer vreemd dat dit twee weken geleden besproken is in de commissie. Als ik me niet vergis, is dat daar allemaal niet aan bod gekomen en nu plots, enkele uren voor de plenaire vergadering, komt dat naar boven. U springt daar onmiddellijk op om daar iets mee te doen, maar wat de heer Debeuckelaere daar eigenlijk vraagt, klopt helemaal niet. Hij beweert dat er een verplichting zou zijn om een advies te vragen, maar dat is niet waar. U hebt zelf ook aangegeven dat dit niet klopt. Nu vraagt u om advies te vragen bij de Raad van State over de vraag of het verplicht is om advies te vragen bij de Privacycommissie. Dat is wat heer Debeuckelaere vraagt. Maar de Raad van State heeft zich daar in het verleden al over uitgesproken en heeft toen bevestigd dat dat niet het geval is. Dus waarom zouden we dat nu nog eens doen? Hier worden rare spelletjes gespeeld om alles te vertragen, vermoed ik, want ik zie verder niet wat hier het grote probleem zou zijn. Hier is een vreemd schouwspel bezig.

Katia Segers (sp.a): Ik ga in op die laatste opmerking. Mijnheer Diependaele, ik ben vooral niet bezig met vertragsmechanismen. Met dit dossier zijn inderdaad heel vreemde zaken gebeurd. In uw plan van de N-VA, Slim Vlaanderen, lees ik dat u gaat voor een absoluut autonome, onafhankelijke privacy-autoriteit. Bij de toelichting van de amendementen die anderhalf uur voor de commissievergadering werden ingediend, leek het alsof het een volwaardige privacy-autoriteit is, maar als je te gronde kijkt, dan zie je de facto een uitkleding van wat vandaag de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (VTC) is. Een uitkleding omdat er maar drie in plaats van zes leden zijn. U moet weten dat die mensen daarnaast ook werken. Momenteel komt de VTC maandelijks bijeen en zijn ze met zes, maar nu zullen ze dat dus met drie mensen moeten doen. Wat de werkbaarheid van die nieuwe samenstelling betreft, geloof ik niet dat men daarmee een krachtdadige autoriteit heeft.

Het feit dat u die onder de controle van de regering plaatst, is wel problematisch. De geest van de AVG is wel degelijk dat er een absolute scheiding moet zijn en dat er een absolute onafhankelijkheid moet worden gegarandeerd. Hier wordt een autoriteit opgericht die controle uitoefent op de diensten van de regering, terwijl ze zelf wordt aangeduid en gecontroleerd door de regering. Dat is op zich hoogst merkwaardig.

U zegt dat ik de boel zou vertragen, maar dat is niet waar. Het ontwerp van decreet is goedgekeurd op de ministerraad van 2 maart 2018, terwijl we in 2016 al wisten wat er moest gebeuren. Het is ingediend in het parlement op 11 april omdat het kabinet van minister Homans er blijkbaar niet in slaagde de handtekeningen bijeen te krijgen, en is rondgedeeld op 30 april. Wij spelen dus geen vertragend spelletje.

De voorzitter: Mevrouw Segers, nu gaat het over uw mondelinge vraag voor een advies van de Raad van State. Ik stel voor dat we dit debat nu afronden en dat we er nadien over stemmen. Daarna kunt u uw argumentatie verder ontwikkelen.

Katia Segers (sp.a): Ik zou graag op voorhand argumenteren waarom ik denk dat dit met haken en ogen aan elkaar hangt.

De voorzitter: U hebt net aangekondigd dat u zich erop toespitst dat dit debat wordt gevoerd en dat we daarna verder zullen spreken over het ontwerp van decreet.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Segers, u zegt dat dit ontwerp op 2 maart 2018 is goedgekeurd door de regering en nadien is overgezonden. U weet zeer goed dat we daar begin 2016 mee begonnen zijn. Wanneer u dus spreekt over 2 maart, dan gaat het over de definitieve goedkeuring. U en uw partij weten zeer goed welke weg een dergelijk decreet moet afleggen. Als u dus wilt laten uitschijnen dat alles in 2 maanden in plaats van 2,5 jaar is geregeld, dan vind ik dat toch wat kort door de bocht.

Katia Segers (sp·a): Minister, ik heb u verschillende schriftelijke vragen over dit dossier gesteld en ik heb altijd nietszeggende antwoorden gekregen.

Ik wist dat er een pingpongspelletje bezig was tussen u en de voorzitter van dit parlement, Jan Peumans, die zelf inderdaad dacht aan een echte volwaardige privacy-autoriteit, wat een absurditeit zou zijn omdat we een federale autoriteit hebben die zelfs nog niet genoeg is uitgerust. Dat initiatief is door het parlement teruggegeven aan de minister, die het vervolgens dan toch zelf heeft moeten doen, maar dan ingediend door het parlement. Er is over dit dossier een pingpongspelletje gespeeld dat niet mooi is.

Matthias Diependaele (N-VA): Er is volgens mij vooral een pingpongspelletje bezig in uw hoofd. U neemt het taalgebruik van de heer Debeuckelaere over door te zeggen dat de commissie zou worden uitgekleeft, terwijl hij er vroeger zelf voor heeft gepleit om alleen nog maar een administratief orgaan over te houden.

Nu zegt u eigenlijk het tegenovergestelde, namelijk dat we geen volwaardige commissie meer hebben. Wat is het nu eigenlijk? Waar komt het nu op neer?

Katia Segers (sp·a): Mijnheer Diependaele, u wilt laten uitschijnen dat het een volwaardige commissie is, maar dat is het niet, met slechts drie leden.

De voorzitter: Mevrouw Segers, als ik het goed heb begrepen, is de argumentatie van de vraag waarover we nu zullen stemmen, namelijk de vraag om een advies van de Raad van State, afgerond. Aangezien niemand hierover nog het woord wenst te nemen, stel ik voor dat we op basis van artikel 72 van het reglement een stemming houden.

De volksvertegenwoordigers die een advies van de Raad van State wensen, moeten voor stemmen. Degenen die dat niet wensen, moeten tegen stemmen.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

94 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
69 leden hebben neen geantwoord.

Om het advies van de Raad van State te kunnen vragen, had een derde van de Vlaamse volksvertegenwoordigers ja moeten stemmen. Dat is niet het geval. Dientengevolge is het verzoek om advies van de Raad van State verworpen.

Katia Segers (sp·a): Voorzitter, dan vraag ik u nu aan u om dit te onderzoeken. Dat kan ook op uw initiatief. Ik vraag u om de Raad van State om een advies te vragen. Ik wil u nu gerust alle argumenten geven. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: Mevrouw Segers, ik heb al uw argumenten gehoord.

Katia Segers (sp.a): Neen, ik heb ze nog niet gegeven. (*Gelach. Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Segers, de stemming is voorbij, maar ik zal met een barmhartig hart naar u luisteren en daarna oordelen met de weinige wijsheid waarover ik als plaatsvervanger van de heer Peumans beschik.

Katia Segers (sp.a): Voorzitter, ik verwacht geen barmhartigheid, maar wel ratio.

Mijn grootste bezwaar heb ik al gemaakt. Wat een onafhankelijk orgaan moet zijn, wordt rechtstreeks afhankelijk van de Vlaamse Regering. De leden worden door de Vlaamse Regering aangeduid en het huishoudelijk reglement moet door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd. Dat is een eerste punt. Hoe onafhankelijk kan een orgaan zijn indien de leden worden benoemd door een instantie waarop het wordt geacht toezicht te houden en indien die instantie ook nog eens de spelregels bepaalt?

Ten tweede kan ik er niet bij waarom Vlaamse volksvertegenwoordigers zelf komen aanzetten met een voorstel dat een orgaan van het Vlaams Parlement omvormt tot een vehikel van de Vlaamse Regering. Er is zelfs niet voorzien in een rapporteringsverplichting aan het Vlaams Parlement. Dat is niet langer verplicht. We zullen hier niets meer mee te maken hebben. Van verantwoording aan het Vlaams Parlement is geen sprake meer. Ik zou bijna vermoeden dat de VTC in haar huidige vorm misschien wat te nauw op een correcte naleving heeft toegezien en dat dit de overheid niet zint.

Ten derde heeft de voorgestelde nieuwe toezichthouder in vergelijking met de bestaande VTC minder mogelijkheden om voorwaarden op te leggen. Het machtigingensysteem wordt vervangen door protocollen, waardoor vrijblijvend het advies van de VTC kan worden gevraagd. Dat is niet verplicht, wat impliceert dat bepaalde diensten zonder enige interventie van de nieuwe VTC door middel van protocollen gegevensuitwisselingen kunnen regelen.

Ook dat is een achteruitgang ten opzichte van de bestaande situatie. Er wordt in Vlaanderen een toezichthouder opgericht, maar de instrumenten om op te treden, worden beperkt. In amendement 9 wordt enkel voorzien in een verplicht advies voor regelgeving.

Op dat systeem van protocollen bestaan dan ook nog eens uitzonderingen. Indien de gegevensuitwisseling binnen eenzelfde instantie gebeurt, moet geen advies van de VTC worden gevraagd. Op die manier is er geen overzicht van de gegevensstromen meer en wordt controle dan ook bijzonder moeilijk. De transparantie ten aanzien van de burger is op die manier helemaal zoek. Er is de verplichting tot publicatie op de website van de betrokken instantie, maar de vraag is welke burger daarnaar op zoek gaat.

Vervolgens, het is aangewezen om te voorzien in publicatie, denken wij, op één centrale plaats, namelijk bij de toezichthouder. Dat zal op zijn minst zorgen voor transparantie.

Ten vierde, de nieuwe toezichthouder kan geen administratieve geldboete opleggen. Dat is amendement 12. "Men is bevoegd om corrigerende maatregelen te nemen overeenkomstig artikel 58, lid 2, van de AVG. De Vlaamse Toezichtcommissie moet rekening houden met de informatieveiligheid en de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen."

Beste collega's, dat zijn eigenlijk zaken die de AVG oplegt aan de verantwoordelijke voor de verwerking, niet aan de toezichthouder. Eigenlijk wordt dit met dit

amendement doorgeschoven naar de toezichthouder. Dat is opnieuw een heel bijzonder bizarre situatie.

Ten vijfde, de interne werking van de toezichthouder wordt dooreengeschud. De Vlaamse toezichthouder dient zich zo te organiseren dat het lid van de VTC of het personeelslid dat in een concreet dossier reeds een toezichthoudende of adviseerende rol heeft vervuld, niet de sanctionerende taak in dat dossier kan uitvoeren. Dat is een heel bizarre situatie. Momenteel wordt het advies of de beslissing genomen door de VTC als collegiaal orgaan en niet door één lid of personeelslid. Ik denk niet dat het wenselijk is om daaraan te raken, want hoe kan een toezichthoudende commissie zich zo organiseren dat een ander lid of een personeelslid en sanctionerende taak moet uitoefenen dan degene die het advies heeft gegeven? Betekent dat dan dat de VTC geen corrigerende maatregelen meer kan nemen als ze als collegiaal orgaan een advies heeft gegeven?

Daarnaast krijgen enkele leden een onderzoeksbevoegdheid terwijl in de huidige VTC de personeelsleden die ook hebben. De personeelsleden zijn volledig tewerkgesteld voor de nieuwe VTC, maar mogen geen controletaken meer uitvoeren. Het aantal leden, het is al ter sprake gekomen, wordt gehalveerd. Dus dat wil zeggen dat we in de toekomst slechts een toezichthouder hebben met heel schaarse controlecapaciteit. Allicht was dat de bedoeling.

Ten zesde is er wat betreft de toezichtsbevoegdheid niet meer in samenwerking voorzien met de federale Gegevensbeschermingsautoriteit. Nochtans is interfederale samenwerking noodzakelijk. Er is wel voorzien in overdracht naar het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter, maar het lijkt mij logisch dat inbreuken ook aan de federale Gegevensbeschermingsautoriteit worden doorgespeeld.

Ten zevende, het halveren van het aantal leden is ingegeven door budgettaire redenen. Men maakt zich sterk dat het een beetje een neutrale operatie kan worden. Maar de adviesbevoegdheid van de nieuwe VTC zoals in amendement 9 is gestipuleerd, stelt een termijn van dertig dagen voorop. Dit kan nog verkort worden tot vijftien dagen in dringende gevallen. Heeft men eigenlijk al aan de huidige commissie eens gevraagd of een termijn van dertig dagen wel werkbaar is? De VTC vandaag heeft zestig dagen en komt één keer per maand samen. Frequenter samenkomen om die termijn van dertig dagen te respecteren zal noodzakelijk zijn, maar is dat realistisch? Het zijn allemaal mensen die een andere voltijdse job hebben. Kun je onder die omstandigheden de nodige expertise blijven aantrekken? Wie gaat dat nog willen doen? Dat is uiteindelijk de vraag. Het aantal experts inzake privacy is niet dik gezaaid.

De verplichting om een informatieveiligheidsconsulent aan te stellen, komt te vervallen. Die consulenten hebben echter een eigen rol en een finaliteit die veel verder gaat dan de AVG-naleving. Zij worden niet overbodig op 25 mei of na een aanstelling van een Data Protection Officer (DPO). Met andere woorden, er is sprake van een volwaardige toezichthouder en jullie creëren de illusie om daarbij streng te willen zijn, maar eigenlijk komt dit neer op een uitkleding.

Bij een eerste lezing van die amendementen leek het ons dat die Vlaams-nationalistische drang aan de basis lag van de wens voor een eigen toezichthoudende commissie. Maar eigenlijk is het tegendeel waar. Wat nu voorligt, hangt met haken en ogen aan elkaar en zal de privacy van de Vlaamse burger niet per se beter beschermen.

Voorzitter, bij deze herhaal ik mijn vraag. Ik doe een beroep op uw wijsheid. Ik heb de argumenten aangegeven. U kunt vooralsnog beslissen om toch advies in te winnen van de Raad van State. Doe het.

Sofie Joosen (N-VA): Mevrouw Segers, u had ons vorige week al verwittigd dat u een boompje ging opzetten. U moet wel opletten dat u het nog vindt in uw eigen

bos. Eind februari diende u een voorstel van resolutie in, waarbij u zich gigantisch veel zorgen maakte over de financiële repercussies van de toezichtscommissie. Toen er een ontwerp voorlag waarbij we van zes naar drie effectieve leden gingen, was u er als de kippen bij om een amendement in te dienen om weer naar zes leden te gaan. De sky was opnieuw de limit. Qua efficiëntie ontgaat het nut hiervan mij volledig. *(Applaus bij de N-VA)*

Vorige week stelde u dan een actuele vraag over de noodzaak van de bescherming van die gegevens. Ik begrijp die bekommernis volledig en steun ze ook. U voegde er nog van alles aan toe, onder meer dat we niet klaar zijn en dat er nog te veel vragen zijn. Als we daar iets willen aan doen door de oprichting van een volwaardige Vlaamse toezichtscommissie, die van onderuit de vragen op maat kan beantwoorden, bent u er weer tegen. Ik begrijp iets niet, er is hier toch sprake van enige inconsequentie, denk ik. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mevrouw Joosen heeft al het voornaamste gezegd. Ik zat eigenlijk te wachten op argumenten om naar de Raad van State te moeten gaan. Ik heb van u veel beleidskeuzes gehoord. U zou andere keuzes maken, dat is uw goed recht en ik heb daar geen probleem mee en alle waardering daarvoor. Maar ik heb niet gehoord op welke punten dit ontwerp niet zou voldoen aan de Europese regelgeving of aan andere regels waar we ons moeten aan houden. Ik heb dus geen argumenten gehoord waarom we naar de Raad van State zouden moeten gaan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Mevrouw Joosen en mijnheer Diependaele, u hebt misschien niet goed geluisterd naar mijn inhoudelijke argumenten.

De keuze om van zes naar drie leden te gaan, hebben jullie gemaakt vanuit budgetgedreven redenen om het met minder middelen te kunnen doen. Wat ik heb proberen aan te geven is dat de beslissing om nu met die drie mensen, van zestig naar dertig dagen te gaan, zeer onrealistisch lijkt. Die mensen hebben nog een andere job daarbij. De zaak wordt op die manier beknot en het druist in tegen de retoriek die jullie hanteren over een volwaardige commissie. Ga dan voor een echte volwaardige commissie, waar de gegevens van de Vlaamse burgers op een goede manier beschermd zijn. Zoals het vandaag voorligt, zijn ze dat helemaal niet.

Wat betreft de Raad van State, herhaal ik mijn eerste, belangrijkste argument: door de Vlaamse toezichtscommissie volledig te onttrekken aan het parlement en ze te laten benoemen door de regering, en waarbij ze zelfs geen rapporteringsverplichting meer heeft, ga je in tegen de geest van de AVG, die precies stelt dat de toezichtsortanen volledig onafhankelijk moeten zijn. Als de Vlaamse Regering die drie mensen benoemt en controleert en het huishoudelijk reglement uitwerkt binnen hetwelk ze moeten werken, is daar volgens ons geen sprake meer van onafhankelijkheid.

Sofie Joosen (N-VA): Ik wil reageren op de opmerking dat de keuze voor drie leden zou ingegeven zijn vanuit budgettaire redenen. Dat is niet correct. We zijn eerst gaan kijken naar de taken en de scope. Het gaat nu over de Vlaamse entiteiten en niet meer over de mandaten die gegeven worden, maar over protocollering. De vragen komen van onderuit, het gaat om advies. Daarom is er gekozen voor drie leden, helemaal niet vanuit budgettaire overwegingen. *(Applaus bij de N-VA)*

Matthias Diependaele (N-VA): Wat betreft de laatste opmerking van mevrouw Segers met betrekking tot die onafhankelijkheid en door wie de leden benoemd worden, is het zo dat de AVG letterlijk bepaalt dat die benoeming kan gebeuren door het parlement, de regering of het staatshoofd. Dat laatste gaan we niet doen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): We kunnen uren discussiëren over het geslacht der engelen. Waar het over gaat, is: ofwel hebben we een aparte privacycommissie in Vlaanderen, die alles doet, ofwel worden onze burgers in Vlaanderen door de Belgische privacycommissie beschermd, en voor de Vlaamse administratie hebben wij een aparte toezichtscommissie en dus opereert die met minimale, maar efficiënte slagkracht. Daarvoor heeft deze regering gekozen.

Uiteraard vind ik het logischer dat wanneer de administratie zich wil versterken om, van onderuit, zoals mevrouw Joosen zei, advies te laten verlenen en protocollen te laten opstellen over hoe ze moet functioneren, ik graag aan de minister vragen wil kunnen stellen of dat allemaal goed loopt en om daarover verslag uit te brengen in het parlement. We richten geen regulator op, maar het dient om de eigen administratie correct te laten werken. Daarom is het logisch dat ze onder de uitvoerende macht valt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik heb gepoogd om de collega's ervoor te waarschuwen dat wat hier voorligt, niet beantwoordt aan de geest en de doelstellingen van de algemene verordening gegevensbescherming, en niet noodzakelijk zal leiden tot een betere bescherming, maar helaas ziet het ernaar uit dat ik de collega's niet zal kunnen overtuigen. Kan ik u overtuigen, voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Segers, ik heb wel goed geluisterd naar uw argumenten. Ik heb ook goed geluisterd naar de argumenten van al uw collega's en van de minister. Ik heb niet de indruk dat er in essentie door u argumenten naar voor geschoven zijn waarover hier of in de commissie nog niet is gedebatteerd. Ik vind het ook belangrijk dat dit decreet kan doorgaan, gelet op de tijdsdruk en het feit dat de Europese verordening al in voege is. Omdat ik geen bijzondere reden heb gehoord en geen argumenten heb gehoord waarover niet al is gedebatteerd in dit parlement, zie ik geen enkele reden om tegen de meer dan tweederde meerderheid die net beslist heeft om geen advies te vragen, in te gaan. Ik zal dus niet ingaan op uw vraag.

Katia Segers (sp.a): Dat is dan heel jammer. Een ontwerp van decreet dat pas op 15 mei is besproken, terwijl de algemene verordening gegevensbescherming op 25 mei inging, dat hier door het parlement is gejaagd, is geen toonbeeld van democratie.

De voorzitter: Als u over de inhoud wenst verder te gaan, over de substantie van het decreet zelf, dan hebt u nog ruimschoots de tijd om dat te doen.

Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik wil niet vooruitlopen op de stemming, maar ik wil de collega's die over dit ontwerp van decreet het woord hebben genomen, bedanken, ook mevrouw Segers, hoewel ik natuurlijk niet achter de inhoud van haar betoog sta. Collega's, ik denk dat jullie wel het belang inzien van dit zeer lijvige ontwerp van decreet, waarin we met de Vlaamse Regering ervoor hebben gekozen om in één beweging en op een zeer goed gecoördineerde manier, onze Vlaamse decreetgeving klaar te maken voor de algemene verordening gegevensbescherming. Ik herhaal nogmaals dat we de eerste entiteit in deze Federale Staat zijn die daarmee klaar is. Dat is een zeer goede zaak.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1556/4)

– De artikelen 1 tot en met 18 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op de artikelen 19 en 20. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1556/5)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

– De artikelen 21 tot en met 187 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op artikel 188. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1556/5)

De stemmingen over de amendementen en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 189 en 190 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 191. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1556/5)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

– 1547 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het ontwerp bevat vooral technische aanpassingen, en enkele inhoudelijke wijzigingen in verband met de administratieve milieuhandhaving. Onze fractie vindt het een positieve zaak dat gemeentebesturen meer verantwoordelijkheid krijgen om aan milieuhandhaving te doen. Dit decreet zal het namelijk mogelijk maken dat gemeenten de eventuele bestuurlijke dwangsommen zelf kunnen innen, ten voordele van het lokale milieuhandhavingsbeleid. Dit wordt ook gesteund door de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO).

Zoals we gezegd hebben bij de bespreking in de commissie, zouden we dat eigenlijk ook mogelijk moeten maken voor bouw misdrijven. Het is jammer dat dit

hier niet is gelukt. Gemeenten kunnen enkel voor milieumisdrijven optreden, niet voor bouw misdrijven. Volgens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) kunnen de dwangsommen en meerwaarden vandaag alleen ingevorderd worden ten voordele van de Vlaamse overheid, het zogenaamde Grondfonds.

Ons lijkt het wenselijk dat gemeenten ook de inkomsten uit bestuurlijke handhaving voor bouwovertradingen, dus niet enkel voor milieu, kunnen innen ten voordele van hun lokaal beleid.

In het algemeen staan we achter dit wijzigingsdecreet en we zullen het uiteraard goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Wij zullen dit wijzigingsdecreet ook goedkeuren, vooral omdat we het goed vinden dat de gemeenten de bevoegdheid krijgen om bestuurlijke dwangsommen op te leggen.

We gaan wel in op de opmerking van de administratie voor milieuhandhaving, hoewel het ons stemgedrag niet beïnvloedt. We blijven voor stemmen. De administratie voor milieuhandhaving betreurt dat de derde benadeelde in deze administratieve procedure geen rol krijgt. In een gerechtelijke procedure kan er burgerlijkepartijstelling zijn. In deze administratieve procedure is er voor de derde benadeelde geen rol. Er is in de commissie aan de minister gevraagd om hiervoor een oplossing te zoeken. Er is haar ook gesuggereerd om ideeën te vragen aan haar administratie voor milieuhandhaving die deze opmerking maakte.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de dwangsommen betreft, kan ik herhalen wat ik in de commissie heb gezegd, namelijk dat wij bereid zijn om dit te bekijken bij de volgende aanpassing van de codex.

Wat het betrekken van de derde belanghebbende betreft, hebben wij die vraag geformuleerd aan onze diensten. Als we daar antwoord op hebben, zullen we dat graag overmaken aan de leden van de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1547/1)

– *De artikelen 1 tot en met 55 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud – 1557 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Bruyn, verslaggever, heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, dames en heren, het leek mij belangrijk genoeg om verslag uit te brengen van onze werkzaamheden naar aanleiding van dit ontwerp van decreet. Het instemmingsdecreet werd in de commissie Leefmilieu toegelicht door de minister op 8 mei en daarna door de commissie besproken en unaniem goedgekeurd op 15 mei, zoals u kunt lezen in het verslag.

Alle aanwezige partijen wezen erop dat de structuur van de samenwerking gericht moet zijn op het efficiënter samenwerken op het terrein. Ze spraken ook hun volste vertrouwen uit dat dit het resultaat zal zijn.

Samen met mezelf verwees mevrouw De Vroe erop dat het Zoniënwoud een heel bijzondere status heeft. Er zijn niet veel gebieden die een UNESCO-werelderfgoedstatus hebben. We zijn met recht en reden trots op deze groene long in de Vlaamse Rand rond Brussel, en we zijn het aan onszelf en aan de volgende generaties verplicht om er zorg voor te dragen.

De heer Danen had een kleine kritische noot en stipte aan dat hij liever had gezien dat natuurverenigingen sowieso een zitje zouden hebben in de raad van bestuur van deze stichting. Desalniettemin steunen hij en zijn fractie het ontwerp van decreet.

Namens mijn eigen fractie wees ik er ten slotte nog op dat de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen, zeg maar het beschermen en het vergroten van onze biodiversiteit, de kern moet blijven van de beheersmaatregelen die op het terrein genomen worden.

Tot zover het verslag, voorzitter. Met uw goedbevinden voeg ik er meteen de appreciatie van mij en mijn fractie aan toe.

Zoals net vermeld en zoals ook besproken in de commissie Leefmilieu, is deze formele samenwerkingsovereenkomst het resultaat van een jarenlange samenwerking die al bestaat op het terrein. Uit antwoorden op schriftelijke vragen van mezelf, zowel aan de minister-president als aan bevoegd minister Schauvliege, kan ik opmaken – waarover ik zeer verheugd ben – dat er in de drie bosbeheerplannen ruime aandacht gaat en zal blijven gaan naar de ecologische functie van het Zoniënwoud.

Vlaanderen had al sinds 2013 een bosbeheerplan, Wallonië volgde in 2014, en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest sloot zich eind maart 2018, iets recenter, aan met een ontwerpbeheerplan.

Ook niet onbelangrijk om hier even aan te stippen, is dat het beheerplan op Vlaams niveau het erfgoedaspect ruim meeneemt, wat zonder enige twijfel een

goede zaak is. Ik begrijp dat het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en het agentschap Onroerend Erfgoed op dit ogenblik ook bekijken of het wenselijk is om op termijn een geïntegreerd beheerplan voor natuur én erfgoed op te maken voor dit UNESCO-werelderfgoed dat aan onze hoede is toevertrouwd.

Ik wil dan opnieuw mijn hoop of verzuchting uitdrukken dat de instandhoudingsdoelstellingen, die altijd al de leidraad zijn geweest voor het beheer van het Zoniënwoud wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, dat ook in de toekomst zullen zijn en blijven. Collega's, de gemeenschappelijke visie die al in 2012 werd ontwikkeld en deze formele vorm van samenwerking die nu wordt opgestart, kunnen daar zeker toe bijdragen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil de heer De Bruyn bedanken voor het uitstekende verslag. Ik wil toch benadrukken dat het Zoniënwoud het enige boscomplex is dat zich uitstrekt over de drie gewesten. Met deze structuur is het net de bedoeling om inderdaad nog meer investeringen te kunnen doen, op het vlak van ecologie, maar ook op het vlak van toerisme en erfgoed. Dit is de enige juiste structuur, denk ik, om dat goed te doen en echt over de gewestgrenzen heen die visie ook daadwerkelijk in de praktijk uit te voeren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1557/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020
– 1558 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, collega's, Europa legde België een aantal lasten en lusten op, zoals we dat dan noemen, in het kader van het klimaatbeleid. De lasten zijn concreet het realiseren van een bepaald aandeel hernieuwbare energie, de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en de bijdrage aan

de internationale klimaatfinanciering. Wat de lusten betreft, dat is misschien maar één lust: het aandeel uit de opbrengst van de emissierechten.

Het Belgische aandeel moest worden verdeeld onder de gewesten en de Federale Staat. We weten dat dat een oefening is die behoorlijk lang heeft geduurd, zo'n zes jaar, dat dat heel wat voeten in de aarde heeft gehad, met onderweg toch wat discussies, wat foute inschattingen en berekeningen, en wat bijsturingen, maar uiteindelijk toch met een resultaat, waarbij ook de N-VA op Vlaams en federaal niveau mee aan de kar heeft getrokken en waar we volop achter kunnen staan.

Voorzitter, wij menen dat dit resultaat ambitieus blijft voor Vlaanderen. Dat betekent dus niet dat wij hier geen grote inspanning moeten leveren. Dat blijft een ambitieuze doelstelling voor Vlaanderen, maar wij kunnen ons daar zeker in vinden, en wij denken dat er hier sprake is van een billijke verdeling, met misschien als leuke kers op de taart het fameuze voorkeepsrecht mét korting voor Vlaanderen op het overschot aan groene energie dat Wallonië zal produceren.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Wij van sp.a hebben ons in de commissie onthouden over dit ontwerp van decreet, maar niet omdat we een probleem hebben met een samenwerkingsakkoord. We zijn blij dat het er inderdaad uiteindelijk toch is gekomen, na heel veel geploeter, en gezwoeg en gewring, en vertraging, waarover we trouwens meermaals hebben gediscussieerd in het parlement. We vinden dit echter belangrijk als signaal dat de manier waarop het is gebeurd, eigenlijk totaal niet voor herhaling vatbaar is. Het heeft inderdaad bijna zes jaar geduurd om een akkoord te krijgen over de verdeling van een last die eigenlijk nog maar het begin is, waarvan we nu al weten dat het maar een eerst aanzet is tot de klimaatinspanningen, de reductiedoelstellingen qua uitstoot die België, en dus ook Vlaanderen, zal moeten realiseren in de komende decennia. Dan is het wel duidelijk dat dit niet voor herhaling vatbaar is op deze manier.

Alleen het nodige voluntarisme en de ambitie om de voordelen van uitstootreducties en investeringen in nieuwe technologie te zien, maken het mogelijk om ook de volgende uitdagingen aan te pakken. Het systeem waarbij we onder elkaar onderhandelen over wie het minst mag of moet doen, is eigenlijk een bijzonder kortzichtige en weinig toekomstgerichte manier van werken.

Ik roep dus ook hier alle partijen – en aangezien de heer Vandaele vindt dat zijn partij zwaar gewogen heeft, om te beginnen en in ieder geval ook zijn partij – op om het in het vervolg op een andere manier aan te pakken. En dan willen we daar met sp.a zeer graag een partner voor zijn. Maar de huidige manier, zoals het nu tot stand is gekomen, is eerder tragisch dan positief te noemen. Het enige goede nieuws is dat het er is. Sp.a onthoudt zich dus bij deze stemming.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil een stemverklaring doen. We zullen ons onthouden op dit ontwerp van decreet.

Ten eerste, omdat wij, zoals u weet, altijd kritisch omgaan met de klimaatdoelstellingen die worden opgelegd vanuit Europa.

Ten tweede, wegens de manier waarop dit ontwerp van decreet tot stand is gekomen. De collega's hebben er al naar verwezen. Zes jaar lang is er gediscussieerd over een samenwerkingsovereenkomst voor een periode die bijna afgelopen is. Want, collega's, u gaat er misschien aan voorbij, maar het betreft de periode 2013-2020, terwijl ieders focus natuurlijk moet liggen op de toekomst. Daarover moeten we eigenlijk het debat voeren.

Ten derde, we hebben het altijd moeilijk gehad met het solidariteitsmechanisme dat bestaat met betrekking tot de internationale klimaatfinanciering.

Tot slot, voorzitter, ook het systeem van het kopen van overschot van een ander gewest of zelfs over de landsgrenzen heen, vinden we een heel eigenaardig systeem. In feite is dat schone lucht kopen bij iemand anders. Dat vinden wij een heel eigenaardige manier om tot je doelstellingen te komen.

Voorzitter, daarom zullen we ons straks bij de stemming onthouden.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, ook de Groenfractie zal zich onthouden.

Ik heb heel veel argumenten horen terugkomen bij collega Tobback. Het is zeer vreemd dat je er zo lang over doet om een samenwerkingsakkoord te maken. Collega Sintobin heeft er al op gewezen: dit samenwerkingsakkoord slaat op de periode 2013-2020. We zijn al ver opgeschoten in 2018.

We vinden het ook een zeer vreemde manier van werken: naar het parlement komen met een ambitieus klimaatbeleid dat eigenlijk de grenzen van Vlaanderen overstijgt en op het niveau van de nv België zou moeten kunnen worden afgesproken. Wat ons betreft is dat geen toonbeeld van een modern toekomstgericht klimaatbeleid.

Wij hopen alvast dat we dit kunnen vermijden. Want er komt nog een nieuw plan, waarbij de toekomstige inspanningen zullen moeten worden opgeleverd en waarin toekomstige afspraken worden gemaakt. Ik hoop niet dat we opnieuw zo lang zullen moeten wachten om die verdeling te zien. Ook om die reden zal de Groenfractie zich op dit punt onthouden.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, we kunnen hier allemaal een beetje schamper over doen. Natuurlijk is het zo dat de huidige uitstootperiode of emissieperiode grotendeels verstreken is. En ja, ook mijn fractie heeft destijds geprobeerd om het debat vlot te trekken.

Als u het ontwerp van decreet gelezen hebt, zult u zien dat een goed stuk ervan een bevestiging of een afrekening is op basis van een politiek akkoord dat al in 2015 was gevonden. Ook de emissiedoelstellingen die erin staan, zijn een interne verdeling. Maar zowel Vlaanderen, Wallonië, Brussel als de Federale Regering wisten natuurlijk wel al in welke richting het schip moest varen, collega's. De doelstelling komt niet de lucht vallen. Het scheelt hier en daar een paar procenten, om de drive nog forser te stellen.

Wat belangrijker is – en dat is ook destijds aangehaald – is dat er bij dit ontwerp van decreet en bij dit samenwerkingsakkoord wel verdeelsleutels gevonden zijn, zodat toekomstige onderhandelingen tussen de gewesten en de federale entiteit minder stroef zullen moeten verlopen. Dat hadden we in het verleden niet. Nu hebben we een verdeelsleutel die ons kan richten.

En bijkomend, collega's, weet u ook allemaal dat er ondertussen een interparlementair klimaatoverleg is, waarbij we ook vanuit de verschillende regio's proberen te coördineren wat het toekomstig klimaatbeleid voor Vlaanderen, België, Wallonië en Brussel zal moeten zijn.

Dus neen, ik ben helemaal niet pessimistisch gestemd. Ik omarm dit ontwerp van decreet, minister. Ik ben er zeker van dat, nu we dit op zak hebben, het toekomstige

klimaatbeleid in Vlaanderen en in België uiteraard nog ambitieuzer en nog productiever zal kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, we hebben ten aanzien van de Europese Unie nu eenmaal een doelstelling, die is geformuleerd op het niveau van de lidstaten. Het is logisch, wanneer je intern bevoegdheden hebt die verdeeld zijn, dat je afspraken maakt tussen de verschillende gewesten en de federale overheid over wie welke inspanningen zal doen, maar ook over wie welke lusten daaruit zal halen. Het gaat ook over het verdelen van de opbrengsten van de veiling van emissierechten.

Het klopt dat dit akkoord gaat over de periode tot 2020. Ik herhaal wat ik al een aantal keer heb gezegd: dit betekent niet dat we nu pas kunnen starten met het beleid dat we moeten voeren om de uitstoot van broeikasgassen 15,7 procent lager te halen. Dat is iets waar we al volop mee bezig zijn en waarmee we in de klimaatplannen die we hebben, maar ook in de klimaattoppen, al volop rekening hebben gehouden.

Het goede nieuws is dat er ook 326 miljoen euro ter beschikking is, die we uiteraard gebruiken voor interne maatregelen, maar ook voor de internationale klimaatfinanciering, en dus ook om landen te ondersteunen die het minder goed hebben in hun strijd tegen de opwarming van de aarde.

Collega's, het is een zeer goede zaak dat dit kan worden gehanteerd voor toekomstige onderhandelingen. We mogen vandaag dus blij zijn dat dit hier op de agenda staat. Het is een gemiste kans voor wie dit niet mee goedkeurt, om te tonen dat we er volop voor gaan om onze klimaatambitie waar te maken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1558/1)*

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden
– 1579 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1579/1)

– De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

BEZINNING

De voorzitter: Geachte dames en heren ministers, geachte collega's-volksvertegenwoordigers, dames en heren, graag zou ik u allen willen vragen om even een ogenblik stil te staan bij de gebeurtenissen die zich gisteren in het centrum van Luik hebben afgespeeld.

Andermaal zijn we geconfronteerd met blind geweld, klaarblijkelijk gericht tegen onze maatschappij. Het geweld was zinloos. Het leed dat daardoor werd aangericht, valt niet te herstellen. Niet voor de slachtoffers, niet voor hun nabestaanden.

De slachtoffers, zowel de beide agenten als de jonge student, die een stralende toekomst voor zich had als onderwijzer, vervulden met veel enthousiasme hun maatschappelijk engagement. De agenten hadden bovendien allebei een eigen gezin, de student was de trots van zijn beide ouders.

Wij, als volksvertegenwoordigers, hebben ten overstaan van al deze slachtoffers de plicht om verder te blijven werken aan een harmonieuze samenleving. Alleen op die manier kunnen we een maatschappij opbouwen waarin plaats is voor iedereen, en waarin ook andere incidenten, zoals het overlijden van de peuter Mawda, die vandaag wordt begraven, zich niet meer voordoen.

Graag vraag ik dan nu een moment van stilte om ons medeleven te betuigen aan alle slachtoffers en de nabestaanden.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, op 24 mei 2018 overleed op 86-jarige leeftijd de heer Jacky Buchmann.

De heer Jacky Buchmann was volksvertegenwoordiger en senator voor het kiesarrondissement Antwerpen van 1974 tot 1995 en zetelde in diezelfde periode, door de toepassing van het dubbelmandaat, ook in onze assemblee. Hij was lid van de toenmalige PVV-fractie, nadien VLD-fractie.

Hij was actief in diverse commissies als ondervoorzitter, vast lid of plaatsvervangend lid. Van 1980 tot 1981 zat hij de Commissie voor Economie en Energie voor.

Van 1981 tot 1985 maakte hij bovendien deel uit van de Vlaamse Executieve, waarin hij bevoegd was voor de huisvesting.

Mag ik u vragen te zijner nagedachtenis enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.*

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

– 1547 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
99 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

– 1556 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 5

Aangehouden stemmingsen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 39, van Nadia Sminate, Koen Van den Heuvel, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Sofie Joosen, op artikel 19.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
76 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
73 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 19.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Artikel 19 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 40, van Nadia Sminate, Koen Van den Heuvel, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Sofie Joosen, op artikel 20.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 20.

Stemming nr. 6

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Artikel 20 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 41, van Nadia Sminate, Koen Van den Heuvel, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Sofie Joosen, op artikel 188.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 42, van Nadia Sminate, Koen Van den Heuvel, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Sofie Joosen, op artikel 188.

Stemming nr. 8

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
74 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
71 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 188.

Stemming nr. 9

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Artikel 188 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 43, van Nadia Sminate, Koen Van den Heuvel, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Sofie Joosen, op artikel 191.

Stemming nr. 10

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
74 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
71 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 191.

Stemming nr. 11

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
74 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
71 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Artikel 191 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 12

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud
– 1557 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020
– 1558 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden
– 1579 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 6 juni 2018 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 18.30 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Peter Persyn, Francesco Vanderjeugd: ambtsverplichtingen;

Annick De Ridder, Yamila Idrissi, Lies Jans, Christian Van Eyken, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken: gezondheidsredenen;

An Moerenhout: zwangerschapsverlof.

Afwezig zonder kennisgeving

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht, Tinne Rombouts

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk

de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Ingrid Pira, Grete Remen, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer,

Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart

Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De

Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid

Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Ingrid Pira, Grete Remen, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan

Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Ingrid Pira, Grete Remen, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Peter Wouters, Herman Wynants